

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 81.
1939. április 9., vasárnap.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, inreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938, Trib. Arad.

HUSVÉT

Irta:

Vásárhelyi János

református püspök

Megzendültek a husvétj harangok. Ezer és ezer szószékről hirdetik a feltámadás, az örökélet ígét, boldog husvétj énekeket énekelnek áhítatos gyülekezetek és a fölemelő ünnep ujból a lelkek elé idézi az apostol győzelmes kérdését: „Halál, hol a te fullánkod, pokol, hol a te diadalmaid?” Így történik ez minden esztendőben. Közben a halál végzi a maga feltartóztatlan, csendes, de végzetesen komoly munkáját. Husvét első napján is sok helyt fognak temetésre harangozni és bizony nagy lesz azoknak a száma, akik egy-egy gyászmenetben sirva kísérik szeretteiket a temetőkertbe. Az élet és halál titkának nagy kérdése e napokban még komolyabban foglalkoztatja lelkünket, mint más időkben. Van-e megoldása a halál titkának?

A jeles írónak, Kosztolányi Dezsőnek, van egy nagy művészettel megírt szép könyve, mely Néróról, a kegyetlen császárról szól. A fiatal Néró Seneca bölcselővel éppen erről: az élet és a halál titkáról beszélget. De miért hal meg az ember? — tűnődött Néró maga elé e beszélgetés rendjén. Kicsoda hal meg? — kérdezte Seneca megdöbbenve, mert Néró eddig anyja tilalma folytán nem foglalkozhatott bölcselettel. Klaudiusz? Vagy kicsoda hal meg? — Mindenki, az öreg és fiatal. Te és én. Ezt magyarázd meg — sürgette Néró. De Seneca zavarba jött. Felegyenesedett, bizonytalan megjegyzést tett a halálról s ő nagy bölcselő, nem tudta Nérót fölvilágosítani.

Ez a beszélgetés művészi erővel világít meg előttünk két dolgot. Először azt, hogy hiába akarjuk elzárni lelkünket az élet legnagyobb kérdéseivel való foglalkozás elől, mint ahogy Nérónak az anyja meg akarta akadályozni azt, hogy fia a bölcsélet végső kérdéseivel foglalkozzék, azért az ember lelkében felébrednek a nagy kérdések és legyen ifju, vagy öreg az ember, de fölriad lelke az élet és a halál kérdésére: Ember mi lesz veled, mit várhatsz és mit remélhetsz, hogyan állhatsz meg a halál sötét, elháríthatatlan végzetével szemben?

A másik igazság, hogy az ember akármilyen sokat is foglalkozik bölcselettel, a véges emberi értelem a legutolsó és legnagyobb kérdése, az örökélet kérdésére, saját erejéből feleletet adni sohasem tud. Seneca nagy bölcs volt. Az ismeretek akkori legtágabb mezejét bejárta és ime, amikor az ifju tusakodó lelkének kérdését nversen és határozottan eléje állítja: Te öreg bölcs mond meg nekem, miért hal meg az ember? — akkor a bölcselő is zavarba jön, kertes, bizonytalankodik, nevetségessé válik dadogó határozatlanságával.

A halál nagy kérdésére nincs más felelet, csak az, ha engedelmes alázattal megnyitjuk szí-

vünkét a husvétj hit számára, ahogy őseink énekeltek egyik kedves énekünkben: Mind igazak és ámenek, amik szádból kijöttek; amit nem látok szememmel, béveszem szavadra hitemmel.

A husvétj hit, az örökélet hite, nem emberi kitalálás, hanem isteni kijelentés. Az élet és halál nagy titkát csak az oldhatja meg, aki ura az életnek és halálnak. Erre a nagy kérdésre csak Isten adhat feleletet az ő megtartó, boldogító kijelentésében. Isten az Ő szent Fiában, a Jézus

Krisztusban adta meg a feleletet. A feltámadásnak dicsőséges hőse, az Ur Jézus Krisztus pedig ezt mondja magáról: Én vagyok a feltámadás, az élet, aki Énbennem hisz, ha meghal is él. Aki énbennem hisz... A hit a feltétel. Ha hiszünk benne, akkor elmúlunk Ő utána és egyre teliesebben és boldogabban fogjuk tapasztalni, hogy az Ő követése által mint teljesül be a mi életünkben is az Ő ígérete: Aki engem követ, nem jár sötétségben, de meglátja az életnek világosságát.

A husvétj titkát csak az érti meg, aki először hívó lelkét odaadta az élet fejedelmének, hogy Ő tanítsa meg a megtartó igazságra, hogy Isten háttartalan szeretetének nem vethet gátat az a testi elváltozás, amelyet mi, emberek halálnak mondunk.

Ujra megzendülnek a husvétj harangok! Ha tusakodó lélekkel hallod a harangszót, feleli reá a megalázkodó lélek szent töredelmével: Hiszek Uram, légy segítségül az én hitetlenségemnek. Ez a megalázkodás nyitja meg szívedet a husvétj evangélium előtt, hogy téged is felemeljen a porból.

BIZONYSÁGOT TETT...

Irta:

Styris József

Igy kellett történnie! Krisztusnak fel kellett támadnia, mert a gyűlölet és halál nem lehet so-kaig ur a világ és emberiség fölött. A megvert testen és arcon a sebeknek dicsőséges rózsákká kellett válniuk, mert minden meggyalázott emberi arc egykor fényeskedni fog, minden töviskorona, — akár fejen, akár szíven hordoztassék, — egykor kivirágzik s a torzzá kintott testek, alvadt száju, fekete sebek, a görcsökre rándult külső és belső gyötrelmek ékességekké lesznek azoknál, akik hitükért és igazságukért megfenyítették.

Ezt higgye és vallja minden ember csüggedés nélkül. Gyarló és kishitű, szánandó, ki a feltámadásnak csak külső bizonyágtételét keresi, a testi meggyőződést, hogy a szögek helyébe vesse ujjait, a lázszúrás mély üregébe és érezni akarja, hogy a kereszten megdermedt, halott test újra meleg és hajlékony, az átvert szív szívívan dobog és ismét élőlávák teremnek az ajkon; — de a feltámadás belső bizonyágtételének vigasztaló magasságába nem tud, vagy nem akar felemelkedni. Minden külső bizonyágtétel esendő és mulandó, mint a tavaszi mezőn reszkető báránka hátáról felpárolgó harmat. Jaj azoknak, akik csak harmatnézők maradnak és — csak az üres sirba tekintőknek szászorososan jaji!

És ebben vétkez a világ, az ember, ki vörösen lángoló dühében ácsarkodva, öklöt rázva, fegyvert emelve káromlást és szidalmakat szórva végigverte az ártatlant, az egyetlen Jóakarót az agyponyák hegyén és megölte Őt, hogy elnémissa az új világrendet, mely Benne és általa megtestesült; de a halál, a vég durva valóságától megrémülve menekült józan pillanatban önmaga és cselekedete elől. Milyen rettentő hír lehetett ezeknek, mikor hallották, hogy Krisztus mégis feltámadt és a belső gyötrelmetől sötétre pusztult orcával betekintettek az üres sirba és meggyőződtek, hogy valóban feltámadt!

— Nincs itt! — mondták sötéten, mert nem tudták, hogy mi az a feltámadás és azóta feltük-

ben millió számra keresik Őt, hogy újra megfeszítsék. Keresik gyalog, hajón, repülőgépen a felhők mögött, a föld mélyében, harcterek fekete füstjében, feldúlt templomok porában, sanyargatott és elpusztított ember-tömegek szívében, elhaló lélegzetében, szárazon, tengeren és a levegőben, a föld minden zugában és diadalmasan üvöltik, hogy: „Nincs itt!” — mert nehéz meglátni vérgőzös szemekkel azt, ki mindenütt ott van. Hiábavaló minden harc a feltámadás gondolata ellen, mert a feltámadás a halhatatlannak és örökkévaló életnek egyik megjelenési formája, melyet éppen úgy nem lehet megsemmisíteni, mint ahogy nem lehet az égboltot a magasból a földre rántani. Balga, ki nem ébred rá, hogy maga az élet is és minden élet a soha meg nem álló feltámadás fenséges láncolata, melyet ember soha meg nem szüntethet, mert természetű és nagy világtörvény ez, amely a kellő pillanatban érvényesül mindenek fölött.

Ebben van a Krisztus-feltámadásának nagy, belső bizonyágtétele és boldogok, kik felismerve az igazságot, életük és sorsuk megdönthetetlen valóságává tették, eljegyezve magukat általa a halhatatlansággal. Ők azok, kik szível, lélekkel ráfonódnak az isteni titok gyökerére, mely az életnek legfőbb biztosítéka. Sajnos, a gondolat megtestesítése és valóságos átélése, életszemléletté tette ma még csak kevesek öröme, kiváltsága és biztonsága. Az emberiség maga két egyenlőtlen részre szakadt: az élet jogai ellen vétkezőkre és az élet jogáért szenvedőkre. A szakadék köztük beláthatatlan és már-már kétségbeesítő. Nincsen azon ban mélyebb szakadék a sirnál, mert ez látszólag végleges, befejezett és reménység nélküli. A semmi sötét kapuja dördül látszólag azokra, akik a halál némaságába leszálltak. Nincs tovább!

Krisztus megmutatta, hogy van tovább! De ha meg nem bizonyította volna, akkor is rá kellett volna jönnünk, hogy van tovább és a koporsó csak hid egyik élettorma partjáról a másik élettorma partjára, nemcsak a felvilágon, hanem ezen a föl-

dön is, mert a halhatatlan igazság minden sirt és minden szakadatot betemet, akármilyen gyűlölettel és halálra-kereséssel ássák is egymás alá a népek. Minden temetés tulajdonképpen teremtés. Nem szép mondás és bölcelet ez csupán, hanem kendőzetlen és természetes valóság. Kár, hogy végesek, kicsinyek az emberi szó határai és nem lehet velük felmérni azt az erőt, bizalmat, új reménységet, fántoríthatatlan meggyőződést nyújtó fényt, melyet ezen a napon a feltámadott Krisztus vet a világra.

Ha élni akartok, ezt a tényt ismerjétek fel és fogadjátok magatokba és ti is át fogtok lényegülni a feltámadás megdicsőülésében, ami már nemcsak feltámadás, hanem az elvehetetlen élet maga.

És meg fognak nyilni a ti szemeitek is és boldog, áldott, elégedett világra fog esni a kihalt szemek első pillantása, mihelyt felismertük a lényegyet. E perctől fogva különbséget fogunk tenni a muló és elmulhatatlan közt, ami pedig az élet legnagyobb kincse, hiszen eddig is mindig az elmuló dolgok okozták az ember és a világ vesztét, mert képtelen volt erre a különbségtévesztésre és nem bízt, vagy nem hitt az elmulhatatlan dolgok nagy örvényében.

Ne kacagjon fel senki keserűen, hogy „boldog, áldott és elégedett világ”-ot mondtam, mert valóban azzá lesz, mihelyt az emberiség a Krisztus feltámadása nagy, belső tényének kegyelmében részesül és általa meggyőződését, gondolatát, élet- és világlátását halhatatlanná tette. Ebben a halha-

tatlanságban pedig egykor mindannyian egyesülünk fogunk.

Akármilyen hitetlenül hangzik is, én hiszem és vallom, hogy az emberiség, népek és nemzetek előtérre kerülését már a nagy megismerés, melyet a Krisztus feltámadásának áldott, belső tanulsága rejt magában, mert sohasem készült, fegyverkezett a világ jobban a halálra, mint ma; tehát — nem lehet messze az emberiség feltámadása se. Jöhetnek akármilyen megpróbáltatások, de csak azok vesznek el, akik nem hisznek benne. De hiszen ezek már ugyanis elveszték, ezek már ugyanis halottak, mert utolérte őket a halálnak legszörnyűbb formája, a belső halál.

Eppen ezért mondom nektek, ne a látható, hanem a láthatatlan haláltól féljétek! Azoktól tartózkodjatok, kik ezt hirdetik, hordozzák ajkukon, írásban, lemondásban, lelköknek sötét kétségbeesésében, hogy milliók fertőztessenek meg általa. A művelődés kezdetlegesebb fokán álló emberiség a Krisztus feltámadásának mindig a durvább, külső eseményére helyezte a súlyt és köptelen volt annak isteni gondolatában elmerülni. Mikor Jézus azt mondta: — „Ne féljétek, én vagyok!” — a feltámadt testnek ujjongtak a jók is, az „én”-nek, pedig Krisztus a „vagyok”-ot hangsúlyozta: „Én gasztalást a világnak.

„Én vagyok!”... a halál és pusztulás legyőzetett.

A tavaszi mezőn reszkető báránka hátáról elszállott a pára.

Bizni és dolgozni

Egy óra a Romániai Magyar Népközösség irodájában

Grois László dr. főtitkár és Mikó Imre dr. a Népközösség bucuresti-i irodájának vezetője nyilatkoznak a romániai magyarság új érdekvéviselési szervének munkájáról

Rövidesen megtörténik a Népközösség jogi személyiségének elismerése

(Kolozsvári munkatársunktól.) Szürkére meszelt emeletes ház a Jókai-uccában. Egyik földszinti lakás ajtaján fehér tábla világít:

„Romániai Magyar Népközösség Központi Irodája”

Itt működik február óta a Magyar Népközösség központi irodája. Amikor belépünk az ajtón, írógépkattogás, telefoncsengés fogad: minden szo-

bában serényen folyik a munka. Egyik tisztviselő a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar tagozatába jelentkezők felvételét intézi, a másik a jogorvoslatot keresők panaszaival foglalkozik. Egy másik asztalnál éppen a központi iroda sajtókönyomatos készülő.

Minden jel azt mutatja, hogy itt komoly munka folyik.

Dr. Grois László: „Még csak az elején vagyunk a szervező munkának”

Déli tizenkét óra. Ilyenkor kezd napi fogadó-órát dr. Grois László főszerkesztő, a Magyar Népközösség főtitkára és központi irodájának vezetője. Szívesen áll rendelkezésünkre.

— Még csak a kezdetén vagyunk a szervező munkának — mondja — de az ország minden magyar lakta részében folyik a Népközösség szervezése s örömmel állapítjuk meg, hogy a magyarság minden rétege komoly érdeklődést mutat munkánk iránt.

— Mióta működik a központi iroda? — kérdezzük.

— A központi iroda február 1-én nyílt meg s itt kapott szállást a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar tagozata is.

— Kolozsváron hányan iratkoztak be a Front magyar tagozatába?

— A pontos statisztika még nem készült el, mert a jelentkezések még folynak. Kolozsvár magyarságának nagyrésze máris tagja a magyar tagozatnak.

A Központi Iroda munkaköre

— Miből áll a központi iroda feladata?
— Főleg adminisztratív munkát végzünk. Irányítjuk a vidéki szervezőmunkát s tanulmányozzuk azokat a kulturális, gazdasági és szociális jellegű kérdéseket, amelyek a Népközösség hatáskörébe tartoznak. Nem zárkozhat el természetesen a központi iroda általános jellegű sérelmek és panaszok felvételét sem, amelyeket továbbítunk az illetékes hatóságokhoz, a prefektusokhoz, a helytartóság-

hoz, vagy a kormányhoz. Örömmel jelenthetem ki, hogy ilyen panaszok ügyében eddig minden esetben eredményt értünk el.

— Főszerkesztő ur miben látja a Népközösség legközelebbi feladatait?

A válasz rövid, de annál többet mond:

— Komolyan venni célkitűzéseinket és dolgozni.

Dr. Mikó Imre: „A bucuresti-i iroda lesz a Népközösség politikai képviselője”

Egyelőre a kolozsvári központi irodában dolgozik dr. Mikó Imre is, aki rövidesen a Népközösség bucuresti-i irodájának élére kerül. Jövőbeni munkaterveiről ezeket mondja:

— Évekig éltem a fővárosban s a volt Magyar Párt idejében sokszor végeztem politikai megbízásokat, ezért nevezett ki gr. Bánffy Miklós, a Népközösség elnöke a bucuresti-i központi iroda élére. A Népközösség bucuresti-i irodája április 23-án nyílik meg a Calea Victoriei 128/a. szám alatt.

— Mi lesz a bucuresti-i iroda rendeltetése?

— A bucuresti-i iroda rendeltetését Bánffy Miklós gróf ur úgy határozta meg, hogy ez lesz a magyar kisebbség követsége a kormány mellett. Valójában a Népközösségnek olyan kirendeltsége lesz, amely fenntartja az állandó kapcsolatot a kormánnyal, hatóságokkal, többségi sajtóval és szükség szerint eljár a magyarságot érdeklő ügyekben.

Számos ilyen kérdés vár már megoldásra: az állam polgárságok ügye, a magyar nyugdíjasok kérdése és kisemberek egyéni panaszainak egész tömege.

— Hogyan jutnak el ezek a panaszok a bucuresti-i irodához?

— A helyi szervezetek útján. Az egész országban folyik a szervezkedés és mindenütt megalakul a Népközösség helyi tagozata, amelynek véleményeznie kell a kérést. Ahol még nincs helyi tagozat, a kolozsvári központi irodához kell a kérésüket címezni.

„A Népközösségtől csak az kérjen védelmet, aki kötelességeit is teljesíti népével szemben”

— A Népközösség szívesen segítségére van minden magyarnak, de tudnunk kell azt, hogy aki támogatásért fordul hozzánk, tagja-e a Népközösségnek? Vállalja-e azokat a kötelességeket, amelyek a népközösség tagságával járnak? Mi nem ismerünk minden embert, ezért tehát csak a helyi tagozatok, vagy a központi iroda útján fogadunk el megkereséseket. Ez nem jelent elzárkózást, de ezen az elven épül fel a Népközösség. A szász népközösség is szigorúan ragaszkodik ehhez az elvhez.

— A bucuresti-i iroda április 23-án megkezdte munkáját és a Népközösség minden tagjának rendelkezésére áll. Rajtam kívül két jogász kapott még ide beosztást: Bokor Béla ismert magyar közéleti vezető, aki az előadódó jogi kérdésekkel foglalkozik és dr. Fogarassy Géza, akihez a gazdasági jellegű ügyek tartoznak majd.

A Népközösség Bucurestiben

— A bucuresti-i irodához tartozik ideiglenesen a Népközösség fővárosi tagozatának megszervezése is. Ez azonban csak addig, amíg a Népközösség jogszerint is megalakul.

— Miért nem történt még meg a jogi személyiség elismerése?

— A Népközösség alapszabályait előkészítő bizottság még nem fejezte be munkáját. Amint az alapszabályok elkészülnek, — s ez már a közeljövőben várható — azonnal elismerik a Népközösséget, mint jogi személyiséget.

*

Egy órát töltöttünk a Romániai Magyar Népközösség központi irodájában és lejegyeztünk két nyilatkozatot.

Két nyilatkozatot, amelyben benne van az erdélyi magyarság jövőjének egész munkaterve.

(k.)

A kereskedők hitelezés utáni illetve

Sok vitára és eltérő magyarázatokra adott alkalmat eddig a bélyegtörvénynek az a rendelkezése, amelynek alapján a kereskedők egyszerű áruhitelezései után 3 ezrelék adó befizetését követele a pénzügyi hatóság minden esetben, amikor a fizetés nem történt meg 6 hónap alatt, noha a kereskedő akarátán kívül, a vevő mulasztásából eredt a hitelezés meghosszabbodása. A most, április elsején, a bélyegtörvény módosítása tárgyában közzétett új törvény lényegesen tisztázta a helyzetet és legalább részben méltányolta a panaszokat. Eszerint: iparosoknak és kereskedőknek áruk eladásából eredő és hat hónappal hosszabb időtartammal bíró, akár egyszerű hitelezési, akár folyószámla hitelezési követeléseik 0,3 százalékos proporciónális adó alá esnek. Nem kell azonban ezt az adót fizetni olyan követelések után, amelyek váltóval voltak fedezve. Az adót a kereskedő könyvei alapján, a számlának első lezárása után kell befizetni az évközi legmagasabb napi egyenleg alapján számítva. A későbbi évek számla lezárásai alkalmával már csak az egyszer megadózottnál magasabb hitelezési összeg többlete esik adókötelezettség alá. Ezen rendelkezések szerint tehát csak kereskedők, illetve iparosok részére nyújtott áruhitel esik adó alá, ha hat hónappal hosszabb ideig áll fenn a tartozás, de ez is csak akkor, ha váltóval nem volt fedezve; ugyanezen céggel való összeköttetésben pedig a későbbi évek számláin már csak az egyszer megadózott egyenleg felül mutatkozó többlettartozás után kell még a három ezreléket befizetni. Az Aradi Kereskedelmi Testület felhívja tagjainak figyelmét a törvénynek ilyen értelmű végrehajtására.

Férfiszövet különlegességek Székelynél a színházzal szemben.

Ófelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda résztvettek a nagypénteki istentiszteleten

Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Carol király, Mihai nagyvajda, a politikai és társadalmi személyiségek jelenlétében folyt le a nagypéntek esti egyházi szertartás. Már este 6 óra tájban megjelentek az egyházi funkcionáriusok és a bucurestii helyőrség diszszázada. Ófelsége és a trónörökös este fél 9 órakor autón érkeztek meg és a székesegyház bejárata előtt a politikai és társadalmi személyiségek közöttük Calinescu miniszterelnök, a királyi ház tagjai, az igazságügyi hatóságok fejei, az élükön a legfelsőbb semmitőszék elnökével várakoztak az udvari autóra. Mikor Ófelsége II. Carol király és kísérete elhagyták a gépkocsikat, bevonultak a székesegyházba, ahol Nicodem moldovai metropolita fényes papi segédlettel megtartotta a gvászistentiszteletet, majd menet alakult, amely megkerülte a székesegyházat. A menetet a következőképpen alakult meg: elől haladtak az egyházi kórusok, majd a pap-ság vonult fel teljes díszben. A baldachin alatt haladtak a püspökök és Antal vikárius, mint az elhunyt patriarcha helyettese. A szentséget Filaret archimandrita négy pap kíséretében vitte. A baldachin után haladt Ófelsége II. Carol király, Mihai nagyvajda, mögöttük Calinescu miniszterelnök, a királyi tanácsosok, tábornokok, tisztek és a társadalmi élet külön-

Habzó és nem nabzó.

Igenis Nagyságos asz szonyom, a szépség a helyes fogápolásnál kezdődik!

Egy jobb készítmény, mint a NIVEA-fogpaszta, nem létezik. Még ma vásároljon egy tubussal és az eredménytől el lesz ragadtatva. A NIVEA-fogpaszta fénylő fehérré varázsolja a fogakat, amellet kellemes ízű és üdítő.

legjobb 2x naponta.

böző képviselői. Az egyházi szertartás este fél 10 órakor ért véget, ami után Ófelsége és a trónörökös visszatértek a királyi palotába.

örüli neki... mond ki... Na, ugy-e. önmagadat látod a szememben. Hiába, ez így van, ha két ember egymás szemébe néz, mindegyik meglátja önmagát. Hát kérek benneteket e húsvét vasárnapon, próbáljatok egymás szemébe nézni.

Krisztus „gyilkosai” és a Krisztus-tolvajok

Ha pap volnék, ma ezt prédikálnám

Irta: Török Sándor

Máté evangéliumának 28. fejezete, 51-54. versel s ez így szól: „És imé egy azok közül, kik Jézussal valának, kezét nyujtván kivoná az ő szabályját és mikor a Főpappnak szolgálatahoz vágott volna, elvágá az egyik fület. Akkor monda annak Jézus: tedj el a te szabályodat helyére: mert valakik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniek. Avagy gondolod-e, hogy én nem kérhetném az én Atyámat, hogy most ide, énmellém adna többeket tizenkét sereg Angyalokná? De mi módon telnének bé az irások, hogy így kell lenni?”

1.

Testvéreim

— mondanám, ha pap volnék — e húsvét vasárnapon szeretnék beszédemben olyan pompázatosan egyszerű lenni, mint Máté evangélista, aki evangéliumát végezvén, ekként tolmácsolja az Ur szent parancsát: „És hozzájuk menvén Jézus, szólának nekik, mondván: Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek: és imé, én titeket vagyok minden napon a világ végezetéig. Amen!” S szeretnék olyan világosan és okosan, olyan kézzelfogható egyértelműséggel szólani hozzátok, mint a Saulusból Paulussá tisztult apostol, aki a Galátzia-bellekhez írott levelének harmadik részében a 23-29. versekben olyan félreérthetetlenül közölte, hogy kik számítanak kereszténynek — elől-

Ezüstróká

és NERZEK olcsón

„STAR”

MAIROVITZ IMRE, Str. Eminescu 14.

te. „Minek előtte pedig eljött a hit, törvény alatt őriztünk, egybezárván az elővendő hit kinyilatkoztatásáig. Eként a törvény Krisztusra vezérlő mesterünké lett, hogy hitből igazoljunk meg. De minekutána eljött a hit, nem vagyunk többé a vezérlő mester alatt. Mert mindnyájan Isten fiai vagyunk, a Krisztus Jézusban való hit által. Mert valakik a Krisztusban megkeresztelkedtek, Krisztust öltöztették fel. Nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad; nincs férfi, sem nő; mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban. Ha pedig Krisztuséi vagytok tehát az Ábrahám magva vagytok és ígéret szerint örökösök”.

Ám bünösebb vagyok Máténál és oktalanebb Pálnál, ezért csak a magam silányabb szavaival szólok hozzátok és ahol gyöngeségemet érzem, ott értük kiáltok, hogy segítsenek.

2.

Testvéreim

— mondanám, ha pap volnék — most nagyon vigyázatok, hogy el ne vesszettek a gyűlölködésben, mert míg a napi politika kavargatja körülöttetek az időknék régen prófétált viharait, az alatt ügyesen megpróbálják kilopni belőletek az élő Krisztust. Lehet, hiszen az lehet, hogy a zsidók megfogytokoznak, de hegyiéték el, hogy a keresztények nem szaporodnak már mint azok a keresztények, akik valóban „Krisztust öltözték fel”. Félő az is, hogy a zsidók nagy része keresztényinek tekinti azt, ami történik, — elhíve a hamisságokat, amiket a hordókról kikiabálnak az utfielen — és aki gyöngö, az még jobban eltávolodik a kereszt lényegétől. S hát azok a keresztények, akik engedve az időknék, kereszténységüket világi érdemként kezdik viselni, követelve érette előmenetelt és aranyat, vajjon azok bemennek-e „az ő atyioknak örökébe”? Bizony, nem mennek be.

A tömeget nem nehéz megvadtítani, gondoljátok csak el, mindig a tömeg az, amely ordítja „Vesszen! Üssük agyon! Feszítsd meg!”, de ha szembe áll köznöletek egy envelem akár a legmegvadtítottabb is és van bennem Krisztusból annyi, hogy mindkét fegyvertelen kezemet fölmutatva előtte, a szemébe nézek... vajjon öklével az arcomba vág-e? Ha leolvashatja rólam, hogy nézd, én is ember vagyok, anyától lettem, mint te... életem története ez és ez, hallgasd meg örömeimet és bánataimat... sírok és nevetek, mint te s egyetlen szürke napom mikor nem történik velem semmi, a kalandok végtelen sorozata, éppen úgy, mint a te napjaid! Nézd arcomat melyet épp úgy a maga képére teremtett Isten, mint a tiedet... nézd a szememet, mit látsz benne? Na, mond ki, ne resteld!

3.

Testvéreim

— mondanám, ha pap volnék — emberek, segítség! — kiáltanám, ahogy a torkomon kifér — emberek, a napi politika kavargatva benneteket a prófétált viharokban, már a legvadabb jel szög is elment izzalmában: üssétek le a Krisztus-gyilkosokat! Hatásos kiáltás, jó fogás, komisz fogás: bosszu Jézusért! Vessétek csak egybe a két szót: bosszu... Jézus! Mi ez? Füleljetek csak... ez az ő-testamentum félreértett szelleme — bosszu! — evangéliumi állóközvetben: Jézusért!

Hát Jézus halott?! Halott volna, persze, ha akkor régen el nem hangzik a „feszítsd meg!” hogy beteljenek az Írás szavai, úgy, ahogy ő régen megmondta — halott volna és nem volna Krisztus, nem volna Megváltó, és akik Óérette bosszu kiáltanak, Önéküle valók. Kiáltásukkal megtagadják a Megváltó eljövételét s megcsufolják a megváltás tényét és örökös folyamatát. Krisztus azért él és azért Megváltó, hogy „meggyilkolták”. „Meggyilkolták”, hogy beteljesedjenek az Írás szavai s hogy föltámadva, bevihesse az örök életbe Előhíhetett volna-e ez a húsvét — s mind az eddig volt és még elővendő húsvétek. — ha az Írás szavai be nem telnek, őt meg nem feszítik s föl nem támad harmadnapon hogy a tanítványok előtt menjen Galileába? Nem jöhetett volna el.

Azért jól vigyázzatok, emberek, egymás szemébe nézve vizsraljátok meg magatokat, mert míg e világ minden szélein lassan pörkölődni kezd, ti „a halott Krisztus” gyilkosai után futtok és közben kilopjátok belőletek az élő Krisztust. Mi lesz akkor veletek? Eljövendő viharoknak csak kezdete ez — aminet írva van Máté evangéliumának 24. részében, a nyolcadik versben, — s ti ott álltok majd a viharok bűnbölcse köze-

URANIA premieroport TEL: 12-32

MA PREMIER!

DEANNA DURBIN váro-vart filmrekelet

Látványos, kacagt, pompás, zenés vizitékiságer: Rendezte: HENRY KOSZTERLITZ — PASZIERNAK. Vasárnap és Hétfő:

Előadások: D. e. 11.30 és 3-kor más hely. 5. 7.15, 9.30

Három kisördög

a szezon legnagyobb ujdonsága, a legkitűnőbb nőruha és kosztüm anyag, szenzációs árak

155 és 295 Lei

SÉLYEMES FANTAZIA ANYAGOK

Dus választék a legkülönbébb szövésmin-tékban és minőségekben

Nagy sikerű, teljesen új minták kizárólag a

Gallia-nál

TIMIȘOARA, BUL. FERDINAND No. 7 (Palace),
PIAȚA KUTTL No. 2 (Josefine)

ES AZ ORSZÁG OSSZES NAGYOBB VÁROSAIBAN

pette, süketen és vakon. Krisztus nélkül. Hiába kiabáltak, szavatok nem hallatszik már akkor és ti nem halljátok a Szót.

4.

Testvéreim

— mondanám, ha pap volnék — Krisztus azáltal él, mondtam, hogy megfeszítették. Ha ezt az élő Krisztust kilopják belőletek, — vagyis, ha csakugyan „meggyilkolták” őt — akkor nem ő volt a Messiás. S a zsidók akkor várhatnak tovább új Messiásra, de ti már nem. Ha Krisztust „meggyilkolták”, akkor jöhet bárki és mondhatja, én vagyok a Messiás, engem várjatok! Isten engem küldött! Ő — a Názáreti — meggyilkolva fekszik, holtan. Én vagyok az új Messiás s míg ő üdvösséget ígér halhatatlan lelkeknek, én jólétet ígerek a halandó testnek, csak stánam jertek! Ő halott...

Ama zsidók megfeszítették Jézust — hogy beteljenek az írás szavai — de odébb s odébb viszik a keresztet, melynek éppen ezért csak nehezét érzik, gyönyöreit nem.

Magamat gyöngének érezvén, az Írást veszem most már elő: Czesarea tartományában — melyet Filop királyról neveztek — miután Péter már vallást tett volt, először jelentette Jézus szenvedéseit. Máté így mondja ezt: „Az időtől fogva kezdő Jézus jelenteni az ő tanítványainak, hogy neki Jeruzsálemben kellene menni és sokat szenvedni a Vénektől és a Papi fejedelmektől és az írástudóktól és megöletnie, de harmadnap feltámadnia”.

Galileában jelent Jézus másodszer, hogy mi vár rá. „És mikor Galileában volnának — mondta Máté —, monda Jézus a tanítványoknak: Az embernek Fija jövendőbe adattatik az emberek kezébe. És megölik őtet: de harmadnapon feltámad”.

Mikor Jeruzsálemben elindultak, akkor jelentette Jézus harmadszor szenvedéseit. Máté szavaival így: „Íme, felmegyünk Jeruzsálemben és az embernek Fija elárultatik a Papi fejedelmeknek és az írástudóknak és halálra kárhoztatják őtet és adják őtet a pogányok kezébe, hogy megcsufolják, megostorozzák és megfeszítsék; de harmadnap feltámad.

Folytathatnám... mondjam-e Ésaiás ígérését könyvének hetedik részéből vagy menjünk vissza Mátéhoz. „Az embernek Fija jól lehet elmegyen, amint megvagyon írva őfelőle: de jál annak az embernek, aki által az embernek Fija elárultatik...” Hiszen Judás dolgait és Péter ártatlan árulását, hogy elmondta a tanítványoknak jólőre mindíg! — s milyen világosan tudja Máté, mikor már régen „elvégeztetett”: „Minek utána pedig megfeszíték őtet, megoszták az ő ruháit, sorsot vetvén azokra, hogy bételnék a Prófétia mondása: megoszták magok közt az én ruhámat és az én köntösömre sorsot vetének”. Vissza lehet lapozni az ő-testamentumba, a Zsoltárok könyve 22. részébe, a 19. vershez, íme, erre utal Máté: „Mert körülvettek engemet az ebek és a gonoszoknak serege megkörnyékezett engemet: azáltal likasztották kezeimet és lábaimat; megszámlálhatnám minden csontjaimat: Ők pedig csak néznek és tekintenek énreám. Az én ruhámat magoknak elosztották és az én köntösömre sorsot vetettek”. Akinek nem elég, az olvassa ismét Márk evangéliumának 15. részéből a 28. verset s onnan visszamehet megint Ésaiáshoz és vessé eszébe az egész 53. szakaszt. Én már nem idézem tovább. Mert szeretném, ha ki-ki maga nézne utána, ki-ki maga lapozná fel a könyvet — aianlom keresztényeknek és zsidóknak egyként —, akinek nincsen, az szerezze magának és olvassassa, mindent megtalál benne, amire csak az embernek szüksége lehet.

Ezt prédikálnám a mai napon, ha pap volnék, mondom. De csak közrendű ember vagyok s irtam mindezt, mikor minden szélein lassan pörkölni kezdett a világ. Irtam kínzó félelmemben, hogy most, mikor nagy veszedelmek vetik előre rengéseiket, a zsidók kenyér nélkül s a keresztények Krisztus nélkül maradnak. Isten, vedd el a kenyeret — így imádkoztam volna, ha pap lehetnék... — vedd el a kenyeret, de Magad maradj. A kenyér e földi vándorlásra, testünknek táplálására való, de Krisztus az igazi kenyér, mely az örökkévalóságra szól. Am nem vagyok pap és nem vagyok annyira bűn nélkül való, hogy kérhessek is. Csak belenyugszom és megköszönöm szabad. Holott már kérni szeretnék magunknak, mindnyájunknak. És találok egy verset — „Győtrődés a Gethsemáné kertjében...” — így nevezik a fejezetet Máté evangéliumában — találok néhány szót, éppen azokat a szavakat, melyek Jézus azt olyan igen nagyon emberi közelségbe hozzák. E néhány szót többszámba téve, talán elismételhetem: Mi Atyánk! Ha lehetséges, müljék el e pohár mi tőlünk: mindazáltal nem úgy legyen, mint mi akarjuk, hanem amint Te.

Legenda az egynapos lengyel-zsidó királyról

Irta: Béhessy Imre

„Az angol-lengyel tárgyalások anyagának egyik pontja a lengyelországi zsidók kivándoroltatásának elősegítése.”

Távirati jelentés.

„Az Urnál vagyon a bölcsesség és a hatalom, övé a tanács és az értelem.”

„Ki a Királyoknak övéket eloldja és ismét a derekokra övet köt.”

„Aki azt cselekszi, hogy a Föembereknek bolondságra jusson dolgok és a hatalmasokat elveszti.”

„Aki megszorítja a népeket és ismét elveszti őket; és ki elterjeszti a népeket és elviszi azokat az ő helyökre.”

Jób könyve XII. 13, 18, 23.

Hallgassatok meg a legendát az egynapos lengyel-zsidó királyról és elmélkedjétek felette.

könnyű lecke ebben az időben királyt választani. A szabad királyválasztás joga az országgyűlést illette meg. De hogyan éljenek ezzel a joggal, amikor itt áll közöttük a nagy elválasztó: a vallás?

A Pacta Conventa nagyon szorította a királyválasztó főnemeseket. Igaz, hogy ez a paktum kötelezte a választandó új királyt a nemesek privilégiumainak megtartására — Báthory elődjétől, Anjou Henriktől ennek alapján követeltek olyan pénzáldozatokat, hogy a gyöngye király hamar megszökött Lengyelországból —, de szigorúan meg is szabta az interregnumot, amelynek utolsó napjáig feltétlenül meg kell választani az új királyt. Ez az 1587. augusztus 14-ike volt az utolsó nap; ha ezen a napon nem választanak királyt, elvesznek a privilégiumok is. Mondom, forró nap volt, nemcsak mert az augusztusi meleg szinte leolvasztotta a díszes ruhákat az országgyűlés termében szorongó urakról.

A hőség és az izgalom kemény próbára tette a királyválasztó főnemesek idegeit. Sokszor már ököltre mentek vagy kardot rántottak, de az új király személyében csak nem tudtak megállapodni.

— Válasszunk magunk között királyt! — kiáltotta valaki.

Ez biztosan Zamojsky kancellár hívei közül való volt: Báthory István rokonáé, akit az elhunyt király Erdély fejedelmévé akart tenni. De hát erről szó se lehetett; Zamojsky az „egységes vallás” híve volt, a jezsuiták barátja... a főnemesek nagy része ugy félt tőle, mint a jüztől.

— Akkor inkább zsidót választunk! — sivitott egy hang a terembe.

Nagy hahóta fogadta ezt a közbeszólást. De a nevetés csak addig tartott, amíg felkelt helyéről Radziwill Krzysztof Mikoláj herceg. Sápadt, finom arcát, amin sok élvezet és sok szenvedés nyomai látszottak, pirosság borította le, amikor beszédét elkezdte.

— Nem tudom, ki mondta közületek, hogy inkább zsidót válasszunk, semmint magunk közül valakit... de úgy érzem, az Isten adta neki ezt a gondolatot. Ha egymást nem találjuk méltónak Lengyelország trónjára és kívülről se tudunk királyt találni, ma hajnalban szent jogaink vesznek el és elvesz velük Lengyelország fundamentuma is. Jól gondoljátok ezt meg, urak! Nekünk ma éjszakára király kell... reggelre majd Isten megvilágítja elméteket, hogy megtaláljátok az igazi királyt. Ezért indítványozom, hogy válasszunk meg Lengyelország királyává Saul Judycz Katzenellenbogen, a „királyi szolgát”. Talán ő vállalja ma éjszakára a királyságot...

Egy pillanatnyi dermedt csönd volt a teremben. Csufofódiuk velük Radziwill herceg? Vagy végig akarja sérteni őket? Zsidót akar ültetni a Jagellók vagy Báthory István trónjára?

De nem éppen tréfás emberként ismerték Radziwill Krzysztof Mikoláj herceget, az egykori protestánst és bibliaégetőt, aki a katolikus hitre való visszatérése után rongyokba burkoltan zarándokolt a pápához Rómába bűnbocsánatért. Viharos, élvhajhászó ifjuság után lett katolikus-üldözött pro-

CORSO MOZGO

Előadások kezdete: D. e. 11.30, 3, 5, 7.15 és 9.15

Mától kezdődőleg

HARRY PIEL „320. számú szökevény”

Idégetpősen szenzáció és művészi, természetesen kelletl felvételök.

PARAMOUNT HIRADÓ

testáns, aki máglyahalálra ítélte az atyja által kiadott bibliát, hogy aztán bűneitől feloldva és megtisztulva térjen vissza Rómából az Anyaszentegyház kötelekébe. Mélységes komorság volt Radziwill herceg szavaiban, mint minden cselekedetében a szenvedéses zárandoklás óta.

De ez a zsidó király-jelölt se volt olyan figura, akiből guny lehetett volna üzni. Ott állt Varsó főterén a palotája, a világ minden tájáról összehordott drága butorokkal, keleti szőnyegekkel, képekkel; könyvtára híres volt az egész világon. Övé volt a sófőzés, a hidvám, a halászati joga; rengeteg malmában örölték a lengyel búzát s Báthory István aligha vihette volna sikeres háborút, ha Saul Judczy Katzenellenbogen nem ad kölcsön neki pénzt. Oh, jól ismerték a lengyel főnemesek ezt a Saul zsidót! Báthory István a „királyi szolga” címet adományozta neki, ami kivonta őt az ország törvényei alól és közvetlenül a király fennhatósága alá rendelte. Ha végigment Varsó utcáin a nagy szálfá ember, drága prémmel szegélyezett ruhájában, nyakában aranylánccal, még a keresztények is tisztelettel köszöntötték. Mert nemcsak gazdag ember volt Saul Judczy Katzenellenbogen, hanem jószágos és bölcs is, két kézzel adakozó és egész szívvel tanácsadó, hűséges szolgája nemcsak a királynak, de Lengyelországnak is. Nem, senkise tartotta volna helyesnek, ha éppen Saul zsidóból üznek csufot. De királyja tenni?

Igaz, majdnem királyi méltóságot töltött be Saul Judycz, persze csak a zsidók között. Éppen hét éve múlt e királyválasztás napjaiban, hogy Saul Judczy Katzenellenbogen Báthory István engedélyével megteremtette a lengyelországi zsidó zsinat intézményét. A főbb hírközsegek képviselőket, tudós delegátusokat küldöttek ki ezekre a zsinatokra, ezek megvitatták és elintézték az egyes községekben, valamint a bel- és külföldi üzlemberek között felmerült vitás ügyeket, szabályozták a zsidók adózási viszonyait, vallási és erkölcsi természetű rendelkezéseket hoztak, támogatták a szenvedő hitfeleket, könyvcenzurát gyakoroltak, megakadályozták a mélyreható összekülönbözéseket, megtorolták az igazságtalanságokat, ébrentartották a közszellemet és ezt az ország összességének java felé fordították. Hét éve volt már zsinati elnök Saul Judczy Katzenellenbogen. A korona és a főnemesek egyaránt megbecsülték a zsinatot, amely mindig az igazság jegyében hozta összhangba a lengyelek és zsidók érdekeit. De most Lengyelország királyja legyen a zsinati királyból? Abszurd gondolat... És mégsem... mert ma estére királyt kell választania az országgyűlésnek. Muszáj, ez elől nincs kitérés. Háromszor ismételte meg indítványát Radziwill herceg és egyre kisebb lett az ellenállás.

Nyolc órát ütött az óra a varsói nagytemplom tornyán, amikor a lengyel országgyűlésen egyhan, gulag királlyá választották Saul Judczy Katzenellenbogen...

Gyalog ment át Radziwill Krzysztof Mikolaj herceg az országgyűlés házából Saul Judycz palotájába. Rábízták a főnemesek, hogy kérdezze meg a zsidót, vállalja-e a koronát. Mindenki érezte, hogy ez csak formáság: reggelre megjönnek a követek Gripholmból, Svédországból, ahol III. János svéd király fiával, a Wasa-házból való Zsigmond herceggel tárgyalnak... akkor majd lehet dönteni közte, akit Zamovsky kancellár óhajtott a trónon látni és Miksa főherceg között... az éjszakán át az okos zsidó nem csinál majd zavart... csak éppen furcsa érzés, akár csak egy éjszakán át is, zsidó király uralma alatt élni...

Majdnem egyidősek voltak Radziwill herceg és Saul Judycz Katzenellenbogen, de az égő fekete szemű, fekete fénylő hajú és szakállu, majd két méteres zsidó sokkal fiatalabbnak látszott. Nemcsak a főnemesnek, de az atyai barátoknak járó tisztelettel fogadta Saul a herceget.

— Mi hozza háznak ezt a nagy tisztességet a késői órákban, hercegem? — hangzott az első kérdés.

Radziwill herceg zavarban volt. Szerette ezt a szép szál embert, régtől fogva barátjának tekintette. És most abba a látszatba kerül, hogy guny akar üzni belőle. Eszébe jutott, hogyan került ez a Saul Judycz Katzenellenbogen az ő védőszárnyai alá. Különös eset volt... jól emlékezett rá, pedig már tizenöt esztendeje múlt, hogy zárandokutján, visszafelé Rómából, lerongyolódva, éhesen, sebzett lábbal lerokkad egy páduai ház előtt. Majdnem eszméletlen volt, amikor egy szolgásterü ember jött ki a házból és így szólt hozzá:

— Az én uram kéret, hogy jöjj be házába, frissítsd fel magad és pihend ki fáradalmaidat.

Csak harmadnap tért magához: csak akkor

tudta meg, hogy ki adott hajlékot neki, ki táplálta, ki gyógyította. Öreg zsidó ült az ágya mellett és fogta a kezét.

— Én keresztény vagyok — mormogta először:

— Én zsidó vagyok, Samuel Jehuda Katzenellenbogen, a páduai rabbi. Az én vallásom nem tiltja, hogy segítsek és házamba fogadjak szűkölködőket... a tiéd se parancsolja, hogy ezt visszautasítsd, ugy tudom... De az egy Isten parancsa, hogy segítsünk azon, aki mászorul s te nagyon rossz állapotban voltál, amikor innen az ablakomból megláttalak házamban előtt.

Aztán beszéltek egymással egész éjszakán át. Radziwill Krzysztof Mikolaj herceg és Samuel Jehuda Katzenellenbogen, a páduai rabbi. Amikor másnap utnak indult, új ruhával, pénzzel látta el a rabbi a herceget, aki gyalogszerrel folytatta útját — amint a pápa parancsolta — Lengyelország felé. A herceg szíve tele volt hálával.

— Mit tehetnék érted, rabbi? — kérdezte bucsuzóban.

— Semmit hercegem... életem Isten kezében van; én az ő szolgája vagyok. De ha meg akarod örvendeztetni lelkemet, érdeklődj fiam, Saul felől, aki ott ül Brest-Litovszkban, a nagy rabbi lábánál. Tudj meg, hogyan halad a tudományokban és vidd el neki az én áldásomat...

— Megígérem rabbi, hogy törődni fogok a fiaddal...

Radziwill herceg megtartotta a szavát. Most, hogy a különös küldetéssel itt ül a páduai rabbi fiának palotájában, kiemelkedik az emlékezés ködéből a jelenet, amikor először jelent meg hívására Saul Judycz Katzenellenbogen, a brest-litovszki talmudiskola növendéke. Sugárzó értelmű éppen úgy elragadta a herceget, mint az a forró büszkeség, amellyel apjáról beszélt. Egész embert érzett meg benne a herceg — és nem csalódott. Házi zsidójává nevezte ki s Saul Judycz Katzenellenbogen nemcsak a Radziwill-vagyont szaporította, de azokat az erkölcsi értékeket is, amiket a bünbocsánatot nyert herceg a nagy zárandokutról magával hozott Rómából. És mennyi szolgálatot tett később Báthory Istvánnak és Lengyelországnak: erre is gondolt Radziwill herceg, amikor közölte Saul zsidóval az országgyűlés határozatát.

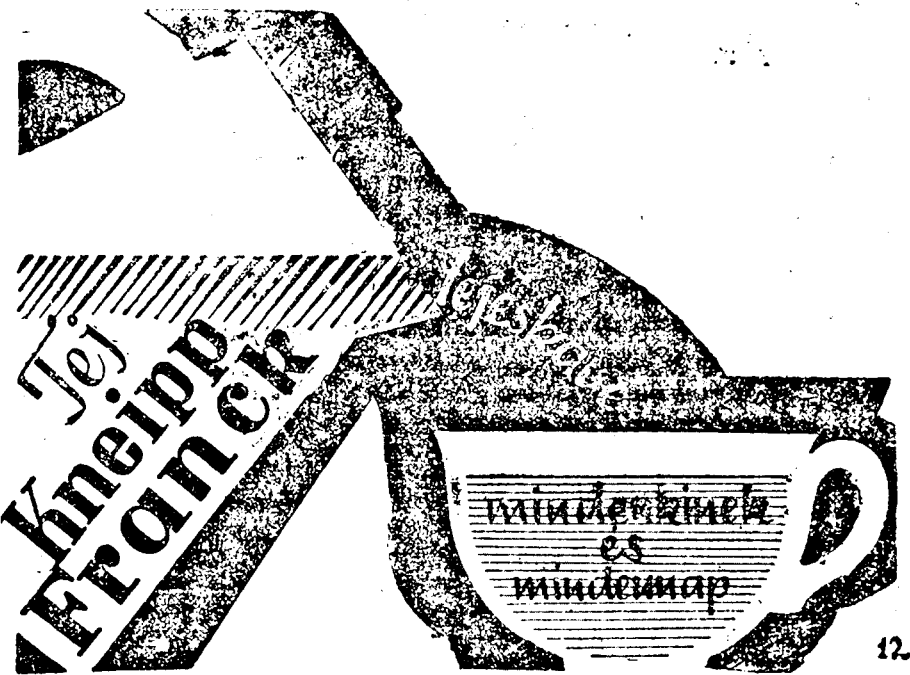
Saul csodálkozva hallgatta. Mély tekintetében bánat ült. Majd megszólalt:

— Nem, hercegem, te meg akarod tréfálni a szolgádat... próbára akarod tenni hűségomat...

— Nem tréfálok, Saul... az országgyűlés téged választott Lengyelország királyává. Én érdemesnek tartanálak a trónra életed fogytáig, de tudom, hogy ebbe a főnemesek sohase nyugodnak bele... Ma éjszakára azonban vállalnod kell a királyságot... hogy elgondolkodhassanak egvenetlenségük felől...

— Ha annyi bölcsességem lenne, mint Dávid, vagy Salamon királynak volt, akkor se mernék vállalkozni rá — még egy éjszakára se. Az én népem azt hinné, hogy elvesztettem az eszem, nagyra török, hogy tulságosan ki akarok emelkedni soraiból. Távoztasd el tőlem, hercegem, ezt a kísértést...

Radziwill Krzysztof Mikolaj érezte, hogy Saul Judycz Katzenellenbogennek milyen fájdalommas és kétélű szerepet szánt. De nem tárgított.

Lengyelországnak ma éjszakára király kell. Nyomós érvel vetett a latba.

— Szereted Lengyelországot, Saul?

— Isten után a legjobban...

— Lengyelország érdeke azt követeli, hogy ma éjszaka te légy a király!

— Adj egy órai gondolkodási időt, hercegem. Szeretnék beszélni feleségemmel és gyermekeimmel...

Amikor letelt az egy óra Saul Judycz Katzenellenbogen ott állt ismét Radziwill herceg előtt. A hercegnek úgy tűnt, hogy van valami a „királyi szolga” tartásában, ami nem szolgál, hanem királyi. Szinte úgy állt, mintha királyi kinvilágosításra készülne. A hangja bátran és tisztán csengett.

— Mondd meg Radziwill herceg az országgyűlésnek, hogy vállalom ma éjszakára Lengyelország királyságát, ha egyetlen törvényt szabad hoznom.

— Az országgyűlés együtt ül és várja válaszat, Saul. Mi legyen az a törvény?

— Csak annyi, hogy aki zsidót öl meg, éppúgy bünhődjék, mintha főnemeset ölt volna meg. A törvény most különbséget tesz. Pedig istennék egyik ember élete olyan kedves, mint a másiké.

— Más kívánságod nincsen, Saul?

— Nincsen.

Radziwill herceg meghajolt. Nem a „király”, hanem az emberi méltóság előtt, amelyet Saul szavai sugároztak. És eltávozott.

„Feszült kíváncsisággal várták vissza a főnemesek Radziwill herceget. És amikor éjfélt ütött az óra, a varsói országgyűlés már törvénybe iktatta, hogy I. Saul, Nagy- és Kis-Lengyelország, Litvánia és Posen királyának kívánságára ezentúl egyforma szigorral büntesse a törvényes főnemes és zsidó gyilkosát.

Másnap délelben az országgyűlés elfogadta I. Saul király lemondását és megválasztotta királyné IV. Zsigmondot, a svéd király fiát.

Az elsők között, akit III. Zsigmond fogadott, ott volt Saul Judycz Katzenellenbogen. A király címet adományozott neki amely oroszánt ábrázol, aki önmagát megkoronázza.

Hát fia és öt leánya volt Saul Judycz Katzenellenbogennek, aki 1617-ben, százéves korában halt meg. Becsülésben végigélte III. Zsigmond hosszú uralmát, tanácsadó volt még IV. Ulászló udvarában is. Az ő családjából származtak Moses Mendelssohn, Gabriel Riesser, a német zsidók emancipációjának nagy előharcosa és több más szellemi nagyság. A Katzenellenbogen-név is fennmaradt Lengyelországban: szegény lengyel zsidók viselik, akik hivatkozni se szoktak arra, hogy egyik ősük Lengyelország királyja volt. Egy pár Katzenellenbogen lesz azok között is, akik most majd elindulnak új hazát keresni. És ha a lengyel történetírók nagyrészt fel is jegyzik I. Saul különös éjszakai királyságát, a zsidóság már csak legendaként őrzi. Mint legendát, amely példázta, hogy ma király lehetsz, holnap koldus, ma hatalmas, holnap hontalan vendör... minden az Úr akarata szerint történik...

Hirdessen az Aradi Közlöny-be

Ebédlők, hálók, szalonok és madracok legolesőbban és a legkedvezőbb feltételek mellett beszerezhetőek a **POONYI** butorüzletében Bulevardul Ferdinand!

Aram és áramnélküli legmodernebb géppel DAUER 200 lelért, a „LUX” női fodrász-szalomban a Minorita templom mellett. — Kosmetika osztályunkon szakszerű kezelés!

Kulcsár Kálmán cikke

A történelem legnagyobb misztériuma a modern anatómia ítélőszékénél

Dr. Hynek prágai orvos és Pierre Barbet francia anatómus megrázó kísérletei — Hiteles-e a „turini lepel?” — Zenkl, a szemfényvesztő fakir egy kutatás „értelem szerzője”

A közelmúltban egy híres francia anatómus, Pierre Barbet érdekes kísérleteket végzett arravonakozólag, hogy voltaképpen hol is szögezték át Jézusnak a kezét, a tenyér közepén-e, vagy másutt?

Első pillanatra kicsinyes, némelyek számára talán nevetséges részletkérdés. Valójában azonban nem így áll a dolog. A kíváncsi utókor joggal érdeklődhetik az evangéliumi történet hitelessége iránt, a tudomány pedig kötelességszerűen kutatja a valószínűségi és valószínűségi bizonyítékok arányát és végső következtetéseit.

Egy ilyen tudományos kutatás kiindulópontja lehet Krisztus kereszthalálának történelmi ténye. Nyolc évvel ezelőtt egy neves prágai orvos: dr. Hynek a „Turini lepellet”, vagyis Jézus halottas leplének relikviájával kezdett foglalkozni. Ezt a páratlan és eddig eléggé nem becsült ereklyét lefotografálták, majd gondos vegyi és egyéb tárgyi vizsgálatnak vetették alá. Szenzációs eredményre jutottak. A röntgenfelvételek pontos egybevetésekor kiderült, hogy a lepel nem egyéb, mint Jézus egész testének szabályos fotográfiája.

Tudományos és a kísérletekkel pontosan beigazolt magyarázatát is adják a dolognak. A keresztesen kiszendvedett Krisztus teste és a lepel közé — egykoru történelmi feljegyzések szerint — mirhas aloefüszereket tettek annakidején. Ezeknek be-

következő vegyi folyamata magát a leplet fotográfáló lemezhez hasonló, vegyileg érzékeny felületére tette. Krisztus holttestének vegyi bomlása és kigőzölése (a vegyészek vizsgálatai teljesen igazolják e feltevést) különböző fokú elváltozásokat idézett elő a vegyileg érzékeny leplen és ezen elváltozások erőssége szerint színeződtek keletkeztek azon. E színeződés, mint a fényképlemezen is, a lepelbe burkolt test ködszerű, halvány, de pontos mászerekkel még ma is kivethető képét tükrözik vissza. Dr. Hynek külön kötetben számolt be kutatásairól és e kötet Budapesten magyarul is megjelent.

SPECIALIS BABY
gyermekruha, gyermekkosci,
ridikül, koffer, keztyü

BRENNER
kötöttáruházában Arad, a színházzal szemben.

A kereszthalál közvetlen oka

A részletkérdések közül talán annak megvizsgálása tarthat leginkább érdeklődésre számot, mely a kereszthalál közvetlen okának megállapításával foglalkozik. Orvosi körökben eddig behatóban nem foglalkoztak e kérdéssel. Dr. Hynek megállapításai egészen újszerűek és a laikus közönség számára is érdekesek.

A keresztfeszítés (crucifixio) az ókor legmegrázóbb kivégzésimódja, melynél a haláraiteltet keresztfára (vagy T alakú bifóra) kötözték vagy szegezték fel, ahol éltlen-szomjan halt. A krisztusi szenvedéstörténetet megörökítő négy evangélista szűkszavuan emlékezik meg e tényről s ez a szűkszavóság érthető is, mert ez a kivégzési forma nem volt más, mint a proletárgonosztvők feigylökölése, a szadista perzsa satrapák és vérszomjas pun vezérek könyörtelensége, mely előtt borzadva cínemul a történetirő.

Mint újabb kutatások igazolják, a keresztfeszítés nem zsidó eredetű. A zsidóknál csak a római hódoltság korában honosodott meg. A zsidók hagyományos köztitelkezési módja a megkövezés, deszkák közt való kettétűrészelés (Izaiás halála), megfojtás, leszúrás, igen ritkán elevenen elégetés volt. A keresztfeszítésre szóló ítélet már római pogány befolyás.

A keresztfeszítendőt kivallatáskép borzalmasan megostorozták. Így tettek Jézussal is, majd saját ruháiba felöltöztetve pénteken reggel 9 óra tájban elindultak vele a vesztőhelyre, mely zsidó és pogány szokás szerint a városon kívül volt, tágas, emelt helyen. Karthágóban a fórumon, Nápolyban a Via Appia mentén, Rómában a Sessoriummezőn.

A menetnek a forgalmas főútcákon kellett végigmennie, melyben a hóhér munkát végző négy katona (quaternio) s egy nagyobb szakasz katonaság is résztvevett olykor. A vesztőhelyen — zsidó szokás szerint — az elesigázott, saját keresztjét hordozó elítéltnék a résztvevő ismerősök vagy rokonság keserű mirrhás bört adtak, bódító italt, hogy a fájdalmakat ne érezze. Ezt, mint tudjuk, Jézus visszautasította, mert teljes öntudattal akarja végigszenvedni a keresztfeszítést. A keresztet felállították, Jézust kötéllel felhúzták reá (in cruce) ascendere, tollere, dare, figere), a kereszt fűrészéből kiálló cövekre ráültették (spartum e cruce), kezét, lábát, derekát s mellét a hónálja alatt szorosan a kereszthez kötözték, majd kezeit és lábait 4 hatalmas szöggel (clavi trabales) az előre kifurt lyukakba szögezték. A rómaiak a halált nem sietették, az elítelt rendszerint éhen-szomjan halt meg s rothadásig a kereszten maradt. Nem egyszer a keselyük szedték szét. Kétszóval, a zsidóknál a szárcsontok tördeléseivel

vették a szenvedés borzalmát, de egyben sietették a halál bekövetkezését. Így tettek a Jézussal felle-szített két lator esetében is, Jézusra azonban már nem kerülhetett sor, mert a nagy kimerültség és véresvesztés folytán délután 3 órakor már halott volt. Az életemelés elkerülésének biztosítására az egyik katona, Longinus átdöfte Jézus baloldalát, Lándzsájának hegye jobboldalán is kijött. A függő

Egy cseh fakir a kutatás „indítóoka”...

Nemrégiben az egész európai sajtót bejárta a hír, hogy egy Zenkl nevű cseh fakir két szeggel keresztfeszítette magát, két napig úgy maradt, majd leveszik és egészségesen hajlik meg a közönség előtt. Az irányzatoss keresztényellenes sajtó fel is használta e hírt Krisztus kereszthalálának gúnyolására. Dr. Hynek megvizsgálta Zenkl produkcióját. A fakir kb. 2 milliméter átmérőjű, nikkelezett (!) drótszöggel átütötte két tenyerét s odadölt egy embermagasságú keresztfához, amelynek kereszterendőjébe beverték a két szegyet. Nem függött a kereszten, hanem hozzátámaszkodva állott. A nikkelezett szeg izmokat alig roncsolt a kézen, a háborús sebesülésekhez képest ez a sebesülés egészen jelentéktelen volt. Dr. Hynek ekkor azt követelte a fakirtól, hogy szabályosan szegeztesse fel testét a keresztre és azon függjön. Erre az illető nem mutatkozott hajlandónak és többé nem is mutatkozott. Produkcióját teljesen beszüntette.

Dr. Hynek kimutatta ugyanis, hogy a keresztfeszítésben nem maga a felszegezés, hanem a kifejlesztett helyzetben való függés a lényeges.

Tanulmányozni kezdte a kérdést anatómiai és fiziológiai szempontból és bebizonyította, hogy a keresztfeszítésnél a szenvedés lényege az, hogy az egész test a két teljesen kihuzott karnak izmain függ. A kar izomzata, még a lábok megtámasztása mellett sem bírja sokáig ezt a megterhelést s borzasztó izomgörcsök állanak be, melyek örjítő fájdalommal járnak. Az izmok e görcsös összehúzódása, az enyhülés hiányában, átterjed a karról a

Óvja egészségét

HORIA

bedörzsöléssel

holttest nagyobb véredényeiben (mellkas, pleura) felgyülemlett alvadt vér (cruur) s vérsavó (serum) ömlött ki nyomában, ami azt jelezte, hogy a halál orvostudományilag már vagy egy órával előbb biztosan bekövetkezett.

Véresvesztés? Vérmérgezés? Kimerültség? Fulladás?

A kereszthalállal kivégzettek holttestét eddig még nem boncolhatta fel egyetlen orvos sem, annakidején még nem foglalkoztak boncolással, ma pedig a keresztfeszítés mint hivatalos halálos ítélet, ismeretlen. Akik az újabb időkben kereszthalált szenvedtek (Spanyolországban nemrég több lelkész), azok holttestét nem szerezhették meg idejében klinikai vizsgálat céljaira.

Laikusok szerint a kereszthalál oka a véresvesztés lett volna. Ez a vélemény nem állja meg helyét, mert az okozott sebek magukban véve nem okoznak halálhozó vérzést. Mások vérmérgezésre gondolnak, az ostorozás okozta üszkösödésre és merevgörcsre. Ez magában véve lehetséges volna, de Krisztus oly rövid ideig függött elve a keresztfán, hogy halálos kimenetelű vérmérgezés ilyen rövid idő alatt nem fejlődhetett ki. Nagyfokú belső vérzésre következtetnek egyesek, így viszont csodálatos, hogyan bírta a keresztet oly hosszú uton hordozni. Még a felfeszítés után is magánál volt s beszélt. Páratlan lelki nagyságról tanuskodó szavakat jegyeztek fel utolsó perceiből. Sokkal helytállóbb feltevés, hogy a nagy testi és lelki szenvedést követő kimerültség (exhaustio) okozhatta halálát. (Haberda.)

Evvél kapcsolatban dr. Hynek egy egészen új elméletet állított fel. Szerinte légzéshiány, vagyis fulladás okozta Jézus halálát. Hogyan? Erre is feleletet ad...

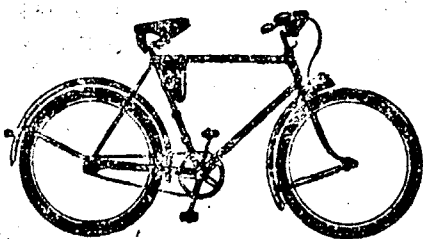
mellizmokra, hátizmokra, hasizmokra, a rekeszizomra is. A mell tágulása és összehúzódása, a tüdő munkája mind nehezebbé válik és a lélegzés elakad, ami végezetül is fulladáshoz vezet.

Dr. Hynek a „Turini lepel” életnagyságúra felnagyított fotográfiáján is kimutatta az ilyen oku halál valószínűségét. A fényképen a mell megnagyobbodása, a lapockák beesése és a hastáji elváltozások kétségen kívül a fulladás színtomái. Ez a halálnak egyik legfájdalmasabb, legörületesebb fajtája. Az ilyen merevgörcsösök majdnem utolsó pillanatil eszméletük és érzésük teljes birtokában maradnak. Ez megfelel egyébként a hiteles történelmi feljegyzésnek is, mely szerint halála előtt közvetlenül Jézus hangosan kiáltott és utána lehajlva fejét, kiszendvedett.

A felfeszített keze

A Turini lepel hitelességét, főleg Donnadieu-nak 1903-ban megjelent csipőshangu könyve nyomán sokan kétségbevonták, azzal a könnyen feltételezhető állítással, hogy a lepel véres vonalát csak odafestett mázelmányok. Azóta ezt alaposan megcáfolták a vizsgálatok, — kitiint, hogy valódi embervér foltjai látszanak rajta — s ma már nem veszik komolyan Donnadieut.

Donnadieu többek között azt is igyekezett kísérletileg bebizonyítani, hogy a szögeket a tenyér közepébe, a harmadik és negyedik kézközépcsont közt (az u. n. metacarpus-régió) ütötték bele a

Meister, Elite, Brennabor, Ideal

kerékpárok a szezon legjobb márkái!

Nagy választékban:

Kalmár Józsefnél

Arad, Str. Bratianu 1

Május 1-én (Blv. Regina Maria 12) Fischer Eliz-palotába költözünk!

Költözködési elárúsításainkat nyári cikkekre is kiterjesztettük! „RENAISSANCE” divatáruház

kézbe. Ő egy hullának a kezén megvalósította az átszurást és megállapította, hogy az izomszövetek nem szakadtak el. Ez a kísérlet azonban igen felületes volt, mert köztudomásu, hogy a kihűlt hulla megmerevedett izmainak ellenállása mindig nagyobb, mint az élő testé, azonfelül Donnadieu nem alkalmazott húzást, amit pedig a függő helyzet okvetlen előidézt.

Pierre Barbet anatómus már körültekintőbben járt el. A lepel szövetfonalait mikroszkóppal tanulmányozta. Megállapította a következőket:

1. Az az ember, aki ezeket a halálos kinokát elszenvedte, csak néhány napig maradhatott a lepelben, mert a megejtett kísérletek megmutatták, hogy a foltok gyorsan elszintelenedtek s egyenletes szint hagytak hátra.

2. A művészetben szokásos feszületábrázolások közül (kivéve talán Van Eyck híres feszületképét) a legtöbb a kéz közepén való átszegezését ábrázolja, nyilvánvalóan esztétikai elgondolás folytán, valójában azonban az átszurás a tenyérnek a csuklóhoz közel eső részén, az úgynevezett kéztőben történt.

Mint egy fiatalembernek leamputált karján Barbet beigazolta, a kéztől lefelé a könyök felé csak 5 cm.-nyi távolságban lehet olyan helyet találni, amelyen egy 7—8 milliméter vastag szög keresztül hatolhat. Az orsó és sincsontok közötti rész nem jöhet számításba. A röntgenfelvétel tanúsága szerint a seb nem a tenyéren van, de mégis rajta a kézen.

Pierre Barbet idegrázó kísérlete

A kísérletet Pierre Barbet egy frissen amputált kézen végezte, melynek tenyerébe egy 8 mm-es vastag szögert vert a harmadik és negyedik kézközépcsont (metacarpus) közé. A tájbonctani és röntgenvizsgálat megmutatta aztán, hogy a szög áttört a bőrfelületet, átmetszette a verőereket, átsiklott a csontok között feszülő inak közt és kijött a kézfejen. Az alsó karra ekkor egy 40 kilós súlyt tett (ez átlag felesulya egy embernek, akinek test-sulya a két karon oszlik meg) és rövid idő múlva az átszegezett kéz sebé megnyult, így enyhe rázásnál pedig átszakította valóságban a tenyeret. Ezzel az idegrázó kísérlettel mutatta ki Barbet, hogy a tenyer közepén való fölszegezés lehetetlen s ezt a legbutább hóhér is tudhatta. A lepel kéz-sebé sincsen a tenyer közepén, ahová egy család egész biztosan odafestette volna.

Ezzel szemben a kéztő alkalmas a test fönn-tartására. A csukló fölött és a tenyer között ott találunk (nézzük csak meg saját kezünkön), egy vastagabb U-alaku izomdudorodást: egyik ága a hüvelykujj, másik ága a kisujj mozgására szolgáló és tapadási pontja a kéztőcsonton van. Itt van az u. n. Destot-féle tér, a mezocarpus szabad tere, melyet a négy kéztőcsont határol (nagycsont, félholdacsont, piramidális és horgacsont). Bonctanilag is érdekes, hogy az U-alaku izom alsó behorpadt része éppen ezt a teret hagyja szabadon, kikapathatóan, úgy hogy bármelyik, kissé gyakorlott hóhér rátalálhat hosszabb keresés nélkül.

Ezen a helyen alkalmazott szegbeverés után Barbet azt tapasztalta, hogy semmiféle rángatás vagy megterhelés nem tudja a kézfejet szétszakítani és ezen a helyen (Destot-féle tér) a kéz egy szegen függve elbirja az egész testet.

A kísérlet, a röntgenfelvétel és a lepel egyet mond

Az így alkalmazott kísérletnél meglepve tapasztalta Barbet professzor, hogy a kéztőbe fu-ródó szeg feszítést és nyomást gyakorol a hüvelyk-ujj izmára s az tüstént begömbül a tenyer közepé-be. Innen magyarázható, hogy a Turini leplen miért nincsen meg a hüvelykujj véres nyoma: az nem érinthette a leplet, mert görcsösen a tenyer-hez hajolt. A bonctani kísérlet és röntgenvizsgálat tehát egyaránt ugyanoda helyezi Jézus kezének se-bét, ahol a Turini lepel is mutatja, mely egyike a világ legcsodálatosabb történelmi dokumentumai-nak. Vérről irt emlék, amit a modern tudomány esz-közével olvashatunk. Olvashatják mindazok, akik akarva-nem akarva Tamásként állanak a kinszen-vedés misztériuma előtt. Tamás is így állott az első husvét nagy meglepetésének izalmában. A modern szkepszis előfutárja volt. Lehajtott fővel, megrendülve állott meg Mestere előtt, amikor a sebhelyeket odatartotta neki: „Tedd ide ujjadat és nézd kezemet... ne légy hitetlen, hanem hívő!”

Selyemharisnyát, férfi és gyermekharisnyát, selyem és cérna reformot és kombinét. bőr és cérna keztyűt, szövetet legolcsóbban

Bogyónál, Str. Eminescu 1. (Csisz-mozi mellett)

A temesi széktartóság Aradról Temesvárra költözteti az egyik ipari liceumot

és anyagi támogatással elősegíti új kisiparos-műhelyek létesítését —
A széktartóság ötéves tervének újabb, érdekes részletei
Mozgalom a fiu ipari liceum Aradon maradása érdekében

Ismeretes, hogy Marta Alexandru dr. temesi királyi széktartó széleskörű, öt évre szóló munkatervet állított össze a tartomány fejlesztésére. Az ötéves tervezet kiterjed nemcsak a tartomány legsürgősebben megoldásra váró, közérdekű kérdéseire, mint a közlekedési utak fejlesztésére, iskolai, egyházi, kulturális kérdések megoldására, hanem ennél jóval messzebbmenően a lakosság gazdasági és élet kérdéseire is kiterjeszkedik.

A nagyszabású munkaterv gyakorlati megvalósításának részletkérdéseit illetőleg most folynak a megbeszélések a széktartóságon. Két külön csoportba tartozó közmunkáról van szó, az első kategóriába a tartomány egységes szempontjait szolgáló beiktetések tartoznak, mint a széktartósági palota, a háztartási iskola, vízszabályozások, a másodikba pedig az öt megye saját, különálló munkálatai.

A széktartósági palotát illetőleg, mint ismeretes, megkezdés történt a várossal és ennek megfelelően erre a célra az épülőfélben lévő háztartási iskola túlméretezett épületét használják fel. Ellenértékképpen a város megkapta a muzeum régi épületét és itt helyezi el a háztartási iskolát. A széktartósági palota felépítésének tervét a legfelső technikai bizottság is jóváhagyta már. A terv megvalósítása huszmillió leit igényel, a belső berendezés céljából további három és félmillió leire van szükség. A nagyszabású munkálatra kiirt pályázat a vállalkozók egész tömegét vonzotta, hogy a vállalkozó cég nvujtott be ajánlatot, döntés azonban még nem történt. A széktartóság ezenkívül magára vállalta a temesvári szépművészeti iskola épületének a befejezését is. Az építkezést a Bánáti Szépművészeti Egyesület anyagi hiányában kénytelen volt abbahagyni. Marta Alexandru dr. királyi széktartó megállapodott olyképpen, hogy a széktartóság elvállalta az iskola felépítését, azzal a kikötéssel, hogy itt helyezik el Temes-tartomány szociális intézetét és otthonát is.

Az ötéves tartományfejlesztési tervezet másik nagyjelentőségű gondolata az erős bányászati középiskola megteremtésére irányuló törekvés. Ebből a célból szükség van Temesvárt

Megoldották a zsiros arc bőr problémáját

A zsiros, pattanásos arc bőr igen gyakran a helytelen puderkeverékek használatának eredménye. Nemcsak a zsiros arc bőr oka ismeretes ma már, hanem eltüntetés módja is.

A Sulfamyl-puder

mikroszkopikus eloszlású kén- és egyéb hatóanyagok tartalmánál fogva, megszünteti az arc zsírosságát és pattanásait. Az arcot üdév és hársonyossá teszi. Éjjelre kitünő szolgálatot tesz a

Sulfamyl-arckrém

egy leányipari liceum létesítésére is a már meglévő fiuliceum mellett. Miután Aradon két ilyen középiskola van, a széktartóság azzal a tervvel foglalkozik, hogy az egyik ipari gimnáziumot ipari liceummá alakítja át és azt átköltöztetik Temesvárra. A liceum számára külön épületet emelnek, amelyhez a városvezetőség is megígérte támogatását. Az erős iparososztály megteremtésével kapcsolatosan más tervek is felmerültek. Igen sok olyan képesített iparos van, aki megfelelő tőke hiányában nem képes műhelyt létesíteni. A királyi széktartó elhatározta, hogy elősegíti a kisiparos műhelyek létesítését, ha kell, a széktartóság anyagi hozzájárulásával. Ezen a téren nem tesznek megkülönböztetést román nemzetiségű és lojális kisebbségi iparos között.

Az aradi ipari liceumok Temesvárra történő átköltöztetésének terve Aradon érthető érdeklődést váltott ki. Az utóbbi időben Arad gazdasági életének fejlődése elé súlyos akadályok gördültek. Több fontos közintézményt már régebben elköltöztettek Aradról, s néhány nagyobb magánvállalat is felszámolt, vagy elköltözött Aradról. Most, hogy felmerült annak a terve, hogy a leány, vagy fiu-ipari gimnáziumok valamelyikét Temesvárra akariák áthelyezni, az itteni érdekelt körök mozgalmat indítottak annak érdekében, hogy lehetőség szerint mindkét fontos intézmény továbbra is Aradon működhesse. Ennek érdekében eljárnak majd a vármegyei prefektusnál, a polgármesternél és a Nemzeti Ujjászülés Frontia helyi vezetőinél is, akiket közbenjárásra kérnek fel. Amennyiben a két iskola közül arról kellene dönteni, hogy melyiket hagyják meg Aradon, a választás a fiu-ipari liceumra kell essen, amelyet Carpinisan Romulus mérnök-igazgató minta-intézménnyé fejlesztett és amely pótolhatatlan veszteséget jelentene Aradváros ipari utánpótlása és fejlődése szempontjából.

SCALA NAGYFILMEK SZÍNHÁZA TEL. 20 16

Husvétkor országos bemutató!

- EGY FILMÓRIÁS
amely ma aktuális.
- EGY FILMÓRIÁS
amelynél izgalmasabb még nem volt.
- EGY FILMÓRIÁS
amely mindenkét érdekel.
- EGY FILMÓRIÁS
amely hónapokig emlékeztetben marad.

EZ A FILM

A levegő ördögei

amerikai angolul és németül beszélő világ szenzáció. Főszerepben:

ERROL FLYNN

MATINÉ: 11.30 és 3 mérs. 5. 7. 15. 9. 15 órakor

Valódi ezüst tálcák

evőeszközök, olgarettatárcák, cukordobozok a legmodernebb és a legszebb kivitelben, Argintarie

NISZEL Arad.
Str. Eminescu 20.

Fleischer Testvérek vas- és fémbutorgyára ajánlja vas- és nikkelbutoralt, valamint „Modern” gyermekágyait a legolcsóbb árban. Arad, Str. Ioan Russu 15.

FELTÁMADT KRISZTUS..!

Hatalmas tömeg vonult fel az aradi feltámadási körmenetben

Az elmúlt harangok megszólaltak: Feltámadt Krisztus!.. aki kiömlő szent vérével változta meg a bűn posványába süllyedt emberiséget. Nagyszombaton a világ minden táján zúgnak a harangok és ünneplőbe öltözött tömegek vonulnak körmenetekben, hogy a megváltó Jézus feltámadását hirdessék..

Aradon már a koraesti órákban több ezer főnyi tömeg gyűlt össze a feltámadási körmenet utvonalaán, ahol az épületek kivilágított ablakai hirdették az ünnepet: Feltámadás!.. Este fél 7 órakor a minorita templom kapujában, ahol díszegyenruhás csendőrök álltak sorialat, megjelent a kereszt, amely a feltámadási körmenet élén vezette a római katolikus hívők tömegét. A széles utast baloldalán a városháza felé vonult a körmenet, amelyet a gyalogjárók szélén több ezer főnyi tömeg nézett. A Napközi Gyermekotthon ünneplőbe öltözött pártfogoltjai után sorakoztak az elemi fiú és leányiskola növendékei, utánuk jött a katolikus elemi iskolások énekkara, a fiú liceum énekkara, a kántor, az énekesek, a Rózsafüzér Társulat jelvényes tagjai, Szent Kereszt hadsereg, Szent Szív társulat, Szent Ferenc III-ik rendje, a Leányklub, Szoc. Misszió Társulat, a zárdai elemi, zárdai gimnázium növendékei, Mária Kongregáció, a Jézus Szíve ifjúsági énekkar, az Oltáregyesület, a minisztránsok, papok, akik tömjén füstölőket jóbáltak és a legméltóságosabb Oltáriszentség, a diszes baldachin alatt diszorséggel övezve. A szentségtartót dr. Lakatos Ottó szentszéki tanácsos, aradi plébános vitte és a

stációknál a világ mind a négy tája felé osztotta az áldást, amit a hívők térdreborulva fogadtak. Az Oltáriszentség után vonult fel az egyházközségi vezetőség, a Katolikus Kőr, Kolping egyesület és Credo egyesület. A feltámadási körmenetet az egyesületekhez nem tartozó hívők tömege zárta be. A körmenet olyan hosszú volt, hogy amidőn az éjen haladó keresztet vivő a templom kapujához ért, még mindig özönlött a templomból a Krisztus feltámadását hirdető menet.

Amidőn a feltámadási körmenet visszatért a templomhoz, ünnepélyes Te Deumot tartottak. A minorita templom hajója zsúfolásig megtelt, óriási tömeg rekedt kint a templomépületből, akik az uccán, a templom előtt várakoztak, amíg a szentségi áldás befejezte a felemelő hangulatu ájtatóságot.

Tekintse meg

Csont

uri-
szabó

tavaszi szövet-
különlegességeit

Palatul Banca Românească

Az irgalom, szeretet és béke jelvénye

Hetvenöt esztendeje alakult meg a nemzetközi Vöröskereszt,

amely a kereszténység és az emberi szív jegyében enyhíti a háborus borzalmakat — Dunant svájci orvos harctéri élményeitől a genfi egyezményig, az emberiség eszméjének szolgálatában

Genfből jelentik: Hetvenöt évvel ezelőtt nagyszerű intézmény létesült: Dunant genfi orvos bejárta Solferino csataterét és a környéken elhelyezett tábori kórházakat, döbbenetes tapasztalatairól röpiratot írt „Souvenir de Solferino” címmel, amelyben az emberiség lelkiismeretét ébresztette, hogy a háboru egészségügyi szolgálatát és a háboru áldozatait az irgalmas jó szív gondozásába vétesse. A vágy és indítvány nem volt egészen új.

Az ó-korban görög városok szövet-ségeket alkottak, hogy egymás ellen folytatott háboru alkalmán az ostromolt városoktól a vizet nem vonják el, sebesültjeiket nem mészárolják le és foglyaikat nem adják el idegen rabszolgának — kölcsönösen.

A kereszties háboruk idején is találunk a magassabb emberszeretet példáira, amelyet a háboru tesz igazán próbára. Új lovagrendek tagjai pártfogásba vették a zarándokokat, a betegeket, sebesülteket, az ellenség már katonailag hasznavehetetlen nyomorultjait. De

az első európai szerződés a sebesültek kölcsönös ápolására, gyors kicserélésére és a velük foglalkozók támogatására, csak 1759-ben, Franciaország és Poroszország közt jött létre.

Azonban Dunant nemzetközi társulást követelt. Mindenütt a szívek egyforma összedobbanását, a szeretet egyetemes érvényét. Jó időben mondta el tapasztalatait és szerencsés

pillanatban közölte indítványait, amelyeket röviden ezzel a szóval lehet kifejezni: a beteg, sebesült, orvos, ápoló és a kórházi-anvag, valamint az ápolásra vállalkozó, bármilyen állami és polgári ház semlegesítését nemzetközi vörös-kereszties lobogó védelme alatt. Dunant szózata szerencsés volt és rendkívüli meleg visszhang felelt rá minden irányból.

A kedvező előzmények után Moynier, a genfi közhasznú társaság elnöke vitte gyakorlati irányba ezt a mozgalmat, követelve, hogy az „ambulanceok” sürgősen semlegesítenek és egyletek alakuljanak a sebesültek ápolása s segélyezése érdekében. Most hetvenhat éve azután, 1863-ban tanácskozássra gyűltek össze lelkesülők a vörös-kereszt egyesület szerveztének kidolgozására,

1864-ben pedig már hivatalos nemzetközi értekezletre jöttek az államok, lassanként 30-an és Dufour tábornok elnökletével megkötötték a genfi konvenciót. Ennek a szerződésnek az értelmében a vörös-kereszt, amelyet Törökországban a vörös-féldold helyettesít, új semlegesség jelvénye.

Ez a jelvény lobogion a tábori kötőzöhelyeken, a katonai kórházakon, a sebesülteket magába fogadó polgári magánépületeken, az egészségügyi anyagot őrző raktárakon, mint karkötő védí a sebesültet ápoló és orvosi személyzetet. De védelmezi a sebesültet szállító lovagrendeket is: a németet és a máltait. A semlegesség addig érvényes, amíg az ellenség

Nincs visszataszítóbb, mint a száj kellemetlen szaga...

Autobuszon, villamoson, színházban, moziban, vagy táncteremben a lehető legvisszataszítóbb benyomást teszi szomszédunk, vagy szomszédnők rossz lehellete. Igaz, hogy ennek a szagnak valamilyen oka van, de az ok nem mení az okozatot, hanem még súlyosbbitja a bűnt! Mert bűn az, ha egy civilizált ember elhanyagolja egészségét annyira, hogy kibírhatalanná válik társasága azoknak, akikkel beszélget, vagy akár csak a közelében áll.

A száj kellemetlen szaga főleg gyomrunk rossz működésétől függ. A hiányos emésztés a gyomorban, vagy a rendetlen evés, erjedési, romlási folyamatot, a savak mennyiségének csökkentését, illetőleg fokozását idézi elő és ennek következtében gyomorgörcsöket, sőt súlyos gyomor bajokat és bélbetegségeket is okoznak.

Eme betegségnek gyógyítására a ma már világhírűvé vált GASTRO-D. gyógyszerrel rendelkezünk, amely a gyomorbetegék közkincsévé lett. Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszertárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett CSÁSZAR E. gyógyszertárában, București, Calea Victoriei 124.

el nem foglalja vagy foglyul nem ejti a lobogóval védett alanyokat, tárgyakat és eszközöket, amikor is

az elfoglaló fél vörös-kereszties intézményei veszik át a feladatot.

Az ellenséges ápoló- és orvosi személyzet azonban tovább működhetik, vagy pedig bántatlanul eltávozzhat. Se szeri, se száma még egyéb, jólelkű részletnek: a szeretet valósággal tobzódott.

A vörös-kereszties eszme terjesztésre és a háborus előkészületek céljából polgári vörös-kereszt egyesületek alakultak a genfi szerződést aláíró államokban, férfiakból, kizárólag nőkből, vagy vegyesen mind a két nemből s a háborus segélynyújtás erényét más inségekre is kiterjesztve.

Szóval,

a vörös-kereszt a kereszténység és a vörös szív jelvénye. A nagy világháboru idején le is tette szigorlatait. Eleinte némi bal sikerrel: az első vad izgalmak idején bizony a vörös-kereszt semlegességét nem tisztelték mindig, a tengeren se, amelyre az 1868-as pót-szerződés külön kiterjesztette gondját s ahol kórházhajókat veszélyeztetett olykor a buvárnaszádok rövidlító periszkópja.

Legsúlyosabb „szigorlati gyöngesség” volt, amikor felépült sebesülteket és betegeket foglyotáborokba utalták az orvosokkal együtt s csak a háboru későbbi folyamán kezdődtek végre a kicserélések. Viszont kitünően szerepelt a vörös-kereszt a munka egy új hatalmas ágazatában, amikor vállalkozott a harctéren eltűntek föl kutatására, vagy legalább is róluk megbízható hírek szerzésére, amikor közvetítette a foglyotáborok és otthonok levelezését, a pénz és egyéb küldemények kézhez juttatását, a foglyocseréket, végül a háboru után a különböző menekült-ügveket karolta föl.

E kereszt figyelmeztet: rettenes fájdalom érkehetnek, jó lesz őket kerülni, amíg csak lehet és ha nem lehet, akkor a vörös-kereszt eszméjének becsületes fölkarolásával mindent elkövetni, hogy az elkerülhetetlen veszteségek, fájdalmak, nehézségek mentől inkább megkisebbedjenek és elviselhetők legyenek.

Annyi kereszt van, ezt a vöröset azonban magasra kell fölbiük emelni, egészen oda közel, az égen ma, husvétkor ragyogó Krisztus-keresztig.

amely az irgalom, szeretet és béke jelvénye s szívesen szállott a genfi fehér zászlóra, hogy az emberiség új erejét dagassza!

Hartmann Kálmán ékszerész

Bulevardul Regina Maria, Minorita-palota.

MARADJ SZOBOR

Ha szólnál, hadarságot mondanál,
tudom — s, ha megmozdulna most kezed,
elrontaná harmónikus remek
vonalait. Meg ne moccanj, csak állj,

mint szobor. Két nagy szobrász faragott
s, kinek fenségét gazdag muzeum
őrzi féltőn. Szemem így meg nem un,
ahogy nem unja az álló napot —

s az álló eget nem unja szemem,
Légy mozdulatlan, mint a végtelen.
És végtelen mozdulatlan: örök.

Vigyázz; ha szemed rebben már elég:
szoborszép tested szép szobormezét,
pótláiddal pozdorjává töröd.

HORVÁTH IMRE

Minden másképp történik

Nem úgy, ahogy a diadalmas Eszme
születésének percén kepzeted,
Vagy mély északán, menekülést keresve...

Nem úgy, ahogy eléd festi az álom:
Szabad futárod,
tul életen és halálon.

Nem úgy, ahogy a tettek harcosa,
a józan ész gonddal kiterveit:
Más úton jutsz el végül s máshova.

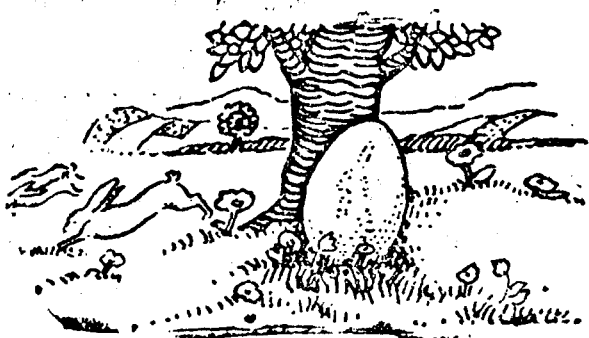
S ha rádöbben: A meddő küzdelem,
csak véred szivta el
s nem maradt nyoma sem.

Dühöngő öklöd s könnyed mit sem ér,
Ha támadó követ dobsz, mögéd esik,
s megsebzí, kit sziveddel védnél.

Minden másképp történt s amíg
új terveid ut utját keresed,
A végzet sötét szelleme lebeg,
a szabad akarát romjai felett.

1939. március 10.

GOLGA

ÉN ANGLIA

a nemesség,
elegancia és
disztingváltság
hazája

Létezik valami különleges
amely reányomja bélyegét
mindenre, ami angol és a
szépség, az előkelőség, az arisz-
tokratikus benyomását kelti.
Anglia völgyeinek és mező-
nek pasztell tónusai, az angol
otthon harmóniája, a nép
szokásai, a tanubizonyságai
ennek.

Old Sandal Water — csakis a
vitorlással valódi — ugyanilyen
előkelő.

Hála a valódi santal, cédrus
és egyéb exotikus falkivona-
toknak és illatoknak, Old
Sandal Water több az illatosi-
tott kölniviznél

Old Sandal Water

A LÉLEK SEBET KAP

Irla: TAMÁSI ÁRON

Virradott lassan.

Bódika felült az agyban. Hamaji narangszó
óta nem tudott aludni. Az álmatlanságnak első
látogatása ez volt életében.

Körülnézett. Láta, hogy megfélekedve alu-
szik mindenki, még Berze Gazsi, a második osz-
tályos is, pedig nyughatatlan holdkóros az. Ugy
mászik a ház falán s a csatornákon, mint a légy.

Kedvérevaló volt ez a mostani nagy csend.
Elmosolyodott. Aztán feje alól kivett egy na-
gyobbocskát jadarabot. Négyszögűre volt fűré-
szelve, mint a gerendák s lehetett kutvafej nagy-
ságu. Letette az ölébe. Párnáját a falhoz támasz-
totta s végleges elhelyezkedésben a hátát annak
vetette.

A kedv ereje és a boldogság áradott arcán.
A leány, aki szerelmese után vágyban virraszt,
csak az lehet ilyen csupán.

Megforgatta és megtapogatta a fát. Juharfa
volt. Szép fehérszínű, mint a leánytest és szíjas-
ságában is puha, mint a repülő galamb. Különb-
egyszerű fatörök volt, se jel rajta, se egyéb, amiért
fej alatt hálatni és simogatni lehetne. Közönséges.
Tegnap vágatta egy asztalossal s három piculát
fizetett érte.

S neki mégis kincs volt ez a fa. Eszköze
egy világnak, ahová vágvott. Álmodok kapuja, ki
nem fejezhető intés, gyönyörűség szülője, lélek-
kel felruházott és engedelmes anyag, rebegő vá-
gyak bölcsője, beszédre rendeltetett és kegyelet-
mondó lélekfa, szépség háza és szent.

Elévette a bicskáját és az erősödő fényben
bicskát kezdett.

Szeme elé idézte kimulott, drága Holló lovát,
az érte meghalt kedvenc, gyönyörű állatot.

— Itt lesz a feje, a lábakat ide vágom, a
farkát is kifaragom, és sörényt a nyakára s még
a testtartása is az övé leszén.

Szemeiben kigvult az akarat és a lobogás
tüze, a futás és az epedés valami után, ami a
láthatatlanságban is fényt vet és halhatatlanná
edzi a lelket.

— Halottaknapjára kifaragom.
Primitív mozdulatok között és szertelenül így
született meg a Bódika agyában az alkotás
vágya.

A kin és a gyönyörűség.
A két véglet találkozásának csodája.

Háromhat volt az éjjel. S most fagyás kü-
szöbén áll a víz. Borzolja magát madár és
egyéb állat, ha iszik belőle.

S az este a halottaké máma. S övök a vá-
ros is, amely tele vagyon feltámadott generá-
ciókkal.

Hozzájuk beszél a Miklós-templom hárm-
as harangja.

— Beh szépen szólnak! — sóhajtozik Bódi-
bent a Convictusban, egy setét sarokban meg-
bujva nyugtalanul.

Félt, mint a tojásörző madár és örvendett,
mint a virággörbén fetregő méh.

Végre megszokta a harangok szava. A be-
szelő templom keresztet vetett és a város felett
kiterjedt a zajtalanság.

Bódika megmozdult. Lassan a szekrényé-
hez ment s kivittotta annak a táját. Tett-vett, Va-

lamit letakart, aztán hóna alá vette és lábujhe-
gven megindult kifelé.

Szokott. Különbösen nem eresztették volna
A kapun kilépett.

— Nem látott senki! — lélegzett fel.

A hatalmas torony derengésben látszott. Ha-
lovány fény szűrődött a tetetéből. Egyenesen
arra ment. A kegyelet szent tűzében melléhez
szorítva vitte kifaragott Holló lovát.

Mindenki fázott és szótalan volt. Egy-egy
öreg ember, vagy gyászba volt vénasszony járt
a sirok között. Néhányan még térdeltek a han-
tokon, kicsiruhát, vagy könyvet tettek a térdük
alá.

Itt-ott töklámpában mécses égett. A fagygy-
gyertyák immár a föld kérgén sirtak és egymás-
után muladoztak el.

Bódika jobbra tért és egyenes menésben ha-
ladt tova. Egy diófa alatt ő már helyet nézett
ki világos nappal. Az emberek feléje se néztek.
Szemükbe folyt a gyász vize és magukba estek.

Beérkezett és megállt. Egy földhányásról el-
hajigálta az ágakat. Kinyitott a kicsi sir és ki-
fehérett belőle egy kisdud koporsó körvonala. Fe-
jét leéltette és szoborszerűséggel nézett sokáig.
Aztán a koporsó fedelét leemelte, kebléről vette

Bélyegzők, monogramok,
plakettek, jelvények, apartament táblák

izl sezen, olcsón készülnek

Csáky vésnőknél Str.
Brattiana 9.

„Muschong“ Lugoj cserép **„Lomas“** parketta **„Alesd-i“** chamotte

Dr. VALKO, Arad, Str. I. Chendi 1. szám. Telefon: 23-86.

a 16 fatestét, szépen beléfkettette és egy darab fehér gyolcsot szemfedőnek ráterített.

Lezárta.

Földdel bétakarta. Tenyerével elsímogatta. Zsebéből elhúzott két fagyvugvert és megindult azokkal egy pislogó tóklámpa elé. Egve visszahozta és a kicsi sirra tűzte.

A kegyelet lángja játszott a lónak. Ugyanaz a világosság tisztelte őt, amelyik az emberi lelket hozza vissza a sárga csontok ölébe.

Bódika nem érezte, hogy különös dolgot cselekszik. Határtalan lelkében a mindenség lényei a különbözőség fogalmát nem ismerték. Emberek mellett a fák is éltek benne, a füvek is beszéltek, az állatok is szépre vágytak, a kövek arca is örömet fogott.

Meghajtott fejjel állott a sirnál. Ez a forma a legnagyobb áhitat és tiszteletadás kifejezése volt nála. A térdborulásban önmagát elveszítette. Embersufolás volt neki az és erőheztetés.

Soha sem volt még olyan megindító odaadásban és földiektől való megtisztulásban, mint most. Imádkozni kezdett.

— Örök mindenható Isten, aki elválasztottad a földtől a vizet, az éjszakát a naptól, aki igazságunk vízával töltöd meg a halál tavát és elrendelted, hogy mindenek élete odavezessen általános ölelkezésre, adj nyugodalmat lovamnak, kinek Te rendelted el halálát magas egednek vizej és földednek szele által. Te teremtéd őt is, miképpen teremtéd az embert, élő fákat és éneklő madarakat. Mind Neked tartozunk egyforma halállal, mind, akik vagyunk, a Te intésedre kezdődünk és nyerjük végzetünket.

— S bocsáss meg, Isten, azon vak embereknek, akik nem láthatják, hogy mindennek lelke vagyon, akik nem ismerhetik meg az állatok értelmes jóságát s akiknek nincs hallásuk, hogy meghallanak a fák suttogó szavát és a virágok szinbeszédét.

— Uralkodó Isten, Te nagy pástora lovamnak, adj örömet a világnak és vezess jóra minden országot.

— Amen.

Kicsi teste egészen elszibbadott e földfeletti életben. A szél hidegen fujt. Egvedül a kicsi sirtől süttött ki a marasztalás melege.

Leült.

Nem érezte, hogy fázik.

— Beh szép az élet: — mondta mosolyogva.

Végigfeküdt a hideg földön.

Ugy érzete, hogy utban van a látható Isten felé.

Elaludt.

Nyolc óra elmúlt. A tanrenden latinóra volt. Egymás melegében duruzsolt a negyvenhárom gyermek.

Az igazgató hirtelen benvitott.

— Csorja Boldizsár!

Bódika felállt.

— Jelen.

— Gyere kil.

A legényke kiment. Sapatlan megállott igazgatója előtt. Látszott, hogy a temető-halástól még most is fázik.

— Hol voltál az éjjel?

A gyermek megrezzent. Ketten támadtak egyszerre rá: Bors Miklós, az igazgató és Frühling, a történelem tanára. Félelem futott keresztül rajta, mert megérezte, hogy kegyeletet tett érzéketlenül bántani akarják.

Ösztönös védekezéssel nézte az igazgató arcát.

— Hol tekeregtél? — esett neki a történelem tanár.

Bódika visszább lépett.

— Beszélj, fiam, mert nyakoncsaplak! — bátorította az igazgató.

— Vagy aztán nádbottal szedjük ki, — jegyezte meg Frühling.

A legényke egészen megkeményedett a durva szóra. Tán ezeknek lehetne megmondani azt a szép dolgot? Ezeknek, akik úgy rontanak rá, mintha ő gyilkostól/vaj volna!

A tanár fülönragadta:

— Nem mondott meg, te takonypóci!

A Bódi szemében egyszerre fellobbant a tűz.

— Nem!!

A fejét elkapta s kihívóan hátravetette.

S ebben a pillanatban szembejött Fazakas Ádám, a szárhegyi paptanár, a Bódika osztályának főnöke.

— Mi van itt? kérdezte.

Bors Miklós, mintha csodát mondana, úgy szólt:

— Kiszökött ez a tolvaj

— Egész éjjel künn volt s nem mondja, hol méltatlankodott a másik.

Fazakas Ádám a legénykéhez lépett. Szépen megsímogatta, fejét a mellére ölelte.

— Hogyne mondaná meg! Ugy-é. Bódi fiam!? Soha melegség nem esett jobban a gyermeknek.

— A tanár urnak egvedül megmondom

— No mondsza, fiam.

— A temetőben háltam:

— S ott métt, te?

— Este a lovamot temettem s neki világítóftam s osztán ott szorultam.

Bors és Frühling bután összenéztek. Ádám tanár azonban megérezte a dolog különös voltát. Hirtelen visszaemlékezett a megindító jelenetre, amikor ez a gyermek zokogva borult a Convictus előtt a kimullott lóra.

— Menjünk a temetőbe! — szólt.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Megindultak. Elöl Fazakas Ádám kézenfogva vezette Bódit. Hátul az igazgató és Frühling hitetlenül mentek.

Ahogy kiértek, körülállták a kicsi sirt.

A gyermek ázni kezdett. S a koporsó fehérje nemsokára kivillant. Akkor kiemelte a kicsi falovat s csak ennyit mondott végtelen szomoruan:

— Őt temettem s virasztottam az éjjel.

Fazakas Ádám a kezébe vette a különös faragványt. Bors és Frühling odahajoltak. Nézték tágra meredt szemekkel a kicsi lovat és egyet sem szóltak. Csak forgatták és szemekkel itták az eleven formát, az élő vonalakat és a rája teremtettt erőt.

Ádám tanárnak végre elborult a szeme. Szó nélkül visszaadta a lovacskát.

— Jól van, — mondta az igazgató is.

Aztán hárman megindultak hazafelé. S mint a néma, egyik sem szólt egész uton egy szót sem.

Bódika ottmaradt és visszatakarta a lovat. Mint a viasz, olyan volt az arca és hullott róla a keserűség.

Aztán megindult ő is hazafelé.

Reszketett az indulattól és undorodott mindentől. Velőkéig érezte, hogy életének első kincsét rabolták el azok, akiknek hozzá kellett volna adniuk a másodikat.

Dermesztő egyedülvalóságot érzett.

Megrázta magát és az ajkára futott könnycseppet lehullatta a porba.

Modern ebédlő, háló és kombinált szobák
BUDACSEK butorületében
Str. Metianu 14.

Régi tavaszi és húsvéti népszokásaink

Irta: dr. Gergely Pál

Már természet-tisztelő őseink is az évszakokhoz igazították ünnepüket. Pogánykori hagyomány és babona emlékeit őrzik többnyire a falusi szokások, még, ha keresztény elemek is jártak át s az egyház tanításait fűzik most már a régi, eredetileg pogány ünnepünkhöz. Külön kell választanunk a babonás szokásokat, hiedelmeket, amelyekben hüvölési szándék van, az ünnepi emlékezés, játék csoportjától. A nép szellemi életének tudós buvárlója, Soymossy Sándor tökéletes meghatározása szerint a babona mindig misztikus tartalmu, s kivételes hatóerőt tulajdonítanak bizonyos eseménynek, vagy cselekedetnek. Tudjuk, hogy az Egyház üldözi mind a városi, mind a paraszti babonát, de sajnos, különösen nálunk Transsylvaniaiban, különösen a kevert lakosságú vidékeken, még a református, róm. kat. magyarságnál is élnek babonás szokások. Legtöbb babona még a reformáció előtti korból való s elemei közt feltűnik, hogy a XV. században meghonosított növények, (burgonya, tengeri, akác) nem szerepelnek a varázs füvek között. Babonás eredetű a kézrátevés, ráolvasás, kuruzslás minden fajtája, sőt köznapi kifejezéseink némelyike is, melyről már alig hinnők, mint a „lővá tesz“, vagy „egve meg a fene“ stb.

Legrégibb télvégi „jeles nap“ a légtörő Mátyásé. A régi, nomád halásznép vizikultuszának előőnnepje. Sighet környékén láncot húzatnak méztelen gyermekkel a ház és kert körül, hogy a vadállatoktól ily varázslattal megvédiék határukat. Március 1-én a torockójáknál az volt szokásban, hogy a ház körül az ártalmas férgeket, kivált a bolhát, a csóréra vetköztött gazda éjféli-kor kergette el, háromszor megkerülve a házat. Calota vidékén az első fehér tavaszi pillangókról azt mondják, betegséget jelent annak, aki látta, a piros pedig egészséget. Érdekes szokások fűződnek a március 12-iki Gergely naphoz. A VI. század végén élt nagy szent pápát tisztelik az énekek. Göcsejben (Zala) legérdekesebb ez az u. n. Gergely-járás, de mellette még a csángóké is. Lehet, hogy a „Gergely katonái“ a nóta szerint még a pogánykori napvitézék emlékeit őrzik, kik az idegen országba, Afrikába vándorolt Napot hívják vissza. Hontmegyében acélt, kovát hoznak a gyermekek s tüzet ütnek; ez is a nap jelképe. Legrégibb ismert gergelyező-szöveg a XV. századból a Brassó melletti csángóké, melynek egyes szakaszai betű szerint egyeznek a múlt században gyűjtött dunántúli — felvidéki szövegekkel. Tulajdonképpen a gyermekek iskolatoborzója ez, a középkorban ugyanis az iskolaj ev tavasszal kezdődött. A vers végén áldást kívánnak a házra s adományt kérnek a pirt az iskolának. Egészen Balassa Bálindra emlékeztetnek ezek a gyönyörű sorok:

Lám a madarak is,
Hogy szaporodjanak
Majd megjönnek
A szép kikeletkor
Sok szép énekszóval
Zengedeznek.

Ebben a gergelyezőlvő játékban egyszólamu karének szerepel, nincs még dramatizálva, mint egy későbbi, XVIII. századi emléken, mely 8 szereplőre írott színjátékszerű szöveg, gimnázisták számára, teli latin-görög hitregei utalásokkal. Lényegében előtűrtja ez a játék az ősmagyar húsvétnak, a Természet zsendülése ünnepeinek.

Az Igazi ősi húsvét, a tavasz feltámadásának ünnepe. Szent György-napja volt; ájtatos és örvendő részében persze beolvadt a keresztény szokásokba s pogány ósvallásuk babonái maradtak meg, csak a régi néphoz kötött játékokban, hiedelmekben. Gyakran tavaszra esik a „farsang farka“, vagyis Hushagyó előtti négy nap. A vasárnapot sokhelyütt vóvasárnapnak is hívják, mert az új pár egész nap a leány apjá-

TAVASZI KABÁTOKAT, RUHÁKAT
FEST, TISZTIT
Alexandru KNAPP Sándor
MODERNUL BERENDEZETT VÁLLALATA
ÜZLET: Str. Bratianu 2-4. (Minerjita-palota) • ÜZEM: Str. Episcopul Radu 10.

nak vendége. Hamvazó szerda utáni csütörtökön még a maradék husokat fogvasztják, azért „zabáló, torkos, topzódó” ékes jelzőkkel is illetik. A hainalozás és téltemetés, turizás, hujjogás, mind gonosz-üző, vagy termésvarázsló játékok, ezért szánkázattják tél végén az asszonyokat is körül a határban, néhol vad nótázással: tánc közben is azért emelik magasra a fehérsépet, hogy „ekkorára nőjék a kendere”. Hushagyókor morzsolják le a vetni való tengerit; a mák és kender vetési ideje egyébként s hajnalban megütögetik a gyümölcsfákat is, a rontás ellen. Remtea községben maskarában látogatják egymást hushagyó éjjelen s egy lánynak öltözött legény fatuskót huz maga után, sirdogálva; a legények csufolják: „kértelek, nem jöttél!”

Természetesen katolikus vidékeken a hamvazószerda hustilalma s a nagybójtj önmegtartóztatás általános, de a tótok pl. még az állatot sem fogadják be ekkor, nehogy elszáradjon, ezért mondják néhol, ugy látszik, „aszaló szerdának” is. A Gyümölcsoltó Boldogasszony napja egy még ősi emlékü 9-féle boldogasszonyból s valóban a legtöbb gazda oltogatja e napon a fajt.

A Pilátus-verés és Judás-égetés

A Virágvasárnapi népszokások közül igen szép a göcsei. Még szombaton barkát szednek a gyermekek, oltárhoz támasztják a szentelésre s virággal díszítik a templomot. Nagycsütörtök némelyik (szlavon, tót) vidéken már a májusfa állításának napja, de inkább vallási jellegű már a „zöldcsütörtök”, az ájtatos, ráérő ember keresztjáró ideje 3 napig, a feltámadás egvetemes, diadalmas órájáig. Nagypénteken minden keresztény bójtj s egyes vidékeken ünneplőben a temetőket járják. A vallási vonást az Egyház szabályozta, míg a népi passiójátékok egészen profán, világi eredetűek. Eredeti falusi szokás a Pilátusverés, vagy kergetés, Judás-égetés. Mikor a pap a Miserere után a jeruzsálemi templom falának megrepedése emlékére misekönyvét az oltár lépcsőjéhez üti, erre az asszonyok imakönyvüket nagy zajjal összecsapják, a férfiak a padot verik, a gyermekek pedig a földet ütögetik, sőt a palócoknál a templom előtt az iskolás fiúk által otthon fára, vagy kartonlapocskára festett Pilátus-képet a földhöz ütögetik, rátaposnak. Judás arcképét is a reggeli után égették el a múlt század elején, de ez a szokás már feledésbe ment. A gyermekek kerepelője a régi gonoszűzés maradványa s érdekes jelenség, hogy mindezek az ősi kultuszemlékek mennivre átszinesedtek az Ur Jézus kinszenvedésének okozói, Judás-Pilátus történetével. Bizonyos, hogy e képek elégetése (a selmeci bányavidéken) még a régesrég divott tüzzel-tisztítás átkeresztényült maradványa. A csütörtök este kioltott tüzet csak szombat reggel, a szentelt parázssal szabad meggyújtani. Hasonló tilalom a ruhaszárításé, vagy a mezej munkáé; viszont javallják a kakasnak, guárnak hajnalban borsot adni, bizonyos melegágyi növénynek magiát elvetni. Gyaníthatóan e habonák mögött is évezredek kultikus szertartás reilik, de sehol ennek nyomaira eddig nem jöttek rá az etnológusok oly tömegben, mint a sámnakodó középázsiai rokon népeknel.

Locsolás, husvétj tojás mint ősi szokások

A himes tojás ajándékozása a termékenység, újjászületés díszesebb megünneplése s éppoly ősi, mint a locsolás, melyről kétségtelenül megállapították a pogány eredetet. A tél rabságából szabadult vizeknek tiszteletére szánt szertartás volt ez, melyből a lányoknak egészséget, tisztulást s a legényeknek erőt, bátorságot, halászszerencsét kellett várniok. Az őserő, a fiatalság tüzes nekiszilajodása persze odaveszett, hogy néhol joggal hívják a husvét másodnapját „vizehánvó hétfőnek”, mert a lányokat valósággal a kutba, vagy patakba mártogatják. Szép nyárádvölgyi szokás, hogy a legények kedvesük házára hatalmas fenyőágot tesznek husvét éjjelen, felpántlikázva, piros tojással díszítve. Itt ez a „májusfa”, de másutt nyírfaágot tettek a babájuk ablaka elé, sőt a templom díszítésére is, mert ez a „Boldogasszony fácskaja”. Emlékeztetnek az Urnapi lombiainkra, melyeket a katolikus egyház ugy kedvel s valószínűleg még a messzi Keletről hozta a magyarság ennek a szelid, szökehéjú, karcsu fának, a Nagvasszony fájának szeretetét, hiszen a vogulok, osztyákok stb. nyelvrokonaink a Tavasz ünnepeén ma is tisztelik. A jó és rossz szellemek harca, a Tél sötétsége s a Tavasz világossága fordulóján, szent berkeikben valósággal kultuszt üznek e tiszteletből. Még a Szent György-nap nyírfa-gallyazása is innen magvarázható.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KOPROL

A legjobb
csokoládé-hashejtó

Nyirő József megírta az első székely történelmi regényt

Budapesten és Kolozsváron egyszerre jelenik meg a „Mádéfalvi veszedelem” regénye — Olasz, német és holland kiadásban jelentek meg eddig a Nyirő-könyvek — Hogyan készül a történelmi regény Külföldi sikereiről, az Uz Bence filmről és további terveiről beszél az „Aradi Közlöny”-nek Nyirő József, a legnépszerűbb erdélyi író

(Kolozsvár, az „ARADI KOZLONY” munkatársától.) Sokáig gondolkodtam alkalmas husvétj riporttöttek felett, ilyenkor az ember végigszántja a várost s — hogy egy mesterségbeli titkot is eláruljak — ujalapozza régi évfolyamok ünnepi számait — uj ötletekért. Szenzációkat, érdekességeket kutató legelőbbször nem látja a fáktól az erdőt. Aminthogy e sorok írója is hetekig kereste az ötletet idegenben, míg végül felfedezte, hogy a legjobb „riportanyag” itt ül vele szemben, a szerkesztőségben. Néhány hónap óta a „Keleti Ujság” szerkesztőségében dolgozik Nyirő József, a magyar nyelvterület határain túl is ismert és népszerű erdélyi író, az „Uz Bence” és a „Jézusfaragó ember” írója.

Nyirő József most fejezte be kétkötetes új regényét, amely egyidőben jelenik meg Budapesten és Erdélyben. A szerkesztőségi munka pernyi szüneteiben szívesen beszél új könyvéről.

Regény a mádéfalvi veszedelemről

— A napokban megjelenő kétkötetes regényem a székely nép nagy sorsfordulásával: a mádéfalvi veszedelemmel foglalkozik s ez az első székely történelmi regény. Az 1764. évi „mádéfalvi veszedelem”, amely körül a regény tárgya forog, a sokat szenvedett székelység történetének egyik legdrámaibb fejezete. Ekkor kezdődött a székelység szabadságjogainak korlátozása, a kötelező katonai szolgálat és a mádéfalvi vérengzés után indult meg a tömeges székely kivándorlás Moldova felé. Ekkor keletkeztek messze az ősi hazától a máig is fennmaradt csángótelepek, amelyek történetét szintén felöleli a regény.

— A regénynek nincsen főhőse. A hőse maga a nép, amelyet egyedül a csoda óvott, az Isten védett meg, hogy mégis megmaradt és mégis él. Így is, magárahagyottan, egyedül..

Néhány apróság az írás műhelytitkaiból

— Hogyan gyűjtötte össze a regény anyagát? — Évekig tartó munkával. A mádéfalvi veszedelemről ugyanis kevés maradt fenn az egykori tartományi kormányzóság irattárában. Ami pedig fennmaradt, nem mind megbízható. Az adatgyűjtésnél különösen Szádeczky Lajos munkáinak vettem jó hasznát.

— Amikor pedig már minden együtt volt, „történelmi naptár” készítettem az anyagból és az ilyen módon csoportosított jegyzetekkel kezdődött meg a munka, amely bizony majd egy évig tartott. Az utolsó fejezettel éppen most készültem el.

— Mi adta a regény ötletét?

— Én irtam Erdélyben az első történelmi re-

gényt. Ezt a tárgykört mindig szerettem, a „Mádéfalvi veszedelem” pedig régi kedvenc termem volt, amelyet évtizedek óta építgetek magamban. Amióta az én első történelmi regényem, a „Sibói bölény” megjelent, sok hasonló tárgyú regényt összeirtak Erdélyben, de a székely történelmet mellőzték. Ez lesz az első és én nagyszerű írói feladatnak érzem ezt a munkát.

Nyirő József máig sem látta az „Uz Bence” filmet

Ismeretes, hogy Nyirő József egyik legnépszerűbb alakját, Uz Bencét, akinek havasi esetei azóta német kiadásban is megjelentek, filmre vitte a budapesti Hunnia. A filmben az aradi származású Javor Pál, Bordy Bella és Mály Gerő mellett egy Aradon is jól ismert, kitűnő kolozsvári színész, Tompa Sándor is szerepet kapott. Októberben volt a film bemutatója Budapesten, azóta is állandóan műsoron van. Az „Uz Bence” filmet mindenki látta már, csak éppen a — szerző nem jutott hozzá.

— Közel egy év óta nem voltam Pesten, — mondja — nem tudtam megnézni, csak az ismerősök elbeszéléséből s levelekből tudom, hogy sikere van.

Megemlítjük, hogy valószínűleg az „Uz Bence” lesz az első magyar hangosfilm, amelynek itteni előadását engedélyezni fogják.

Nyirő József mosolyogva mondja:

— Akkor legalább én is megnézem.

Az „Isten igájában” hollandul

A Nyirő-könyvek külföldi sikerei iránt érdeklődünk.

— Az „Isten igájában” megjelent holland nyelven, a címe „Het Verbijsterende Licht”. Balás Pál, Amsterdamban élő ujságíró barátom írja, hogy a holland kiadásnak szép sikere van. Az „Uz Bence” a bécsi Zsolnai-Verlag kiadásában jelent meg németül s a német példányok terjesztése a közben beállott politikai változások miatt bizony elakadt kissé, de a kritika szívesen fogadta. A „Wiener Journal” oldalas cikkben foglalkozott a könyvvel. Az „En népem” jelent meg olasz kiadásban és most folynak a tárgyalások a „Havasok könyve”, külföldi kiadására.

— A legközelebbi tervek?

Mosolyog.

— Pihenés.

Nyirő-regény Sanghájban

A „Jézusfaragó ember” közel félszáz előadást ért meg a magyar Nemzeti Színházban, az „Uz Bence”-filmet még most is játszik, a Nyirő-köny-

FISCHER F. és FIA Bul. Regina Maria 19. Telefon: 13—57.

Zsák
Zsineg
Köteláru
Ponyva
Brasovi lótakarók

Kárpitos áruk
Matrac-grádlí
Lószőr
Afrik
Legolesóbban

Tavaszi cipőújdonságok nagy választékban Apponyi Testvéreknél Külön férfidivatosztály!! Consum- és Inlesnirea-tag.

vek pedig százezres példányszámot értek el. Kevés erdélyi írónak jutott ki ilyen népszerűség. Megkérdeztük Nyirő Józsefet, hogy a népszerűséggel járó apró bosszúságok mellett mi szerezte neki a legnagyobb örömet?

Kedves történetet mesél el.

— Ünnepi banketten voltunk a „Jézusfaragó ember” bemutatója után. Egy kedves szőke hölgy is ült az asztalunknál, valamelyik színházi ember hozzátartozója s amint beszélgetés közben megtudtam róla, néhány nappal előbb érkezett haza Sanghából. Valaki megkérdezte tőle, hogy milyen könyveket olvasott messze Kinában, a világ tulsó felén? Eljutnak-e oda a magyar könyvek? „Egyetlen magyar könyvhöz jutottam hozzá — felelte. — Nagyon tetszett, de az írójára már nem emlékszem.” „Mi volt a címe?” — faggattuk tovább. Egy kicsit gondolkodnia kellett, de eszébe jutott: „Isten igájában”.

Aki Nyirő helyett „nyilatkozott” a pesti sajtónak...

Nyirő József izig-vegerig újságíró, aki itt érzi igazán otthon magát, a szerkesztőségi asztal mellett. Amikor a „Keleti Újság” meghívta főszerkesztőnek, így köszöntött be hozzá: „No fiúk, — hazajöttem! Mégsem szereti a sajtót! Már tudni illik azt a „sajtót”, amely vele akar foglalkozni.

(Ez az interjú is hosszas alkudozás után született meg.)

— *Pesten nem hagytak békében* — mondja — de ott könnyebb dolgom volt. Ott volt Csaba, a fiam s az egész magyar sajtónak „nyilatkozott” helyettem. Vagy egy héten át minden nap jelent meg egy-egy pesti lapban Nyirő interjú, de velem egyik sem beszélt, mert én közben egyebet csináltam.

— Ugyan mit?

— *Székely ismerősöket kerestem a nagy pesti rengetegben.*

KÖVESS JÓZSEF

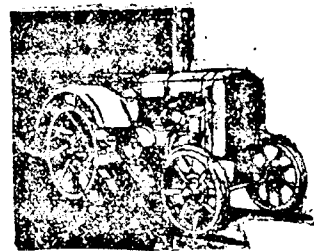
Tavaszi kabáttra, kosztümre, kompléra divatszövetek és selymek

dus választékban

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruházában

Strada Bratianu 2-4. szám.

„DEUTZ”
DIESEL
TRAKTOROK

a legmodernebb szerkezetűek és üzemben a legolcsóbbak.

Ing. BEISZER

Timisoara IV., Str. Sella 9.

kek, amelyekben ez a nagytudású és nagyszerűen tájékozott politikai újságíró a nemzetközi eseményekkel foglalkozott, most már kormányzati célkitűzést jelentenek, ami azt bizonyítja, hogy az újság készítő és az eseményeket a szerkesztőségi asztal mellől figyelő lapember valóban az események útjában tartja kezét.

Arra pedig, hogy a kormánykerék mellett elta-vozza továbbra is hatékonyan politikai tevékenységet kifejtési óhaját politikai legközvetlenebb eszköze a toll és a nyomdafesték, talán legjelölőbb példa gróf Bethlen István volt magyar kormányelnök esete, aki tíz éves kormányfői működés után tevékeny közirói tevékenységet fejt ki és mint laptulajdonos, a rendelkezésére álló újsággal, a szerkesztőség egész kis hadseregét jelentő csoportjával érvényesíti politikai elképzeléseit a nyilvánosság előtt. Ez a 65 éves politikus, akit 1901-ben választottak először képviselővé és akinek így csaknem négy évtizede áll rendelkezésére a törvényhozás szószéke ahhoz, hogy véleményét, álláspontjait, a maga és körje csoportosult politikai elvárások célkitűzéseit nyilvánítsa, a nyomtatott betűhöz fordult, mert ez a leghatékonyabb eszköz az eseményekbe való bekapcsolódáshoz.

Másik, jellegzetesen korszerű eset Duff Cooper volt tengerészeti miniszter példája is, aki a brit birodalom büszkeségét, a tengerészetiügyet irányította olyan eréllyel, ami már egyébként is világhírűvé tette nevét és aki saját jószántából, elvi

Akik a szerkesztői asztaltól a miniszteri bársonyszékbe jutottak

Újságírókból országok vezetői, országvezetőkől újságírók

Tessék elhinni, nem könnyű mesterség az újságírás. Függetlenül a mesterségbeli nehézségektől, a munka természetétől és a szivszorító gyorsasággal pergő események utáni loholás testetleket igénybevevő iramától, különösen nehéz az újságíró helyzete, mert ezer meghatározatlan igényt, ezer különböző kívánalmat kell kiszolgálnia ráadásul úgy, hogy az összes egyéb adottságoknak és körülményeknek eleget tegyen. Soha semmiféle más árut nem bírál meg olyan fensőbbeséggel hozzáértéssel, szakavatottsággal a fogyasztó, mint a megvásárolt írott szót, ezt a mindenki által mérhetőnek hitt, nélkülözhetetlen árucikket. Mindenki jobban tudja mit, hogyan és miért kellene megírnia az újságírónak és a legkörmönfontabb üzletvezető is tanácstalanul állna, amikor hirtelen anyagraktárának szortírozásáról van szó.

Vannak, akik a tárcarovatot szeretik és nem bocsátják meg lapjuknak, ha a legvérvizatarosabb időkben is nem szolgálja fel a megszokott kis izes történetkéket. Mások a helyi hírek miatt veszik az újságot és felháborodottan tiltakoznak az ellen, hogy a világnagyságok teljesen kisajátítják már a hasábot s nem hagynak helyet a helyi szenzációknak. Ugyanekkor pedig Kávéházi Konrád felháborodottan állítja meg az újságírókat, hogy „mondja, Szerkesztő ur, micsoda mucsai tempó az,

hogy mindenféle pletykával tömik meg a lapot, amikor annyi érdekes külpolitikai esemény zsufoldódik a napok történetében...”

Mindezekhez hozzájárul, hogy a nyájas olvasó általában olyan embereknek tartja az újságírókat, akinek egyéb dolga sincs, mint mások magánéletében turkálni, mint aki állandóan lelkesedik, aki szimatolva jár a városban és ott kellemtlenkedik az embernek, ahol tud. Ráadásul — állapítják meg ezek a tárgyilagos bírálók — összeállítanak néhány külföldi táviratot, összehordanak néhány külföldi jelentést, ami persze nem munka, hiszen minden írni-olvasni tudó ember bizvást elvégezheti ezt a feladatot.

Különösen áll ez természetesen a vidéki újságírásra, mert a közönség elveszti a zsinórmértéket, világviszonylattal mérlegeli a kapott hírszolgálat minőségét, elfelejti, hogy a legragyogóbb vidéki üzletben sem tarthatnak olyan raktárt, mint a világvárosokban és ezért mégsem bírálja maró gúnynyal a helyi kereskedelmi viszonyokat és azt is elfelejti, hogy a világlapok működését, irányát, beállítottságát és egész szerepét éppen úgy meghatározzák az ezer aprólékos vonatkozásból álló körülmények, mint a vidéki lap szerepét, mindössze nagyobb vonalakban mutatkoznak ezek a korlátok.

Politikus újságírók és újságíró politikusok

Szerencse, hogy a túlmérlegelő, agyonbíráló olvasó nem jelenti a közönség többségét és az, hogy minden vitán felül álló tény: századunk soha nem muló hatállyal rehabilitálta az írott szót és az írott szó munkásait. Hiába él az átlagemberek tömegében még nagy, nemzetközi viszonylatban is bizonyos tartózkodás, sőt huzódózás az újságíró iránt, hiába üt ki a hideg veríték a derék nagyvárosi nagyvágó homlokán, ha a féltve nevelt leánykájára valami újságíróemberbe szeret bele és fér.

jéül a toll emberét választja, a század mégis az újságírók munkájában találkozik önmagával, az újságírás szerepe elismerten döntőjelentőségű az események, az élet, a ma és a holnap fejlődése tekintetében. És ennek megfelelően, az újságíró előtt nagy lehetőségek nagy távlata nyílt meg, amit mi sem bizonyít jobban, mint az a tény, hogy sorozatával lehetne megemlíteni mindazokat a hírlapírókat, akik a szerkesztői asztaltól kerültek a miniszteri bársonyszékbe, vagy azokat a minisztereket, politikusokat, akiknek kezében országok irányítása futott össze és az országvezetést az íróttal cserélték fel, helyesebben talán az újságok letagadhatatlanul döntő szaván keresztül kívánnak továbbra is szerepet játszani az állam irányításában.

Románia jelenlegi külügyminisztere, Grigore Gafencu például ugyiszólván két vezércikk között került a külügyi kormány élére, olyan időkben, amikor ez a szerep nem pusztán fényt és csillogást, nem csupán méltóságot jelent. Azok a vezércik-

PENSIÓBAN

lakás és teljes ellátás nem kerül többé,

mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a

Belvárosi Pensióban

IV., Veres Pálné-uca 10., félemelet,

a Belváros szívében.

Hideg-melegviz, központi fűtés, kiváló kiszolgálás

Kedvezményes utazás New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINIE

KÉNYELMES ÚJ HAJÓIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába

Középamerikába

Ausztráliába

Délamerikába

Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és prospektusok

ORT. utazási irodáiban:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-89.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

álláspontjának érvényesítésére vált meg a hatalmat, nagyszerű tevékenységi kört jelentő tárca vezetésétől, olyan körülmények között, amelyek azután valóban világszerte ismertté tették nevét. Nos, Duff Cooper ugylátszik arra a meggyőződésre jutott, hogy az ország sorsának irányításába sokkal hathatósabban szólhat bele mint ujságíró, mert a miniszteri tisztség önkéntes megszüntetése után ujságíróval foglalkozik. Ami nem is olyan megvetendő anyagi javadalmazással járó elhivatottság a volt miniszter esetében, miután három millió leinek megfelelő évi fizetéssel javadalmazzák.

Clemenceau, Mussolini, Delbos...

A példák egész sora áll különben rendelkezésre, Mussolini, Olaszország mindenható kormányelnöke, a Duce fiatal korában mint szélsőbaloldali szociálista, az Avanti munkatársa, majd a Popolo d'Italia megalapítója volt. Clemenceau, Franciaország világhírű volt miniszterelnöke, aki a világháború alatt valóságos diktátori szerepet játszott és a háború befejezésekor a béketárgyalásokat vezette, orvosnak készült és mint hírlapíró kezdte meg politikai pályafutását. Tardieu, a francia jobboldal vezetője, volt külügyminiszter, mint politikai riporter kezdte, amikor pedig lemondott, ismét ujságíró, közírói tevékenységet folytatott. Delbos volt francia külügyminiszter ugyancsak ujságíró, Hodzsa Milán volt csehszlovák kormányelnök pályafutása szintén szorosan összefügg az ujságírással. Román vonatkozásban néhai Goga Octavian Aradon, a Tribuna-nál kezdte 36 évvel ezelőtt a politikai tevékenységet, innen Kolozsvárra, majd Bucurestibe került. Említésre méltó, hogy a közelmúltban elhunyt Miron Cristea pátriárka, volt kormányzótanácsi tag, majd miniszterelnök, ugyancsak élénk ujságírói tevékenységet fejtett ki. Ugyancsak magas egyházi méltóságba való emelkedése előtt dr. Magier Andrei aradi görögkeleti püspök szintén ujságírói működést fejtett ki Nagyváradon. Magyar vonatkozásban néhány kiragadott név: Vázsonyi Vilmos volt igazságügyminiszter, fiatal korában hírlapíró, majd vezércikkíró volt, Hegedüs Sándor politikai riporterből lett kereskedelmi miniszter. Jókai Mór nevelt leányát vette feleségül és kitűnően rendezte a halhatatlan magyar író pénzügyeit, Fia, Hegedüs Loránt, aki 1921—1924. között pénzügyminiszter volt és aki idegösszeroppanás következtében volt kénytelen megválni tárcájától, felgyógyulása után tollal a kezében állott a közélet arcvonalába és mint közíró működik. Heltai Ferenc, Budapest főpolgármestere Szentesen kezdte mint kis riporter. Képességeit azután a magyar főváros élén bizonyította be, nagyon sokat és eredményesen dolgozott Budapest felvirágoztatása érdekében.

Bevonultak!

Bárhol is legyen, ne felejtse el, hogy néhány nap múlva lesz a 19. sorsjáték II. osztályának a húzása.

Üzenjen azonnal haza, hogy megújítsák sorsjegyet az

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

II osztályára!

Húzás
ÁPRILIS 15.-ÉN

DRÁMA VOLOSCÁBAN

ELBESZÉLÉS

I.

— A drámai helyzetek? — mondta a híres drámaíró, s aggályos mügonddal tisztogatni kezdte szemüvegét. Schiller azt állította, nincs több, mint harminchat. De nemrégem megtaláltam a harminchetediket. Csak nem tudom felhasználni. Inkább elmondom.

— Tavasszal lenn jártam az Adrián. Egy emlék, mely makacsul kísért, mindig újra visszahúz ide. Számomra a tenger, Fiume és Abbazia között, még mindig a „magyar tenger”, akkor is, ha tudom és megértem, hogy a történelem időközben visszaadta az olaszoknak a Szentkorona Gyöngyét. De más a szárazföld és más a tenger. Az egész világból ez az öböl az, ahol a magyaroknak közvetlen köze volt a tengerhez. Visszajárok ide, örülök, ha valamelyik fiumei öslakó magyarul felel kérdéseimre, szeretek sétálni Abbazia és Lovrana között, azon a babérillatu tengerparti sétauton, ahol szüleink és nagyszüleink udvaroltak már egymásnak, s estéknként szívesen átnegyek Voloscába, leülök a partmenti kiskocsmára előtt, megiszom egy negyedliter isztriai vörösbort és drámai helyzeteken, vagy más ilyen reménytelen feladatokon töröm fejem. Minden évben elmegyek ide, néha csak két, három napra. Azután elunom magam és odébbállok, színesebb, izgalmasabb tájak felé. Az ember hálás, de az ember, — hál! Istennek. — hálátlan is. Így vagyok Abbaziaival.

— Most elmondom a harminchetedik drámai helyzetet. Ott találtam Voloscában.

Irta:

MÁRAI SÁNDOR

II.

— Ismeritek azt a kis kocsmát, a voloscai öbölben, ahol a halászok csónakjajkat őrzik? A l'bergo de Mare, így nevezik. Híres partmenti kocsmára. Kitűnő s c a m p i-t sütnek itt, s jó partmenti borokat mérnek hozzá. Fiuméből ide járnak át a lumpok, meg a szerelmesek, estéknél, s ide sétálnak ki az abbaziaji fürdővendégek, ha megunják a szálloda főztjét, vagy, holdfényben beszélgetni, udvarolni akarnak még vacsora után. A pincér, mikor megismertem, egészen sovány volt; igaz, én is. Minden évben viszontlátjuk egymást, s megállapítjuk, hogy elhízunk. Ez a kárrier, barátaim.

— De én nem is a s c a m p i-t szeretem itt, a voloscai kocsmában, mégcsak nem is a vörösbort. Azt hiszem, a diszleteket szeretem itt, a rendezést. Reménytelenül színpadi képekben látom a világot. Az ember mindig dolgozik, „pihenés” közben is, ez a mestersége. A diszlet itt ilyen: az abbaziaji sétaut végén, a voloscai világítótorony vörhenyes fényében négy ház áll a parton, a vámláz, a kocsmára, egy kávéházé, s egy szurtos és málladozó fészter, melynek odvas földszinti odujában a halászok acetilénrel töltött fényszórókat őrzik, a korszerű halászat e fontos kellékeit. Ezek a voloscai halászok már elvittek néha éjszaka utjakra, a tengerre. Az ember szeretne mindent megismerni, mindent egészen közelről. A fényszórót a csónak orrába erősítik, s a halak odagyűlnek az erős fény vonzására a háló körzetébe. A halak, a rákok, a „tenger gyümölcsei”... minden, ami él, tolong a fény felé. Nagyon ta-

nulságos a kirándulás. Igaz, kissé hűvös, nyirkos és egyhangú. Ezek a halászok máskülönbön toprongyosan szegény emberek. Az időjárás, az apály, a dagály kegyéből élnek, tehát a kiszámíthatatlanságból és a véletlenből, mint én, színpadi szerző, a közönség kegyéből... de nem ezt akartam mondani.

— Most tavasszal, elutazás előtt egy este, megint átsétáltam az én voloscai barátaimhoz. A kis tér, az öböl, a világítótorony, a halászok bárkái, csendes motozásuk a hálók, az ivlámpák között, a tenger ütemes csobbanása, a tér és a városka elvarázsolt magánva, mindez ellenállhatatlanul emlékeztet egy olasz opera második felvonásának diszletére. Olyan zárt az egész, festői és piszkos, omladozó és étellel telített... Mindig úgy ülök itt, mint aki feltévedt a színpadra, s zavartan várja, hogy kiutasítsák, mert rögtön felhúzzák a függönyt és kezdődik az előadás. Szombat este volt. A kövér, fiatal pincér elhozta a vörösbort, s elmesélte, hogy Fiumében délelőtt megoperáltak egy embert, aki csak ugy, szerelmi bánatában, nyolc szöget evett meg éhgyomorral. Ilven éhes volt. Vagy ilven szerelmes volt? Nem tudtuk eldönteni. Aztán visszament a pincér a vendéglő belső helyiségeibe, mert a kocsmára, szombat este, megtelt fiumei kirándulókkal.

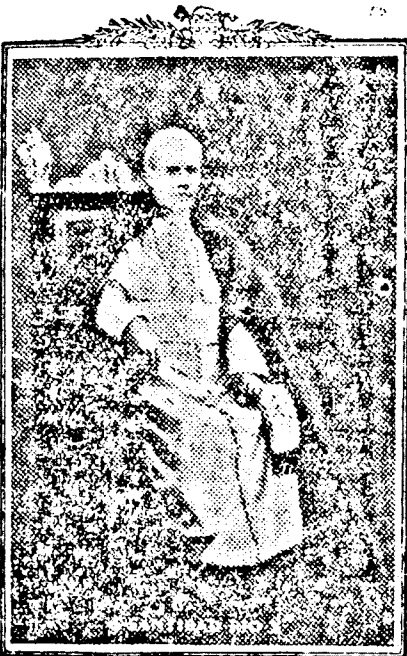
— Egyedül ültem a hűvös estében, néztem a színpadias diszletet, iszogattam borom. A hold is megjelent a táj fölött. No, gondoltam, kezdetjük az előadást.

**Hotel
Cornul Vánatorului
Arad**

Hideg, meleg folyó víz, tiszta
szobák, nagy árkedvezmények

Telefon 16-73

X-ik PIUS PAPA OSZENTISEGEI

Azok az alapos tanulmányok, amelyeket az Urodonal-lal hosszú esztendőken át folytattam, tökéletesen meggyőztek eme elsőrangú készítmény magas terapeutikus értékéről, amely állandó és tökéletes, — ellenindikáció nélküli — hatásában nyilvánul meg; minden veszély nélkül alkalmazható. Számtalan kémiai, fiziológiai és klinikai kísérlet alapján, amelyet az Urodonal-lal folytattam, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy a francia gyógyszerészet eme egyik legelső készítményéről kijelenthetem, hogy iránta a legmesszebbmenő bizalommal viseltetem.

Prof. LEGEROT

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

URODONAL-lal

gyógyítottak ki reumajabol es koszvenyebol

Machiafava professor, a kiváló romai tudós írta elő Oszentsége X-ik Pius pápa kezelésére a huygsav eme tökéletes oldószerét.

Az Urodonal kiváló specifikus gyógyszer az összes arthritikus bántalmaknak, mint: idült és heveny reuma, köszvény, ízületi-gyulladás, vese fájdalmak, érelmeszesedés és ennek elkerülhetetlen rohamai (szélhűdés, angina-pectoris, embolia). A Vatikánban bevezették az Urodonal használatát és az Urodonal előállítását kinevezték a vatikáni udvari szállítójává

URODONAL
meggyógyítja az arthritizmust
megelőzi a reumatikus
betegségeket

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY
MEGBIZHATÓ MARKA

III.

— E pillanatban, oly pontossággal, ahogy a legjobb rendezőhöz, a végzethez illik, halk pöfögéssel megjelentek a színen a szereplők. A színelőadóról, a vámház felől, gépkocsi gördült a kikötőbe. Keskeny, kétüléses, elegáns sportkocsi volt, csukott tetővel. A kocsi trieszti rendszámot viselt. A bennülők arcát nem láttam. De azzal az ösztönrel, melyre büszke vagyok, amely csalhatatlan, s mesterségem titkos forrása, éreztem: — Kezdődik.

— Csakugyan elkezdődött. Egyelőre nem láttam semmit, csak a gépkocsit. De a kocsi nagy-szerűen játszott. Képzeliék el, amint a színpadias kikötőben megjelenik a trieszti kocsi, szombat este, s lassan lopakodik előre a színen, lábujjhegyen, mint egy cselszövő. A kocsi besettenkedett a színpadra. A vak is látta, hogy tölcsösben jár. Elhajtott a kocsmá előtt, járolt néhány métert, s megállt a félhomályban, háttal a vendéglő kivilágított ablakainak, a halászköz fészere előtt. A mótort zúgott még, egyenletesen, a lámpák égtek. Most vártam, hogy kilépnek a kocsiból a szereplők: természetesen a Férfit és a Nőt, vagy, szerencsésebb esetben, mint Shakespearenél, Első Gyilkos és Második Gyilkos, esetleg Első Csempész és Második Csempész. De nem történt semmi hasonló. A kocsi dohogott, tétován megállt a sötétben; a bennülők nem állították le a mótort. Látnivalóan tétovtak. A kocsi hátsó lámpája égett, ez a kis, parázsló véres szem, amely olyan fürkészve pislogott az éjszakába, mint egy ideges kalandor gyulladós szeme, néhány perccel a nagy coup előtt... S a fény-szórók is égtek, tompított fényvel. Így állt a kocsi, sokáig, percekig, teljes üzemben, mozdulatlanul, ugrásra, vagy menekülésre készen.

— Most lehunyta a kis, trieszti kocsi parázsló félszemét. Aztán kialudtak a fény-szórók is. A kocsi elszánta magát valamire. A mótort elhallgatott. A kocsi sötét belsejében öngyújtó lángja villant föl, majd két cigarettára szentjánosbogár-fénye kezdett derengeni. Nagyon tárgyaltak odabenn, a trieszti gépkocsiban. Aztán feltárlt az oldalajtó, a kocsi jobboldaláról, a kormánykerék mellől előmászott a vezető, födétlen fővel, cigarettával szájjában, hecsapta az ajtót, s lassan, ügyelgő lépésekkel, elcsúszott az Albergo előtt.

— E pillanatban megjelent a vendéglő ajtajában a kövér pincér. Gyümölcsöt hozott nekem, kövér banánokat. Mikor meglátta az ügyelgő idegent, széles mosolyra derült, s kiáltani akart. Mint mikor valaki régi, kedves ismerősét látja. A hold reásütött e pillanatban az öbölre, a kikötőre, a felhők elvonultak, teljes fényben álltunk, ültünk, mozgottunk a színen. A pincér pillantása találkozott az ügyelgő férfi pillantásával. Azzal a csodálatos ösztönrel, mely a mesterség

feltétele, elhallgatott, sunyi pillantással bámult a sötét gépkocsi felé, nem köszönt, szótlánul elémrakta a gyümölcsökkel tetéztet tálat, s tapintatos, kissé szemtelen mosollyal, visszament a belső helyiségbe.

— Az idegen férfi a tenger partján állott, cigarettázott, s bensőséges figyelemmel hámulta a halászköz csónakjait. Sokáig nem mozdult. A vendéglő belső szobájában halkan zenéltek és hangosan beszélgettek. Aztán, mint aki csak egészségi sőtára indult itt, Voloscában, száz-kilométerre Triesztől, megfordult a férfi, s elhaladt az Albergo al Mare kivilágított ablakai előtt. Negyvenes, fekete férfi volt, lebegő hajzattal, szomorú és ravasz pillantással, olyan férfi, aki már pontosan tudja, mit adnak a kocsmák, az esték, s a nők, akik, vagy Aki e pillanatban a trieszti rendszámú kocsiában lapul, riadtan és szívdobogva? Tapasztalt férfi volt s ugyanakkor szomorú és elszánt. Megkerülte a kocsmát, visszament a kocsihoz, a homályban nekidőlt a sportkocsi ajtajának, új cigarettára gyújtott, s hangtalanul álldogált a sötétben. Most már nyakig benne voltunk az előadásban, úgy az első felvonás végén tartottunk, mikor mindenki bemutatkozott, mindenki a helyén áll, a bemutatás tökéletes. Csak a nő nem látszott még. Ravasz, nagyon ravasz ez a rendezés, gondoltam. Az ember mindig tanul. S ártatlan képpel hámozni kezdtem egy narancsot.

IV.

— De az élet, mint a színpad, nem bírja a némajátékot és az üres helyzeteket. Mint szakember, nem csodálkoztam hát, mikor a következő percekben megjelent e láthatatlan háromszög eddig láthatatlan harmadik szereplője, az a bizonyos érdekelt férfi, akinek nem tetszik valami. Ez a férfi talán észrevette a trieszti kocsi utasát, amint a pártról a vendéglő fényes ablakai felé kémlelt. De talán csak megérzett valamit. Most már bizonyos volt, hogy a trieszti kocsi kalandra indult a voloscái öbölbe. A trieszti kocsi azt mondta a láthatatlan hölgynek, másfélórával ezelőtt: „Bellissima, hallgasson ide. Atszaladunk Voloscába. Soha nem tudja meg senki. Van ott egy kocsmá, egy kis kocsmá... s mi-csoda borok, gentilissima! Tizenegyre visszaleszünk Triesztben. Megvacsorázunk, hallgatjuk a mandolint, ha akarja, átszaladunk Fiuméba, eszünk egy fagyaltot a parton, a kikötőben. Könyörgök, édes, csodálatos! Ki láthatja magát Voloscában?...” A férfi nyolcvan kilométeres sebességgel hajtott, egy óra alatt ideértek. Mikor a kocsi bekanyarodott az öbölbe, a láthatatlan hölgy megjegyezte: „Állítsa a kocsit oda a sötétbe!” — mondotta. — „Adjon egy cigarettát. Várjon.” Aztán, a sötétben, sugdosva beszéltek

a veszélyekről, az esélyekről, minden szerelem veszélyeiről és esélyeiről. „En itt maradok a kocsi-ban!” — mondta a hölgy. — Oltsa le ezt a kis, zöld lámpát is. Ugy. Maga most kiszáll, elcsúszott a kocsmá előtt, mellékesen, mintha a feje fájna. Megnézi, ki ül odabenn?... Ki az a kövér, idegen alak a terraszon? (Éz én voltam, a kövér, idegen.) „Hagyjon, hagyjon, félek. Hát menjen most. De vigyázzon. Ah, maga nem ismeri Giuliot!” A hölgy sóhajtott, szívére szorította kezét. A férfi fejét vakarta, titokban igazat adott a hölgynek, kiszállt, elment a kocsmá ablakai felé, kémlelt, megbámult engem, a kövér idegent, látott valamit, ami nem tetszett neki. Visszaült a sötét autó mellé, halkán mondott néhány szót, várakoztak. Most nem illett még elmenni, miattam sem. Nyilvánvaló, gondoltam, hogy gyanús jeleket vettem észre, a vendéglőbe már nem mernek belépni. Most állnak még egy ideig a sötétben, aztán elszélelnek. De e pillanatban kilépett a férfi a kocsmáján, a másik férfi, aki neszelt valamit.

— Ez a férfi mérges volt és indulatos, tehát naiv. Megállt az ajtóban, szimatolt, halkán morgott, mint a kutya, mikor a felhők mögött neszel a holdat. Mozdulatlanul állott, az idegen autót hámulta. A helyzet félreérthetetlen volt, együgyű és ordítóan drámai. A férfi nem láthatta a sötétben meglapuló idegen gépkocsi rendszámát, nem láthatta a kocsi-ban rejtőző hölgyt, s nem ismerhette meg a férfit, aki a sötétben az idegen kocsi oldalának támaszkodott, megszipentén és hősiesen, ahogy illik. Senki nem mozdult. Ha most elindul az autó felé, provokálja a botrányt, nem illik sötétben lapangó autókat, félreérthetetlenül rejtőzni, menekülni vágó szerelmes párokat mezejavarni. Az autós férfi joggal tiltakozhatott a tolokodó közeledése ellen. Némi álltak a fekete éjszakában, két férfi, a tenger partján, s nem látták egymást és farkasszemet néztek.

— Sokáig maradtak így, nagyon sokáig. A csend és a hallgatás megtelt feszültséggel. Hámoztam a narancsot, s arra gondoltam, hogy jó lenne odébbállni. De minden fölösleges mozdulat végzetesen hatott e feszültségben. Néző voltam ez utcséli, közönséges drámai helyzet egyik nézője és statisztája. Olyan helyzet volt ez, mint néha a színházban, mikor a közönség is belejátszik a színdarabba. A szereplők várták, hogy valaki mozduljon, s végre történjen valami. A kés, a golyó lehetősége is megvilant e pillanatokban. Elvégre Délen voltunk, latinok között. Mit lehetett érteni mindebből?... Keveset és mindent. Két ember, férfi és nő, elindultak Triesztből Voloscába, mert szeretik egymást és bujkálnak a világ elől. Egy férfi itt ül a voloscái kocsmában, szeret egy nőt, aki nincs itt, vagy nincs vele, de talán egészen a közelben piheg, a sötétben, az autóban, néhány lépéssel arrébb. A férfi egyszerűen nyugtalan lesz, elhagyja kocsmázó pártasját, kilép a térre, a szerelmeseke ősi ösztönével szimatol, gyanakodva kémlel az éjszakába, félt valakit. Elég, ha megindul, a fészere és az autó irányába, s rögtön felhangzik az ös-sikoly, a nő sikolya, mely tele van iszonyattal és büszke rivalgással: iszonyattal, mert minden nő gyűlöli a bonvodamakat, s büszke kicsengéssel, mert minden nő boldog, ha két férfi öli magát érte. Mindenki pontosan helyén állt, a színpad tele volt. S nem történt semmi.

— A csábító, — így neveztem, — most megérezte, hogy még egy pillanat e drámai semmittevében, s kitér a botrány. Gyorsan beült a kocsi-ba, megindította a mótort és nekirohant a mellékutnak, amely a móló szélén vezet Fiume felé. A hátsó lámpát, azt a parázsló ördög-szemét, nem gyújtotta meg. A kocsi úgy szelelt el, hogy nem láttuk rendszámát. Csak messze, az országoton villant föl a vörös láng.

— A vörös láng eltűnt a parti éjszakában. Utánanéztünk, hosszasan, sokáig. Aztán sóhajtott a harmadik férfi, a főszereplő. Sóhajtott, lassan megfordult, elmenőben engem is megnézett, kérdő és idegen pillantással. Elfordítottam fejem. Sokminden volt ebben a pillantásban: zavar, düh, megkönnyebbülés. Az ember, bizonyos korban, hiába, okos lesz, s örül, ha utolsó pillanatan úgy szökik meg a trieszti autó, hogy nem kell megjegyezni rendszámát.

— A férfi elment Abbazia felé. Léptei kopogtak a köveken. Most megjelent a kövér pincér, rákosgatott az asztalon, közönyösen és fölényesen. A bölcs emberek közönyével működött, akik sokmindent láttak már, kissé lenéztek az embereket, s iparkodnak mindent megérteni. Aztán fizettem, elcsúsztam a tenger partján szállásom felé, s utközben megbámultam a halászköz fény-szóróit, amint éhesen járják villogó fény-sugarakkal a tengert, s keresik a zsákmányt. Nincs is szebb, mint járni az éjszakában, veszélyek között, zsákmány után... Erre gondoltam. Aztár reggel hazautaztam. Hát ennyi volt.

Kimélyítik a német—szlovák együttműködést

Pozsony. Tiso miniszterelnök és kísérete Berlinből hazatérve nyomban a kormányelnökség palotájába hajtatott, ahol összeült a szlovák minisztertanács. A tanácskozások rövid déli megbeszélésekkel a késő estig tartottak és azokon a berlini megbeszélések eredményeit tárgyalták. A berlini tanácskozások után pénzügyi és gazdasági pótegyezmények készülnek, azonkívül pedig a birodalmi kormány katonai képviselőt is küld Pozsonyba, a hadianyag kérdések rendezésének ügyében.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen JAWOL

Házassági tanácsadás és az öröklődés

Irta: Dr. SZABÓ ZOLTÁN

Szabó Zoltán, a budapesti közgazdasági egyetem európai hírű professzora az alábbi cikket írta az Aradi Közlöny részére az átöröklés problémájáról. Szabó Zoltán professzor a kérdés leghíresebb és nemzetközi viszonylatban legismertebb szaktekintélye.

A művelt államok egymás után fogatosítanak olyan intézkedéseket, amelyek a jövő nemzedék biológiai értékének emelését szolgálják. Régi, az emberi józan gondolkodással egyidejű már az a törekvés, amely bizonyos korlátokat szab a házasság

vagy legalábbis a szaporodás teljes szabadsága elé, azonban csak az utóbbi évtizedekben váltak ezek a törekvések céljukban és módszereikben tudományos megalapozottságuakká. A nyugati államok nyomdokaiba lépett most Magyarország is, amikor a házasságok megkötése előtt orvosi tanácsadást lát szükségesnek. Ez a legenyhébb formája a felsőbbbség beavatkozásának a polgárság oly ténykedésébe, amely eddig kizárólagosan az egyén szabad elhatározásától és választási jogától függött.

A születendő utód érdeke

Az egyén mindig elég okosnak képzelte önmagát ahhoz, hogy párját kiválassza. Sőt éppen akkor tette félre még esetleg kevés okosságát is, amikor párválasztásra került sor. Csak tudat alatt szerepelt a párválasztásban az a szempont, amely a születendő utód érdekeinek a szószólója. Csak közvetve szolgálták a kiválasztásban szereplő motívumok a közérdeket. Az előnyös testi és lelki tulajdonságok, a szépség, egészség, értelmesség és jó mód, amelyek az egybekelőket boldog és rendes életét biztosítják, egyúttal az utód javait is szolgálják. Ebben a meggyőződésben élt az emberiség és ezen az alapon igyekezett a párválasztást irányítani kiki saját izlése szerint, anélkül azonban, hogy hatályos tiltó rendelkezésekbe ütközött volna.

Erélyesebb lelki ellenkezés legfeljebb a népfajok vagy egyes társadalmi osztályok, néprétegek vagy vallásfelekezetek közötti házasságra nézve alakult ki, eltekintve a házassági jog által pontosan meghatározott „házassági akadályok” között.

Már ez utóbbi, törvénnyel megállapított akadályok között is nem egy olyan található, amelynek szorosan vett biológiai alapja van, mint pl. az elmebeteg, vérrokonok házasságkötése. Az orvostudomány és az örökléstudomány fejlődéséből kiderült azonban — és ez az utóbbi évtizedek kutatásainak eredménye — hogy nem oly egyszerű a házasságot megelőző párválasztás kérdése, ha nemcsak a házasságkötők egyéni egyetértését és boldog megélhetését szolgálja, hanem természet-szerűen egyúttal az eljövendő nemzedék egészségét, testi és lelki épségét is.

Az ilyenképpen felmerülő kérdések két csoportba foglalhatók. Az egyik kérdéscsoport tisztán egészségügyi, orvosi. A születendő gyermek fejlődésére döntő hatása a szülők erőbeli és egészségi állapota, már önmagában is, anélkül, hogy az esetleg megállapítható betegség átöröklését figyelembe vennék. Annál inkább fontos annak megállapítása, hogy nem szenvednek-e a házasságkötők oly betegségben, amellyel nemcsak egymás egészségét veszélyeztetik, hanem azt a születendő utódra is át-szármasztják.

Ehez az orvosi kérdéscsoporthoz csatlakozik a másik, tisztán örökléstudományi. Amíg az orvosi kérdések egyszerűbben megállapíthatók a házasságkötők orvosi vizsgálatával, mert másról, mint valóban jelenlévő betegségről nincs szó, addig az örökléstudományi vizsgálat és tanácsadás már bonyolultabb feladat elé állítja az államhatalmat.

Az örökléstudomány megállapításai szerint az emberi szervezet tulajdonságai két csoportba oszthatók. Az egyik csoportot alkotják azok a tulajdonságok, amelyeknek belső tényezőit, génjeit az egyén szüleitől örökölte, másrészt pedig azok, melyeket az egyén élete folyamán szerzett. Az apai és anyai részről a fogamzáskor összekerülő gének együttesen alkotják az egyén öröklöttségét, vagy a tudomány nyelvén: *genotípusát*. Minden örökletes tulajdonságot az anyai és az apai öröklöttségi *gén*pár egyike, vagy a kettő együttesen szabja meg. A gének azonban nem a szülőknél keletkeztek, hanem azok is az őstől vették át őket. Eszerint a gének ivadékról ivadékra vándorolnak a nemzősejtekkel és a fogamzáskor a legváltozatosabb kombinációkban kerülnek össze. A kombinációs lehetőségeket az örökléstudomány meg tudja állapítani és a kísérleti örökléstudomány tisztázta is azokat a törvényeket, amelyek szerint az egyes öröklésmenetek alakulnak. Az emberi tulajdonságok öröklődésének megállapítása érdekében végzett családkutatások, továbbá az ikerkutatások segítségével elért eredmények kétségtelenül megállapították a betegségi hajlamok, a rendellenességek és fejlődési zavarok öröklési lehetőségeit és az örök-

lés valószínűségét. Ezek szerint teljesen *ki kell irni az ember gondolkodásából azt a begyökere-sedett tévhitet, hogy a nevetadó és annak házastársa az egyedüli forrása minden jónak és rossznak, amely az egyénnél érvényesül*. Résztvehet az egyén összetételében a 4 nagyszülő, a 8 dédszülő, a 16 szépszülő stb. mindegyike vagy bármelyike éppoly arányban, mint az, amelyik a nevet hagyta. Ha tehát valamely házasságból várható gyermek örökletességének összetételét akarjuk megjósolni, számba kell vennünk az előző ivadékok, a felmenők tulajdonságait. Ha ilyenek, mint a legtöbb esetben, ismeretlenek előttünk, feljegyzés hiányában, azokat az oldalági rokonokat kell megismernünk, amelyekben már az örökletességek érvényesülhetek. Ha ezek között megállapítható oly örökletes tulajdonság, amely az egyénre csak baj és a társadalomra csak veszélyt és gondot okoz, minden esetre megvan annak a valószínűsége, hogy a házasulandók gyermekeinek egyrésze nem kívánatos sajátságokkal fog a világra jönni. Különösen gyakori az ily eset a rokonházasságok következtében, mert minél közelebbi vérrokon a két házasulandó, annál valószínűbb valamely örökletes tulajdonság érvényesülése a gyermekeken. *Már maga a vérviszálgatás is biztosít bizonyos előnyöket, különösen ha goztatják ugyanis egyes kutatók, hogy az azonos vércsoportba tartozók házassága kívánatosabb.*

A pozitív eugenikának a célja éppen az, hogy csak oly emberek szaporodását engedje meg, akiknek öröklésanyaga nem tartalmaz alsóbbrendű, beteg, vagy rendellenes géneket, sőt egyenesen a kiváló tulajdonságokat örökítő géneket foglalja magában. *Az államnak minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítani kell az ép és egészségesnek bizonyult alkatok házasságát és ezek nagymértékű szaporodását.* Ezeknek a házasságát kell lehetőleg fiatal korban biztosítani és a további életükben is állandóan segítségükre kell lenni. Segítségükre kell lenni nemcsak a megélhetés megkönynyításában, hanem abban is, hogy az ily családok származékai is mihamarabb az értékes elemek szaporításában tevékenyen résztvehessenek.

A sterilizálás

A pozitív eugenika eme tevékenysége eredménytelen volna azonban, ha egyúttal nem lépne sorompóba a negatív eugenika is, vagyis *az állam hatalom ama tevékenysége, amellyel megakadályozza a terhelt öröklöttségű egyének szaporodását. Ez utóbbinak kezdő alakja a házasság-előtti tanácsadás.* Valódi eredményt azonban csak akkor érhet el a felsőbbbség, ha feltétlenül gátat szab bizonyos örökletességű egyének szaporodásának (figyelem nélkül arra, hogy az illető házasságnál akar-e, vagy sem). Manapság már bizonyítottnak tekintendő, hogy minden oly tulajdonság, amely nem a külső hatások révén keletkezett, hanem a szervezet *genotípusában* rejlő okok, tényezők érvényrejutása miatt jelentkezik, egyúttal öröklődik is az átöröklés szabályai szerint. Ha az ilyen tulajdonság veszélyezteti a társadalom épségét és értékét, feltétlenül meg kell akadályozni az ily egyének szaporodását. Sajnos, éppen az ily egyének a legnagyobb mértékben szaporodnak házasságban vagy azon kívül, teljesen felelőtlenül. A bűnözők, a csökkent értelműek, akik ideig-óráig a börtönök vagy zárt intézetek lakói, teljesen szabadon rontják a társadalom értékét és kimutatódóan csökkentik az egymás után következő ivadékok testi, szellemi és erkölcsi színvonalát. Az ilyen, pontosan ismert tüneteket viselő egyéneket már több állam (USA, Dánia, Norvégia, Svédország, Németország, Finnország, Esztorország) a terméketlenítés (sterilizálás) módszerével fosztja meg a szaporodás lehetőségétől.

PAPLANT

ha rendel, vagy ha régiókat felfrissíteni óhajtja, ugyazt a garantált munkájával kitünt és 50 éve fennálló

Haubenreich

cégnél tagya Aradon, Str. Horia 3. szám alatt.
Kérem a címre egyetelt!

Utazzon HAPAG hajókkal a

New-York-i világkiállításra

1939. április—október

Hetekintí kirándulások a közismerten elegáns és kényelmes „Hamburg” gőzessel. Lei 36.000.— minimális ár, beleértve 6 napi látogatási program New-Yorkban. Érdekes kirándulások az Egyesült Államokban: Chicago, Detroit, Washington, Niagara-vizesés, stb.

A nagy érdeklődés következtében mielőbbi jelentkezés ajánlatos.

Prospektusok és felvilágosítások a

HAMBURG-AMERIKA-LINIE

képviselőténél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Blv. Reg. Maria 24. Tel.: 10-86

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

A „kis pettyes“, meg a dolgozó nő

Egyszer egy kis pettyes mit gondolt magában, azt, hogy ő biz jó lesz dolgozó ruhának.

Itt a hiba Hölgyeim! Mert a pettyes körül nagy vész forog fenn. Ugyanis harc folyik, hogy elegáns ruha legyen-e, vagy pedig degradálják le csak kis szaladó, vagy otthoni ruhának.

Ezt sehogysem bírják eldönteni, mert vannak pettyes anyagok, amik olyan hallatlanul szép francia selymek és olyan gyönyörű színei és árnyalatai vannak, hogy igazán nem lehet választani az imprimé és a pettyes között. És a mi a legfontosabb, olyan fiatalos, hogy még nagymamát is bébivé kreálja.

Egyszóval én most eldöntöttem a vitát. Pettyes annyira divatos és szép, hogy akár elegánsra, — ha az olyan anyagból van, — akár pedig otthoni ruhára nagyon jó. Szerintem azonban legeslegjobb a dolgozó nőnek.

A sötétkék-fehér pettyes-piros-fehér, vagy barna-drapp pettyes anyag olyan, ami nem piszkolódik gyorsan, üde, nyári viselet.

Tavaszi cipő ujdonságaim
SZÉPSÉG, AR ÉS MINŐ ÉGBEN
UTOLÉRHETETLENEK

SÁNDOR cipő-
áruház
Bul. Reg. Ferd. 11

Egész pettyes kultusz van ma Pesten. A legtöbbje persze berakott szoknyával készült jumper, vagy pedig teljesen angolos felsőrészrel, kis bubigallérral, elütő színű muszlinzsebkendővel.

Divatposta

Tavaszi problémák. Az imprimé természetesen nagyon divatos lesz az idén, mégpedig az elmosódott mintájuk leginkább. Csináltassa a következő fazonra: gloknis, rövid szoknya, alatta lila tarft alszoknya, ami lépésnél egy centire kilátszhatik. A felsőrésze rövidüljés, elől magas, hátul spicckivágású, melyből raffolt öv jön le a derékre elől és ott kis masniban kötődik. Az ujjak és a nyak olyan lilaszínű táftal paszpolozza, amilyen az alszoknya. Üdvözlét.

Teniszgondok. Legcélszerűbb egy fehér, bímosharó pikét, vagy nyerselymet venni erre a célra, ezt csináltassa felgombolható shorrtal és derékre külön rácsatolt gloknis szoknyarészrel, ezt leveheti ha a pályára ér különben rövid gloknis szoknyában az uccán is járhat nyugodtan. Néha a bluzt is cserélheti, esetleg pettyes, vagy csikos anyaggal, akkor nem válik unalmasá. Üdvözlét.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére. Budapest, Teréz-körút 35., küldiék.

Weinfeld Rózsi kozmetika
Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

Heti étlan

HÉTFŐ. Ebéd: Zöldségleves, marhafelsál, spenót, diósmetél, Vacsora: Paprikás szalonna, tea, sajt.

KEDD. Ebéd: Burgonyaleves, borjúkötlet rántva, tarhonya, narancs, Vacsora: Kaszínótólás francia salátával, mignon.

SZERDA. Ebéd: Lencseleves, paprikás burgonya kolbásszal, derelye, Vacsora: Meleg császárhús tormával, tea.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Husleves, marhahus paradicsommártással, almásrétes, Vacsora: Piritott borjúmáj, tört burgonya, alma.

PÉNTEK. Ebéd: Halkocsonya, császármorzsa, Vacsora: Rakott kelkáposzta, sajt.

SZOMBAT. Ebéd: Paradicsomleves, vagdalt borjúhús hagymás sajtban, sárgaborsópüré, Vacsora: Felvágott, tea.

VASARNAP. Ebéd: Pászkaagombócleves, rizses libaprólek, uborka, dióstorta, Vacsora: Libamáj rántva, burgonya, déli tézstamaradék.

Konyhatilkok

Rumos-szeletkék. Három tojás sárgájából, két kanál rumból, négy deka vajból, tizenkét deka lisztből és hat deka porcukorból tésztát gyurunk, alaposan kidolgozzuk és egy ujjnyi vastagra kinyújtjuk. Hosszú-kas szeleteket vágunk belőle, ezeket tojással megkenjük s darabos cukorral vegyített zsemlyemorzssával beazórujuk és megsütjük.

Ezekhez a berakott szoknyás pettyes ruhákhoz legjobb és legpraktikusabb a rövid kosztümkabát, persze elütő, de vele harmonizáló színben.

Igy pl. bájos egy sötétkék-fehérpettyes berakott szoknyás ruha fehér, vagy sötétkék, vagy piros szövetkabáttal, széles vállal és reverrel.

Ha dolgozó nő fél, hogy esetleg a berakott szoknya a sok üléstől összegyűrődik, akkor elhagyhatja a berakást, helyette élére vasalt berakást, sokkal díszilheti körül, vagy csak elől a szoknyát.

Nem utolsó azonban a gloknis szoknyás megoldás sem, amit karcsu, magas nőknek különösen a figyelmébe ajánlok. Hallatlanul mutat. — Tegnap pl. (bár ez nem tartozik szorosan a pettyes komplexumhoz) láttam egy magas, nagyon csinos nőt sötétkék gloknis szoknyás rövid kabátos kosztümben, hozzá beige színű nyulszőrkalapot viselt és ezüstrókat, olyan szép volt, hogy az embernek a lélegzete elállt.

A pettyes lesz az az anyag az idén, ami talán még az imprimé helyét is elfoglalja. Azonkívül, hogy a fenti ruhák legtöbbje ebből készül, a strandruhák, sőt fürdőruhák nagyrésze is pettyes.

Előlegben még elmesélem a pesti fürdőkirakat egyik legszenzációsabb darabját: halványkék-piros-pettyes piké, testhez álló fürdőtrikó mellvarrással, külön rákapcsolható gloknis szoknyarész, amit vízbélépés előtt csak egyszerűen le kell kapcsolni. Nagyon sikkes.

Most, hogy ilyen szépen eldöntöttük és megbeszéltük a „pettyes-problémát“ k. olvasóimnak kellemes husvétii ünnepeket kívánok.

Modern arcápolás, hajszálak, szemölcsök végleges eltávolítása.
FELTER KOZMETIKA,
STR. EMINESCU 10.

Berlini torta. Tíz deka vajat tizenkét deka cukorral s két tojás sárgájával jól összekeverünk, azután belevegyítünk hat deka örölt mandulát és tíz deka lisztet, végül kis kerek formákba rakjuk és a tetejüket egy-egy kis lekvárral díszítjük, közéttéve két, vagy három darab mandulát. Jó meleg sütőben megsütjük.

Finom tartár-mártás. Négy tojás sárgáját egy kávéskanál finom sóval, egy kanál cukorral, egy kanál fehér étolajjal egy óra hosszáig keverjük, de úgy, hogy az olajat ceppenként adjuk hozzá. Azután két kanál felolvasztott aszpitot is adhatunk bele, de ez nem fontos, egy egész citromnak a levét, egy kanál finom rumot, két kanál óbort és egy kanál francia mustárt adunk még hozzá. Az egészet jól összekeverjük.

Nyulpástétom. Két nyulnak az egész hátulsó részéből leszedjük a húst s apróra vagdalya, hozzáadunk huszonöt deka szép apróra vágott friss szalonnát, egy citrom levét, lereszelt héját kevés veresliagymát, szintén reszelve, negyed áztatott zsemlyét, picit borsot, sőt két egész tojást jól összekeverjük az egészet és hosszukás formát adva neki, pecsenyesütőbe tesszük s ráöntve egy liter fehérborot, mersékkelt tűznél főzzük mindaddig, amíg a bor egészen elfőtt. Fikör: hidegre állítjuk s szeletekre vágjuk. Hidegen tálaljuk.

A szépség

Népek születnek, népek kihalnak, egyik vallás követi a másikat, bálványok porba omlanak, de a szépség az örökkévalóságig megmarad az ember eszményének lenni. A szépségre való törekvés mélyen az emberi lélekben gyökerezik, amelyet nem lehet egyszerűen a hiúság frázisával elintézni. A szépség kifejezhetetlen valami, minden definíciója csak többé-kevésbé közelíti meg lényegét, nem abszolút és nem fix, hanem koronként folytonosan változó. A szépség fogalomkörébe tartozik minden, ami érzékszerveinkre kellemesen hat. Tévedés azt hinni, hogy a leghatályosabb vonások alkotják a szépséget. A szépség több komponensből áll és ezek harmoniája az, ami bennünket megragad és elbájol.

Minden embernek, nemcsak a nőnek, hanem a férfinak is kötelessége ugy önmagával, mint a társadalommal szemben, hogy külsője minél előnyösebb színben tüntesse fel. A szépség — Schopenhauer szerint — jó ajánló levél, amely a szíveket előre megnyitja előttünk. Sok életpályán igen fontos, néhányon pedig elengedhetetlen a jó külső. Ma nemcsak a luxuszény, hanem a dolgozó nő is tudatában van annak, hogy a szépség érvényesülést jelent a társaságban, karriert és pozíciót. A csunyaság sokszor sokkal rosszabb, mint egy betegség. A kozmetika mai fejlettsége mellett magára vessen az a nő, aki csunya. Nem kell csunyának lenni, javítani lehet az alaki tökéletlenségeken, el lehet tüntetni a bőr szépséghibáit. Mindenkinél vannak szépségei, amelyeket ki lehet emelni és mindenkinél lehetnek szépséghibái, amelyeknek elleplezésére, vagy eltüntetésére gondot fordíthat. A szépséget hangsúlyozni kell az eszközök helyes megválogatásával.

Bele tud Ön nézni a tükörbe?

Ez nem is olyan természetesen, mert a legtöbb nő nem úgy látja magát, mint amilyen, hanem úgy, ahogy kinézni szeretne. Aki azonban önmagával szemben őszinte és aki külső megjelenésének hiányosságát nem befedni, hanem megszüntetni akarja, aki tényleg szép akar lenni és nemcsak órákon át tartó kikészítés által akar valamennyire tetszetős benyomást kelteni, az Milkuderm-Hautsalbe-t és Milkuderm-Milchfettcreme-t használ. A Milkuderm-készítmények utolsó megnyilvánulási évezredes tapasztalatoknak, melyek a római időkig visszavezethetők és tökéletesítésüket a Milkuderm-készítményekben érték el.

A szépség lehet veleszületett isteni adomány, de mesterséges uton is elérhető és fejleszhető. Olyan a szépség, mint a virág. Vannak vadon növő, gyönyörű virágok, de még inkább csodálatos szépségű virágok, amelyek a műkertész tudománya által lettek azzá, az ápolás és termőtalaj helyes megválogatása által. A kozmetika a testápolás, a nő virágkertesze, amely arra van hivatva, hogy minél tökéletesebb tegye a szépséget, amely a legnagyobb adományok egyike, amit a Teremtő az emberiségnek adott.

HÁZY Mária kozmetikus.

A női szépség titka a

„2 900“ sz. arconőös, krém és arcvíz

Eltünteti szepit, májfoltot és pattanást rövid idő alatt. — Főlerakat:

Vojtek és Weisz drogueria,
Arad, Bvl. Reg. Maria 24.

Készíti: Farmacia Keller Timisoara, Bvl. Carol 97

BALÁZSOLÁS

Irta: BABITS MIHÁLY

Szépen könyörgök, segíts rajtam szent Balázs!
Gyermekkoromban két fehér gyertyát tettem keresztbe gyenge nyakamon s úgy néztem a gyertyák közül, mint két ág közt kinéző ijedt őzike.
Tél közepén, Balázs napon szemem pislogva csüggött az öreg papon, aki hozzád imádkozott fölemhajolva, ahogy ott térdeltem az oltár előtt, kegyes szokás szerint, s diáku dűnyögve, amit sem én s ő se jól értett. De azért te meghallgattad és megóvtad gyermeki életem a fojtogató torokgyiktól, s a veszedelmes mandulák lobjaitól, hogy fölnövéni félszáz évet megérjek, haladatlanul, nem is gondolva tereád.
Oh ne bánj csuf gondatlanságom, védj ma is, segíts, Sebasta püspöke!
Lásd, így élünk mi, gyermekmódra, balgatag, hátra se nézünk, elfutunk a zajló uton, eleresztve kezeteit, magasabb szellemek — de ti csak mosolyogtok, okos felnőttek gyanánt.
Nem sért, ha semmibe veszünk s aztán a bajban újra visszazaladunk hozzátok, mint hozzád ma én reszkető szívvel... Mosolyogj rajtam, Balázs! ki mint a szepegő kamasz, térdepelek itt együgyű oltárod kövén — mosolyogj rajtam, csak segít!
Mert orv betegség öldös ime engemet és fojtogatja torkomat, gégem szűkül, levegőm egyre fogy, tudom zihál, s mint aki hegyre hág, mind nehezebben kuszva, vagy terhet cipel kifutva, akként élek én örkös lihegésben. S már az orvosok kése fenyeget, rossz nyakam fölvágni, melyet hajdan oly megadón, hajtottam gyertyáid közé, mintha sejtettem volna már... Segíts, Balázs!
Hisz a te szent gégedet is kések nyiszálták, mikor a gonosz pogány kivégzett: tudhatod, mi az!
Te ismered a penge élet, vér ízét, a megfeszített percekét, a szakadt légső görcseit, s a fulladás csatáját és-rémületét.
Segíts! Te már mindent tudsz, tul vagy mindenén, okos felnőtt! Te jól tudod, mennyi kint bir az ember, mennyit nem sokall még az Isten jósa sem, s mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is olyan nagy dolog a halál.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51, Bürgönycim: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „

KÖSZÖNET A NAPSUGÁRNAK

Irta: APRILY LAJOS

Tavaszdik, holt tavaszok
fáradt szívembe visszajárnak.
Fáradtan is köszönni kell,
köszönni kell a napsugárnak;Köszönöm, hogy hervadva is
tavaszi holt mámorba estem.
Köszönöm, hogy új fény ragyog
a főtéri arany-keresztben;Köszönöm, hogy kisgyermek
mezítláb maiomkerekeznék.
Ásott tövű vén almák
fiatalos kedvvel rügyeznek.Köszönöm a szél jóízét:
aromáját a farka-szagnak.
Köszönöm, hogy hegyoldalon
ibolyászó lányok kacagnak.Köszönöm, hogy napos zverem
fehér fényvel vakít a vészben.
Köszönöm, hogy friss fák alatt
szelíd szívvel megint halaszom.Hagos felhők fejem felett
vitórlásan feszülve szállnak.
Üzekedő játékaik
köszönöm életnek-hajálnak.

— GAFENCU KÜLÜGYMINISZTER ELUTAZOTT ISZTANBULBA. Bucuresti, Gafencu külügyminiszter régebbi tervel alapján tegnap délután Constantából hadihajón Isztambulba utazott. Látogatása során megbeszéléseket fog folytatni török államférfikkal.

— Elutazott Berlinbe az új jugoszláv követ. Belgrad. Andrics Ivo, az új berlini jugoszláv követ, reggel utnak indult állomáshelyére.

— Az Aradi Evangélikus Nőegylet kéri tagjait, hogy Kneffel Lajos egyházfelügyelő ur. ma vasárnap d. u. 6 órakor végbemenő végtisztességén teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

O Győzött az Újpest Hamburgban. Hamburg. Az Újpest turázó futballcsapata pénteken délután a Hamburg SK csapatával mérte össze erejét és nehéz küzdelem után 2:1 (2:1) arányban győzött.

— Mazkir. Pésach-ünnep utolsó napján az izr. templomban kedden két ízben lesz mazkir. A reggel 7 órakor és délelőtt fél 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében.

— Egyházi zene husvét napján a Minorita-templomban. Husvét vasárnapján a délelőtt tíz órai ünnepi istentiszteleten a Szent Antal templomi vegyeskar magyar zeneszerző művét adta elő: Demény E-dur miséjét. Betétek: Springer: Alleluia Offertorium: Terra tremuit. A szólisták: éneklő Pongrácz Nusi Almási Nusi. Fetter Elemér dr. Karácsonyi István. A fél 12 órai (utolsó délelőtti) istentiszteleten a Jézus Szive-kórus linnei énekköre a következőket adta elő: 1. Vulpius (1560—1616): Dicsőség neked... 2. Bozóky: Örven-de-es napunk támadt (1797-ből) 3. Halmos: Minden földek Istent dicsérik. 4. Grell: Isten, óságod végtelen... 5. Koudela: Christus vincit. 6. Demény: Föltámadt Krisztus e napon. Felajánlások közreműködik Baranyi Bella hegedűművésznő, aki a neves olasz minorita zeneszerző, Martini: Andante-iat adta elő. Befelzés: Koudela Géza: Eucharisztikus himnusz és a pápai himnusz. Orgonán kísér Rákóczi Sándor és Endrédi Ede. A templomi vegyeskari vezető Karácsonyi István, a Jézus Szive-kórust Kulcsár Kálmán. Husvét napján este a 6 órai ünnepi beszéd után megtartandó ájtatosságon közreműködik a Jézus Szive-kórus. Énekkend: 1. Üdvözlégy égi király. 2. Stoianovits: Regina coeli. 3. Comire: Tantum ergo. Demény: Föltámadt Krisztus.

FLORA JÉG-GYÁR ÜZEMBEN

volt RUSZ JÉG-GYÁR ÜZEMBEN
RENDELÉSEK: TELEFON: 11-41
Blv. Reg. Ferdinand 33

— Eljegyzések. Kondorossy Margit és Mikollik István építész jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Dumitrescu Constantin rendőrtiszt és Virginia Ionescu tisztviselő jegyesek.

— Házasság. Bodnár József és rothenburgi Schweifer Erzsébet husvét hétfőjén este 7 órakor tartják esküvőjüket a Minorita templomban. Az egyházi szertartást Szilágyi M. Dózsa, a nagyváradi premontrei rend főnöke végzi.

Fehérnemű különlegességek
hölgyek és urak részére
Ruttkay & Botye cégnélArad, Bul. Regina Maria 8. szám.
Telefon: 2625.

— Az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa április 16-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor kezdettel tartja meg évi rendes közgyűlését. A közgyűlést a Kereskedelmi Testület helyiségében tartják meg.

O Hollandiában is megindultak a bajnoki döntő mérkőzések. Az Eindhoven és az amsterdami DWS 2:2-re játszott, az Ajax pedig 3:0-ra győzte le az Avhillest. A körmérkőzés ötödik résztvevője a keleti bajnok Nymwegen AC.

— Az aradi és aradmegyei vendéglősök szindikátusa április 12-én, szerdán délután közgyűlést tart az Iparos Otthon helyiségében. A közgyűlésen az új adótörvénynek a vendéglátásra vonatkozó szakaszain kívül több más fontos ügyet vitatnak meg.

Barátnők

— Robert tegnap nekem ajándékozta a szívét.

— Sokat nem érsz vele angyalom, mert tegnapelőtt nekem panaszkodott, hogy összetörtém a szívét.

"Öfelsége II. Carol király
husvétii távirata Aradváros
vezetőségéhez

Megirtuk, hogy Aradváros vezetősége a város lakossága nevében a husvétii ünnepek előtt táviratilag fejezte ki jókívánságait II. Carol királynak. A táviratra ma ugyancsak táviratilag érkezett válasz az uralkodótól, aki a királyi palotából kelteztetett köszönő sorokat saját maga írta alá. A távirat szövege a következő:

VLAD tábornok Aradváros polgármestere

— Köszönetemet fejezem ki az aradiaknak a hagyományos Valóban feltámadott igével ki fejezett jókívánságaiért. Boldog vagyok, hogy alkalmam volt tegnap meglátogatni Arad szép városát.

II. CAROL.

— Vörösmarty és Eminescu lelkiességéről és művészetéről, a román és magyar kulturális kapcsolatok múltjának egyik levezetőbb és legérdekesebb költői rokonságáról ír mélyvisszatartó tanulmányt az Aradról elszármazott Gáldi László dr. budapesti egyetemi tanár a "Vasárnap" husvétii számában. Az összevont, kétfős szám a román irodalmi vonatkozás mellett a német irodalmat Szalóczy Pelbárt (Gertrud le Fort regényírónőről), a lengyel költészetet Bardócz Árpád (Juliusz Slowacki fordítása) közvetíti. Tudományos tárgyú cikket francia szerzőtől hoz a "Vasárnap": André Georges "Világok születése" címen a csillagászat és világűr kutatás legújabb tanulságairól értekeznek. Husvétii hangulat áramlik Lakatos Ottó dr. (vezércikke): A feltámadás dicsősége és Gálos László dr. (Husvétii írásából, Kulcsár M. László dr. a pápaválasztás szertartásáról nevezetes világhírű Sixtus kápolnáról közöl érdekes művészettörténeti apróságokat. Megemlékezik a "Vasárnap" Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnök haláláról, feltűnést keltő ismeretést hoz a görögkeleti és görögkatolikus egyház unió mozgalma sűrűsítő hozzászólásokról. stb. Az irodalmi részben Moirán Kata elbeszélése (Monseur), Pusztai Sándor, Erőss Alfréd, Agoston Julián, Rónay György, R. Kövér Erzsébet és Nagy Méda költeményei emelik a husvétii szám színvonalát. Nagy érdeklődésre tarthat számot Petrucci Antal S. J. feltevése: Zsidó-e Krisztus? Keresztény közéleti irányelvek foglalata Hitler József: "Örök emberi vonás" című szelvénye. Torony Cecel gondolatai. Tamási Áron új novelláskötetének rövid, frappáns kritikája, színes kulturkronika zárja le az ünnepi számot melynek címlapját Öfelsége II. Carol király fényképe és Márton Áron erdélyi püspöknek a királyi palotában tartott esküdtéti szertartáson mondott szavai díszítenek. Ezzel a számmal egyidejűleg husvétii gyermekmellékletet is ad a "Vasárnap". A Kis Vasárnapot vidéki előfizetők 10 lei értékű helyeg beküldésével szerezhetik meg gyermekeiknek. A "Vasárnap" példányonként 12 lei, félévre 120 lei. Megrendelhető a kiadóhivatal után: Arad, Str. Bratianu 2-4.

— A prosztata megbetegedéseinek kezelésében a rendkívül enyhén ható természetes "Ferenc lözeje" keserűvíz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral — gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen könnyű, lágy székletet biztosít és az egész anyagcsere előmozdítja. Kérje meg orvosát.

— Halálozás. Jaszlyts Gyurika egy éves korában, rövid szenvedés után, váratlanul elhunyt. Kis halottunk temetése f. hó 9-én, d. u. 4 órakor lesz a Horia-uca 1. számú gyászházban.

Dani János nyugalmazott vámszedő, 96 éves korában elhunyt. Temetése április 9-én, délután fél 6 órakor lesz a felső temető halottasházából.

Az Osztálysorsjáték második osztálya

következik!

Hosszabbítsa meg sorsjegvét a GOLDSCHMIDT-bankban.

Családirtás

egy magyarországi községben

Szekszárdról jelentik: A Tolna-másihoz tartozó Gonod községben borzalmas családirtás történt. Felder Ferencné öt éves Irén nevű és három éves Erzsébet nevű leányait egy kutba dobta, majd maga is utánuk ugrott és segítségért kiáltott. A szomszédok az anyát kimentették, aki csak könnyű sérüléseket szenvedett, két gyermeke azonban vízbe fulladt.

Ha elegáns ruhát és felöltőt akar, csináltassa meg

"LORD"

férfi-dívat szabóságnál,

Arad, Bul. Reg. Maria 2-4, Neuman-palota.

Női és férfi fehérneműek

elegáns, elsőrendű kivitelben készülnek

Bakácsnál, Orsolya-palota.

Meghalt Kneffel Lajos,

az aradi ágostai egyház másodfőfelügyelője

Városszeri mély részvétet váltott ki Kneffel Lajos kereskedő, a „Kneffel Károly és Fia”-cég tulajdonosának, az aradi ágostai evangélikus egyház másodfőfelügyelőjének hirtelen halála. A köztisztviselőben álló kereskedő, aki az aradi község egyik legodaadóbb munkása volt évtizedek óta, április 3-án reggel 5 órakor, 77 éves korában rövid szenvedés után távozott el az élők sorából.

Kneffel Lajos, akit mindig az általános szeretet és köztisztviselői övezett, 1862-ben Aradon született. Nagyatya Albrecht Nándor, a múlt század ötvenes éveiben alapította meg híres aradi bútortermét, ahol Munkácsy Mihály, a világhírű festő töltötte inaséveit. Évtizedek múlva, amikor már Munkácsy az egyetemesebb kultúra és művészet egyik legcsodálatosabb tehetsége volt, a család kutató az aradi Munkácsy-emlékek után és megtalálták az egykori kis asztalosinas lédáját, amelyben valaha féltékenyen őrizte rajzait. Egyik vázlatát is felkutatta a Kneffel-család, és azt önzetlenül, az inasládával együtt, az aradi Kulturpálotának ajándékozták.

A híres és köztisztviselőnek örvendő aradi inarócsalád később vasüzletet alapított. 1909-ben létesítették fa- és szénzállító vállalatukat, amely a világháború előtt a petrosényi szénbánya főbizományosa volt, s mintegy 2000 vagon szén szállítottak évente. Kneffel Lajos lelkiismeretes munkássága nemcsak az

anyagi, hanem az erkölcsi tőkét is megszerezte. Kneffel Lajos különösen az 1900-as években játszott nagy szerepet Aradváros közéletében. Egymásután érték a megtisztelő választások, amelyek egyházi, társadalmi és gazdasági egyesületek s bizottságok élére helyezte. A múltban huszonhét közeleti vezetőserepet vállalt s mindenkor megbízónitotta rendkívüli önzetlenségét és a vezetésre való rátermettségét. Kneffel Lajos 55 esztendeig volt egyik legelkessebb munkatársa Frint Lajos evangélikus szuperintendensnek. Az aradi evangélikus templom létrehozásában a legáldozatkészebbek között mutatkozott s érdemeinek elismerésül a nevét megörökítették a templom falában elhelyezett márványtáblán.

Kneffel Lajos hirtelen halála alkalmával a szeretetteljes részvét minden formájú megnyilvánulása kísérte özvegyét Kneffel Lajosné, született Kónya Mariannét és az elhunyt testvéröccsét, Kneffel Béla bankigazgatót. Kneffel Lajos halálát még 17 éves fia, György, a Fetter-család és kiterjedt rokonság gyászolja.

Kneffel Lajos földi maradványait a Take Ionescu-uca 6. szám alatti gyászházban ravatalozták fel ideiglenesen és a Felsőtemető halottas házából helyezik majd örök nyugalomra. A temetés április 9-ikén délután 6 órakor lesz s az ág. ev. egyház szertartása szerint helyezik örök nyugalomra a családi sírkertbe.

Fotó amatőrök! Precíz gépet, friss filmet kapnak
Gárdonyi szakképzés
Díjával szomben
Előhírdások, másodások, nagytapasok szakszerűen, gyorsan, olcsón készülnek.

Tamási Áron a Tündöklő Jeromos-ról

Április közepétől mutatja be a budapesti Nemzeti Színház Tamási Áron „Tündöklő Jeromos” című népi játékát, melynek főszerepeit Németh Antal rendezésében Kiss Ferenc, Maklár Zoltán, Szörényi Éva, Timár József, Apáthy Inre és Pethes Ferenc játsszák. Tamási Áron így beszél a darabról:

— Két tényező teszi Irodalmivá az író munkáját: a művészi színvonal és a nemes tartalom. Ezekben az időkben, amikor a világnézetek és a különféle eszmék kavargása az irodalmat is elemi erővel csapkodja, különösképpen szükséges ezt a felfogást hangsúlyozni és szolgálni. Azelőtt, régebben csak a művészi színvonal volt a fontos s ez volt az oka annak, hogy az irodalom erkölcsi tekintélyét és nevelő hatását sokszor elvesztette. Napjainkban viszont sokszor az ellenkező végtel hibájába esik az író és az irodalom: a „nemes” tartalmat hangsúlyozza és követeli, nem törődve a művészi színvonallal. Mig az első felfogás egyénieskedő és sekélyessé tepte az irodalmat, ez a második mükedvelővé teszi. Én azok közé tartozom, akik minden írásukban és megnyilatkozásukban szigorúan követték és szolgálták a művészi színvonal és a nemes tartalom együttes irodalmi törvényét.

— Ennek a törekvésnek legnyilvánvalóbb erőpróbája s egyben példája a Tündöklő Jeromos című népi játék. Ez természetes is, hiszen darabom annyira mai s mondhatnám, politikai vonatkozású, hogy megírásakor csak a legszigorubb, legművészebb írói eszközök használata biztosított arról, hogy a Tündöklő Jeromosból nem lesz időszerű szatira, hanem erkölcsileg és művészeleg megoldandó mai kérdés, amely voltaképp mindig kérdés volt, amióta társadalmi életet él az ember.

— Tulajdonképpen három dologról van szó. Először egy régi, de ma elburjánzott „politikai” típusról. Különböző pártok és világnézetek ebben a típusban közösek. Az ilyen „politikus” velejében demagóg eszközeiben nem válogatós, csak kettőt akar és ismer: pénzt és hatalmat. Természetes, hogy ennek a típusnak egy vidéki változatáról van szó, hiszen darabom egy székely faluban játszódik le. Másodszor: milyen az az ember és az a magatartás, amelyet a demagógiával és a „hathatós” politikai eszközökkel szembe lehet és szembe kell állítani? Az író ugy felel erre, hogy ez az ember csak erkölcsi személynég lehet, aki emellett mély kapcsolatban van a tömeggel s akinek eszközeit ez a felfogás jellemzi: „Tiszta és nagy célokhoz csak tiszta és egyenes uton lehet eljutni.”

PROPPER CIPŐ

mérték után megrendelhető a

„LORD”

férfi-divat üzletben.

Arad, Bul. Regina Maria 2-4. Neuman-palota.

A legszebb vonalú ruhák

Rendy P.

uriszabónál, Piata Avram Iancu 21. sz. készülnek

INSPEKCIOS GYOGYSZERTARAK:
VASARNAP:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12
(Tel.: 25-20.)

JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand
25. (Tel.: 11-00.)

Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărășesti 1.
(Tel.: 17-68.)

HÉTFŐ:

FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piata Avram Iancu
(Tel.: 15-00.)

Szobafestést, mázolás, portálfestést, homlokzat-meszelést
helyben és vidéken jutányos árban vállal
Mandl Sándor
Str. Baritiu és P. Chinezul sarok. Tel. 21-82.

A legolcsóbb temetőzési vállalat
FRATII KLUG
Arad, Bulev. Regele Ferdinand 37.
Nagy választék, elsőrendű kivitelű saját készítményű koporsókban, valamint szemfedőkben.

— Albert Gervais: Ma-Kui árnyékában. A kitűnő francia író, aki mint egy orvosi misszió tagja, hosszú éveket töltött Kínában, új művében izgalmasan számol be különös élményeiről. A modern gyarmatosított, városias Kína felszínén alatt, ma is él a régi Kína ősi

Szobafestő és mázólmunkákat elsőrendű kivitelben legolcsóbb árak mellett vállal
SOMOGYI FESTO, vidéken is.
ARAD, CONSISTORULUI-U. 17
lakás Grădiște, A. Hsmza-u. 25

babonáival, európai számára érthetetlen ismeretével, amelyek megdöbbennek a gondolkodás logikusabb, nyugatiasabb formáihoz szokott európaiakat. A könyv tárgya ez a konfliktus a két fajta ember, a kínai és a vele együtt élő európai között. A mi középpontjában egy öreg, bölcs szent kínai kereskedő áll, aki örökölte

A második osztályban is megkezdhetj a sorsjátékot!
Vegyén egy szerencsés GOLDSCHMIDT-sorsjegyet!

ősei varázstudományát s összeköttetésben áll a Ma-Kui, a gonosz szellemek világával, amelyben a természettudományos képzettségű európai orvos képtelen és azután mégis kénytelen hinni. Titokzatos, forradalmas és babonás világ a kínaiaké s nem tudni, ki cselekszik okosabban: az az európai, aki elzárkózik előle, nem vesz tudomást róla, megveti, vagy a szerző barátja, a rokonszenves Smith postafelügyelő, akit csábít az ősi Kína titokzatossága, varázstudománya csábítanak a Ma-Kui, nem ijed vissza a szel lemedézéstől, akit csak egy nagy értelmetlen, bolondos szerelem ránt vissza a tilalmas ösvényről. Leírja az abban az időben folyó harcokat, kommunista rablóbandák és a központi kormány csapatai között. A könyv tele van misztikus kalandokkal, egyszerre ismeretterjesztő és lélegzetelállítóan izgalmas. Albert Gervais: Ma-Kui árnyékában. Pantheon kiadásban jelent meg. A kitűnő könyv 280 lap, szépkiállításban, füve 125 lei, kötve 165 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Pantheon kiadványok teljes jegyzékét.

— Éveken át székszorulásban szenvedő egyének gyakran meglepő rövid idő alatt rendbejönnek, ha reggelenként felkeléskor és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

— AZ ARADI KOZLONY LEGKÖZELEBBI SZÁMA a húsvéti ünnepekre való tekintettel, szerdán reggel jelenik meg a rendes időben.

Cassa de Pastrare din Savarsin S. p. A.

CONVOCARE

Actionari sunt convocati la Adunarea Generala Ordinara XLI, care se va tine la data de 30 Aprilie 1939, la ora 10, in localul institutului cu urmatorul program: 1. Alegerea 2 actionari pt. verificarea procesului verbal. 2. Raportul Consiliului de Administratie si Comitetului de Cenzori si darea absoluturului. 3. Eventuale propuneri. Consiliul de Administratie.

Orát legmodernebbet Buschi
legnagyobb választékban
ékszer legolcsóbban Str. Bratianu -nál

Kényes

— A börtönök túl kényelmetlen, legközelebb más kerületben fogok dolgozni..

A husvétii rejtvényderby végküzdelme

A mai számunkban közölt rejtvények megfejtései dönlük el a gazdag díjazásos verseny végső sorrendjét

Mai ünnepi számunkban közölt rejtvényekkel „Husvétii rejtvényderby” elérkezett a végküzdelmehez. Hetenkint nyolcszázon felüli pályázó küzdött az elsőségért és ezzel a pompás és értékes díjakért, melynek gazdagsága páratlan a rejtvénytá-lyázatok történetében. Az eddig felülvizsgált pályázatok azt mutatják, hogy előfizetőink nagy szeretettel és hozzáértéssel dobták tudásukat a küzdelembe és ennek eredményeként több mint a pályázók fele még teljes eséllyel bír az első hely elnyerésére. És most jön a finis. Hogy a küzdelemben, mely pontozás alapján dönti el a helyezéseket, tényleg a tudás, a sokoldalúság nyerve el jutalmát, **mai rejtvényrovatunkban nemcsak a szokásos keresztrejtvény megfejtése a feladat, hanem néhány érdekes, kitünő szórakozást is nyújtó betű-, szó-rejtvény és memóriapróbát jelentő kérdések teszik**

változatossá az ünnepi szórakozást, egyben alkalmat ad azoknak is hátrányuk behozására, kik az előbbi rejtvények megfejtése során hibát követve el pontot vesztek. Most tehát teljesen nyílt a verseny, kiegyenlített az esély, mindenkinek megvannak az esélyei a rádiót, kerékpárt stb. fődíjakat elnyerhetni.

A rejtvények sokasága miatt ezúttal a beküldési határidőt április 15-ig kitoljuk. A pályázatok gondos és lelkiismeretes felülvizsgálása is több időt igényel, melynek elvégzése után április 23-án, vasárnap számunkban közöljük az eredményt, melyet — mint már megirtuk — egy bizottság fog a rejtvénymegfejtések felülvizsgálása után megállapítani.

Fel tehát a végküzdelemre, jó szórakozást, eredményes munkát.

Husvétii rejtvény derby IX.

A megfejtéshez a fenti címszallag mellékelendő.

Megfejtésül a vissz. 4, 6 és a függ. 22 és 40 sorok küldendők be.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14				15			16					17
18			19		20		21					22
23			24		25		26					27
28			29		30		31					32
33			34		35		36					37
38			39		40		41					42
43			44		45		46					47
48			49		50		51					52
53			54		55		56					57
58			59		60		61					62
63			64		65		66					67
68			69		70		71					72
73			74		75		76					77
78			79		80		81					82
83			84		85		86					87

Beküldési határidő 1939. április hó 14. d. u. 6 óra.

Vizsziertes sorok: 1. Jóhelyben van. 4. Vörösmarty-költemény kezdősora. 6. Nem volt hozzá még személyesen szerencsém. 14. Ohnet-regény. -16. Ezt a dudás produkálja. 17. Nincs vadászati engedély. 18. Fény. 20. Vesztesség. 21. Malac rezidencia. 22. Francia hölgy, röviden. 23. Maszkarában van. 24. Elem. „Fe” a jele. 26. Szilvi becenév. 27. Azonos betűk. 28. 37° Celsiusnál kezdődik. 29. Vezényszó. 30. Bolygó neve. 34. M keret. 35. Semmi — latin összetételben. 36. Szlovák. 37. Homok — latinul. 39. Tiltószó. 40. Abesszin herceg. 41. Európai főváros. 43. Drukkol. 44. Kupában van. 45. Sparherd eleje. 46. Rag. 48. Német névelő. 49. Velence eleje. 50. Ijedt. 52. Vizesedény. 54. A verssorok összecsengése. 55. Rugó vége. 57. Magyar nyelv történetész. gyűjteményét a temesvári múzeum őrzi. 59. 149 — római számmal. 60. Az alkotás csirája. 61. Fellívja a figyelmet. 65. Női becenév. 66. Iparos. 67. Tanult ember salátossága. 68. Vad lett volna, de nem volt hely. 69. Ritka — idegen szóval. 71. Fiu és leány becenév. 72. Jugoszlavia — röviden. 73. Észrevessz. 74. Francia arany. 75. Kitisztít. 77. Magyarul vizet jelent. 78. Főnemesi cím. 80. Áthatárt szab meg. 83. Sunyi. fondorkodó. 85. Klastromban van.

Függőleges sorok: 1. Ilyen intézkedés sohasem árt. 2. Sírbehelyezés után ennyi időre támadt fel Jézus. 3.

Kuruc vezér. 4. A legfontosabb latin személy. 5. Más-salhangzó. 6. Román ezredes — rövidítve. 7. Német védőőrség. 8. „A véres költő” irójának névbetűi. 9. Rész. 10. Harc — jelzője. 11. Egy szál haja sincs. 12. Földmunkás igéje. 13. Énekhang. 15. Súlyos betegség. — 19. Német folyó. 22. Arany János ezekkel a szavakkal ír Széchenyi elméjének elborulásáról. 23. A teljes „abc” eleje. 24. Így kezdődik valami. 25. Szláv négyes. 26. Sváici folyó. 28. Azonos betűk. 29. Szláv népcsoport. 31. Német jég. 32. Rohadás kezdete. 33. Az ér-zékekre gyakorolt behatás idezi elő. 38. Német prepo-zíció. 40. Bajazzok c. opera szerzője. 41. Valami különlegesre mondja a francia. 42. Minden embernek leg-alább kettő van. 45. A Balaton vízlevezetője. 47. Egy főzelék neve. 49. Buda egy kerülete. 51. Csonka szobor. 53. Ki jól fejt meg a rejtvényecinket ez a juttal-ma. 54. Ollóval jön a világra. 56. Az Őt-tó legkisebb-je. 58. Indián „nippe”. 60. Óv. 62. Allatszokás — bár ember is teszi. 63. Ibolyka. 64. Irnak. raizolnak vele. 70. Hangjegy. 72. Belga jüzdő. 73. Ember is, állat is. 75. Magyarul kicsit jelent. 76. Csik. 77. Passzol a 30. viz-szintes elé. 78. Nyakravaló. 79. Rosta közepe. 81. Éllen-mén. 82. Francia névelő. 83. Capone előneve. 84. Pot-rohban van.

Husvétii rejtvény derby VIII.

1939. április 2-án közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vizsz. 4. Budapest Wien. Vizsz. 24. Asszony asszony az akarok lenni. Vizsz. 76. Angyalszárny. Függ. 3. Országuton hosszú a jegenesor. Függ. 13. Nyilatkozat. Függ. 31. Szép Galáthea.

1 nagy doboz csokoládé desszert
CORSO bonboneria ajándéka
Neuman-palota

Egy gyermek selyemruha, BRENNER
speciális bábú- és gyermekruháruhá. színházzal
zsebben, ajándéka.

I. díj. Egy modern

Körting

4+2 lámpás hálózati világvevő
rádió három hullámhosszal, az
Aradi Közlöny ajándéka.

Szállítja:

Ing. **Vértés Vilmos**
Arad, Piata Luther 1., a Körting-
gyár romániai főlerakata.

II. díj

„ADLER” márkájú

vadonatuj ballongummis, kontraféke^s
kerékpár az Aradi Közlöny
ajándéka, a
Hammer Vilmos és Fia cégtől
Piata Avram Iancu 6.

Egy pár női luxuscipő
WE-EGO cipőgyár ajándéka.
Átvehető az Apponyi Testvérek-cégnél.

Egy vég elsőrendű damaszt vászon
az ARADI TEXTILGYÁR ajándéka.

Egy pár női luxuscipő
CARMEN cipőgyár ajándéka.
Átvehető az Apponyi Testvérek-cégnél.

1 drb. elegáns férfi bőr zsebtárca
az ARADI KÖZLÖNY ajándéka.

Egy modern asztali díszóra, chromtokban
CSÁKY órás és ékszerész ajándéka.
Arad, a Lutheránus-templommal szemben.

Elegáns női divatkalap
SCHÖN ANNA kalapszalonjának ajándéka
Str. V. Goldis 1.

Egy modern csillár
MATUZ iparművész ajándéka.
Bul. Reg. Maria 13.

Egy „Kodak” fényképezőgép
GÁRDONYI fotószaküzlet ajándéka
Bul. Regina Maria 22
Másolások, előhívások, nagyítások olcsón.

1 drb. „Sida” fényképezőgép, a FOTO CENTRAL
ajándéka. Fényképezési cikkek szaküzlete. Str.
Eminescu 4. Amatőr-munkák gyorsan készünek.

Egy „Kodak” 6/9 Box fényképezőgép
VÉSZI TIBOR optikai és fotószaküzlet ajándéka
Strada Alexandri 1.

Egy selyem női hálóing
BAKÁCS fehérnemű és kézimunkaüzlet ajándéka
Ortutay-palota

6 darab finom női zsebkendő
RUTTKAY és BOTYE kelengyeáruházának
ajándéka. Bul. Regina Maria 8.

Egy nagy díszdoboz finom csokoládé-desszert
SELECT BONBONERIA ajándéka, Scala-mozi mel-
lett.

Egy színes fényképnagyítás 24x30 cm. méretben,
SZABÓ SÁNDOR fotóoperateur ajándéka. Bul.
Reg. Maria 10.

Egy bérlet 10 borotválkozásra
JÁGER TIVADAR
fodrász (Bul. Regele Ferdinand 31.) ajándéka.

50 drb. „Larom“ borotvapenge
a **LAROM S. A. R.** prima fabrică automată din
România, Bucuresti. ajándéka.

1 nagy üveg Murry kölnivíz
az **ARADI KÖZLÖNY** ajándéka.
1 üveg Murry-kölni, 1 doboz poudér, 1 alakruzs
az **ARADI KÖZLÖNY** ajándéka

Egy önbortováló-készülék **BOGYÓ A.** kötöttáruháza
ajándéka. Str. Eminescu 1.

Egy kozmetikai kezelés
HÁZY MÁRIA kozmetikai szalonjában, Str. Eminescu No. 13.

Egy üveg finom kölnivíz a
MERCEDES PARFÜMERIA
(a lutheránus templommal szemben) ajándéka.

Egy diszszebkendő
GOLDSTEIN LAJOS divatáruház
ajándéka. (Strada Bratianu 4. szám) ajándéka.

Két drb. „Juno“ tolette-szappan, a
„JUNO“ PARFÜMERIA
ajándéka
Strada Eminescu 6.

és 10 kötet modern regény.

Szólásmondások

Megfejtése 5 pont.

Nincs — dalt — a — oh — ne — irgalom —
a — érdemelt — beszéd — zengő — teremteshen
— mert — a — urajm — érc — itt — az — költő
— zavard — veszélyben — írás — gondolatok —
könyvet — nem — a — a — pengő — vesztes —
mert — látod — körémet — atyia — ejtítkojására
— szeretet — Árpád — ne — vére — való — haza
— csak — cimbalom — forgassátok — miként —
hagy — el — én.

1. Eötvös József két híres sora.
2. Talleyrandnek tulajdonított mondás.
3. Archimedes utolsó szavai.
4. Berzsenyi Dániel „A magyarokhoz“ című ödájából való szállóige.
5. Szállóige Kossuth 1848. július 11-én mondott országgyűlési beszédéből.
6. Szállóige Katona József „Bánk bán“ jából.
7. Szent Pálnak a korinthusbeliekhez írott első leveléből való híres mondása.
8. Kölcsey „Vanitatum vanitas“ című költeményének szállóigévé vált egyik sora.
9. Arany János „Agnés asszony“ című balladájából való szállóige.

A fenti definíciók alapján összeállított szólásmondások kezdőbetűi a megadott sorrendben egy híres olasz költő nevével adják. Megfejtésül ez a név küldendő be.

Cserebere

Megfejtése 5 pont.

I.	II.
Szem	Minta
Hegy	Aram
Ok	Serét
Gyár	Eper
Vád	Halász
Fül	Adag
Göz	Határ
Nagy	Epe
Báj	Etel
Vas	Losonc
Lány	Ókor
Agy	Tető
Pót	Oda
Só	Mankó
Kis	Eresz
Bak	Pernye

A második csoportban a mássalhangzóval kezdő főnevek összes mássalhangzóit és magánhangzóval kezdődők összes magánhangzóit olyképpen kell megváltoztatni, hogy az új főnevek az első csoport megfelelő szavaival értelmesebb összeállításokat alkossanak. A második csoport új főneveinek kezdőbetűi a megadott sorrendben egy jókai regény címét adják. Ez a regénycím küldendő be.

Ellentétek

Megfejtése 5 pont.

- Flet
- Föld
- Nyár
- Tyuk
- Idegen
- Anyós
- Rossz
- Gazda
- Valóság
- Egész

A fenti szavak ellentéteinek kezdőbetűit a megadott sorrendben Móricz Zsigmond egyik regényének címét adják. E cím küldendő be megfejtésül.

Ki írta?

Tíz neves magyar író művének címét adjuk alább, beküldendő a tíz író neve.

Megfejtése 1—1 pont.

1. Budapesti kaland.
2. Marika énekelj.
3. Az istenek nyomában.
4. Forr a bor.
5. A lélek kiálszik.
6. Felesége tartja el.
7. Ádámcsutka.
8. Fej vagy írás.
9. Mentőt ajánlanám.
10. Az éneklő fűrés.

Ki mondta?

Tíz szállóigévé vált híres mondást közlünk alant, kérdés, kitől származnak?

Megfejtése 1—1 pont.

1. Páris megér egy misét.
2. A pénznek nincs szaga.
3. Göröngyös uton jutsz a csillagokba.
4. A merészetek segíti a szerencse.
5. Több, mint bűn: hiba.
6. Halottakról jót vagy semmit.
7. A boszorkányok ellen, melyek nincsenek, semmi kereset ne legyen.
8. Gondolkozzon, tehát vagyok.
9. A fenségestől a nevetségességig csak egy lépés.
10. És mégis mozog a föld.

Betű- és szórejtvények

Megfejtésük 2—2 pont

1.

ibák abák ubák

2.

1 kgos piros menyholtozat

3.

Ma jelent meg az ezredik dalom.

4.

ö = o

5.

Le! L

6.

Az R betűre kell lőni nem pedig az S-re

7.

neék

8.

karsen

9.

leborai atatatatarar
i = u

10.

t
adni

11.

ado

12.

Néz Miatyánk akadály a kötúr

13.

SS S

14.

üttz

15.

Solymosi vár — ó

16.

Anglia
e = i

17.

éróka

18.

LONBECKDON

19.

CIS

RUHA

20.

F ng &

21.

Éljenez a parlament

22.

Kis Pal
Nagy Janos
Kovacs Imre
Toth Lojas
Szabó Ednre

23.

Kebert

24.

t
lt t

25.

S ii kisélet

26.

t
én+te én+te én+te × 1 m

27.

EEEEEE &
— t
EK EK EK EK

28.

is
t
iszik

Megsebesítette szerelmét, majd mellbelőtte magát az ideg- beteg gazdálkodó,

aki a világháboruban kapott súlyos idegbajt

Kolozsvárról jelentik: Megdöbbenő féltékenységi dráma játszódott le tegnap Fráta községben, ahol Boros Gábor gazdálkodó féltékenységből lelőtte szerelmét, Bogdán Ilonát, majd öngyilkosságot követett el. Az eset előzményei évekre nyulnak vissza. A világháborút mint honvéd altiszt harcolta végig s a háború utolsó évében 1918-ban, olasz hadifogságba került, ahonnan csak 1920-ban tért haza. A harctéren súlyos idegbajt kapott, ami hosszabb időre valósággal buskomorrá tette. Időközben apja és anyja is meghalt s ő a szüleitől örökölt kis földön gazdálkodott tovább. Sokáig nem is gondolt arra, hogy megnősüljön, csak később, mintegy hat évvel ezelőtt kezdett udvarolni egy 23 éves falujabeli lánynak, Bogdán Ilonának. Boros Gábor végzetesen beleszeretett a leányba s elhatározta, hogy feleségül veszi. Egyideig zavartalanul meg is értették egymást, később azonban huzódogni kezdett a gazdálkodótól s különféle kifogásokkal toltta ki mindig az esküvő időpontját. Mintegy félévvel ezelőtt, egy alkalommal Boros Gábor elővette a világháborúból visszahozott katonai revolverét, megmutatta a leálynak és azt mondta:

— Látod? ... Ezzel én még nem öltem em

bert, pedig ez a háboruban volt velem. De téged, ha megtudom, hogy mást szeretsz, ezzel öllek meg!

A leány megrémült a fenyegetéstől és ettől kezdve még jobban kijelződött köztük a helyzet. Pár nappal ezelőtt a leány azzal állított elő, hogy bemegy a városba és ott lévő testvérénél fog lakni. A gazdálkodó előbb csendes szavakkal, majd ingerülten igyekezett lebeszélni tervéről, de minden hiábavaló volt. A leány menni akart. Tegnap el is bucsuzott és azt mondta Boros Gábornak: „Jobb lesz, ha elvállunk!”

— Igazad van, jobb lesz! — felelte a gazdálkodó, majd hirtelen

előrta revolverét és rálőtt a leányra.

A golyó a leányt a vállán sebesítette meg, de a rémülettől eszméletét veszítve, ájultan esett össze. A gazdálkodó abban a tudatban, hogy szerelmét megölte, a következő pillanatban maga felé fordította a fegyvert és mellbelőtte magát.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a leány csak könnyebben sebesült meg, úgy hogy pár nap alatt felgyógyul, a gazdálkodó sebesülése azonban rendkívül súlyos.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASARNAP, APRILIS 9.

Bucuresti. 12: Predescu-zenekar. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13:05: A hangverseny folytatása. 13:30: Lemezek. 14:10: Időjelzés időjárásjelentés, előadás. 14:25: Jazzene. 15:25: A. Grozuta román népdalokat énekel. 15:40: Alex. Laskarov Moldoveanu előadása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:02: A rendőrök fuvószene-kara. 19: Tánclemezek. 20:15: Costica Dumitrescu zenekara. 21:05: Lisette Dima, Gheorghe Niculescu Basu és Mircea Lazar vokálhangversenye. 22:10: Szerelmi dalok. Zenekari hangverseny. 23:10: Régi és új tánclemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9:45: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Görögkatolikus istentisztelet. 12: Egyházi népének és szentbeszéd. 13:20: Pontos időjelzés, időjárás, vizállásjelentés. 13:30: Koncert fuvószene-kar. 14:10: Hírek. 15: Magyar Imre cigányzenekara. 16: Mezőgazdasági előadás. 16:45: Pécsi Sebestyén orgonál. 17:30: Hanki János dr. előadása: Tavaszi lélek. 18: Hírek szlovák s ruszin nyelven. 18:20: Tánclemezek. 19:30: Rácz Elek címhalmozik. 19:50: Gulácsy Irén elbeszélése. 20:20: Sport. 20:30 A nacsirta. Hangjáték. 22:40 Hírek.

Budapest II. 12:15: A rádió szalonzenekara. 16: Hanglemezek. 20:30: Császár Elek előadása. 21: Hírek. 21:20: Tánclemezek. 22:35: Időjárásjelentés. 22:40: Koczé Antal cigányzenekara.

HÉTFŐ, APRILIS 10.

Bucuresti. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sport, vizállás. 13:05: A hangverseny folytatása. 14:10: Időjelzés, időjárásjelentés, előadás. 14:25: A hangverseny folytatása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:02: Luceafarul zenekar, Alexandru Boienescu énekel. 19: Balettzene lemezek. 20: Operaáriák hanglemezekről. 20:15: Vihar. Színmű. 21:20: Rádiózenekar. 22: Sport. 22:05: A hangverseny folytatása. 22:50: Nadin zenekar. 23:30: Vladescu-zenekar. Jean Moscopol énekessel.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9:45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12:15: Evangélikus istentisztelet. 13:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13:30: Operaházi zenekar. 14:20: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Me-

A legjobb husvét program:

Felhő Ervin bohózat-előadásai

az Iparos Otthonban

vasárnap és hétfőn délután 5 órakor és hétfőn este 9 órakor.

Szenzációs műsor.

sefélóra. 16:30: Gyermekmuzsika. 18:10: Katonazenekar. 18:40: Godesberg-től Münchenig. Felolvasás. 19:40: Nyíró József előadása. 20: Karácsonyi Margit és Cselényi József magyar nótákat énekel. 21: A hűség próbája. Hangjáték. 22:40: Hírek.

Budapest II. 12:15: Lakatos Floris és cigányzenekara. 17:35: A rádió szalonzenekara. 18:45: Katonazenekar. 19:05: Hanglemezek. 20: Hírelintézetek a gazdasági életben. Felolvasás. 21: Hírek. 21:20: Kóter Ernő és Csilléry Béla dr. zongora-hegedű szonátákat játszik.

KEDD, APRILIS 11.

Bucuresti. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13:05: Jean Sibiceanu zenekara. 14: Előadás. 14:10: Rádióhíradó. 14:30: A hangverseny folytatása. 15:10: Időszertű közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:02: Jean Marcu zenekara. 19: Tánclemezek. 20: Felolvasás. 20:15: Rádiózenekar. 21:25: Hanglemezek. 22: Rádióhíradó, sport. 22:10: A hécsi „Kreutzer” együttes. 22:45: Filmdalok hanglemezeiről. 23:15: Costica Tandiu zenekara.

Budapest I. 7:45: Torna. Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11:20 és 11:45: Felolvasás. 13: Időjárásjelentés. 13:10: Hanglemezek. 13:30: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: A rádió szalonzenekara. 15:35: Hírek. 17:10: Bábszínház. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: Asszonyok tanácsadója. 18:40: Fátoly Jancsi cigányzenekara. 19:55: Felolvasás. 20:30: Az Operaház előadása. Márta. 21:30: Hírek.

Budapest II. 19:25: Mezőgazdasági félóra. 19:55: Hanglemezek. 20:30: A hanyatló Oceania. Felolvasás. 21: Hírek. 21:20: Felolvasás. 21:50: Katonazenekar. 23: Időjárásjelentés.

UJ KÖNYVEK

— Kellermann: Kék szalag az Atlanti Óceán leggyorsabb hajójának jutalma. Ezért indul a Cosmos, a világ legnagyobb hajója. A hajón minden nemzet, szín és nyelv, minden társadalmi réteg képviselve van, újságíró, művész, gyáros, ügynök, amerikai milliárdos és kivándorló, ki új hazát és munkát keres. A káprázatos fényűzéssel berendezett pálmakertekben, szalonokban, a csillogó fedélzeteken a nagyvilági élet minden pompájával ragyogó társaság éli a mindennapihoz hasonló életét. Izgalmas események szálai bonyolódnak, miközben a hajó minden idők legnagyobb rekordját túlszárnyalva rohan a tündöklő cél és a borzalmas tragédia felé. Az indulás percétől kezdve az egyre fokozódó gyorsaság izgalma ulti meg a hajót s ezzel párhuzamosan fejlődik a főszereplők ügye, mely a hajó tragédiájába kapcsolódva ér véget. „A Kék szalag” az utóbbi idők egyik leglátásabb feszültségű regénye. Szerzője Bernhard Kellermann, az „Alagút” világhírű írca, a mese érdekességében, az alakok sokféleségében és a megírás élvezetességében előbbi világsikerű könyveinek párlját alkotta meg. Kellermann: „A Kék szalag” az Athenaeum Nagy Regények sorozatában jelent meg (Molnár: Őszi utazás. Baum: Szeretem és halál Bál).

HOTEL CORVIN BUDAPEST

Családi szálloda a város szívében.
VIII., Csokonai-ucca 14. Nizsietzi Színháznál.
Ujjannan berendezve, közp. fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

szigetén. Pourtalés: Csodálatos halászat. stb. stb. 350 lap nagy alakban, egész vászonkötésben 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

— Fritz Heymann: Geldern lovag. A zsidó kalandorok krónikája meglepően új képet ad a zsidó múlt-ról. Nem költők, gondolkodók és vértanúk jelennek meg a porondon, hanem mágusok, csodatevők, boxbajnokok, rablók, kutatók, — vérbeli kalandorok. Tet-teik és kalandjaik érdekfeszítő, dramatikus beszámolója eddig teljesen ismeretlen anyagot tár fel s merőben új világításba állítja még a legközelebbi múlt eseményeit is. Stefan Zweig ezt írja Heymann könyvéről: „Ez a könyv a legmagasabb igényeket elé-gíti ki. A tudós és a történetíró ugyanolyan hálás lesz, amely olyan érdeklődéssel fogja fogadni, mint a leg-jobb fajta regényeket. Lion Feuchtwanger nyilatko-zata: „Izgalmas olvasmány. Még eddig soha ki nem mondott szempontok határozott feltárása. Rendkívül fontos a jövőd zsidópolitika szempontjából. Nem-csak óriási irodalmi érték, de a zsidó politikának prak-tikus irányítója lesz. Igen jó, nagyon fontos könyv, amiért csak hálásak lehetünk. Fritz Heymann: Gel-deru lovag Tabor-kiadásban jelent meg. Stefan Zweig, Pékét, Schalom Asch: A nagy fal, két kötet, Schalom Asch: Dalol a völgy. stb. stb. Ara kötetenként kötve 158 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Tabor könyvek teljes jegyzékét.

Színház - Művészet

Legjobb husvét program:

Felhő Ervin kitűnő bohózat-előadása az Iparos Otthonban

Rendkívül kacagató műsor három előadás keretében

Arad közönsége husvét két nappal nem maradt színházi előadás nélkül. Felhő Ervin, a kitűnő komikus a két ünneponapon három bohózat-előadást rendez olyar kitűnő műsorral, amely bizonytal minden igényt kielégít. Husvét első és másodnapján, vasárnap és hétfőn délután 5 órakor, valamint hétfőn este 9 órakor lesznek az előadások az Iparos Otthonban, amely ezal-kalommal is bizonyára megtelik az érdeklődő közön-séggel. A szenzációs műsorban kiemelkedik az „Or-szem” és a „Pórujárta házasságközvetítő” frappáns-hatású bohózatok. Mindhárom előadás keretében Fel-hő Ervin legragyogóbb alakításait viszi színpadra. Mellette Gömörly Emma, a zamatoshumoru komika, továbbá Miklóssy Eja, Ágav Margit, Derecskeyné, a férfiak közül ifj. Szendrey és Derecskev alakítanak hatásos szerepeket. Jegyek elővételben az Iparos Ott-honban kaphatók.

Kneffel Lajosné szül. Kónya Marianne, úgy maga, mint fia György nevében, mély-séges fájdalommal jelenti, hogy jóságos férje, önfeláldozó édesapa

Kneffel Lajos

a Kneffel Károly és Fia cég tulajdonosa, az aradi ágostai evangélikus egyház má-sod főfelügyelője.

f. é. április hó 8-án reggel 5 órakor, életé-nek 77-ik, boldog házasságának 36-ik évé-ben, rövid szenvedés után elhunyt.

Drága halottunkat f. évi április hó 9-én, délután 6 órakor fogjuk az „Eternitatea” temető halottasházából az ág. ev. egyház szertartása szerint családi sírkertünkbe örök pihenőre elhelyezni.

Arad, 1939. év április hó 8.

Aldott legyven nemes emléke!

Kneffel Béla, öccse. ifj. Kneffel Lajos, unokaöccse. özv. Fetter Gézáne, Fetter Irén, Dr. Fetter Elemérné, Dr. Fetter Ele-mér.

Hirdessen

az Aradi Közlöny-ben

Legújabb jelentéseink:

A harc folyik, közben azonban

Tárgyalások indultak Olaszország és Albánia között

Belgrád. Az United Press tudósítójának jelentése szerint

az albán kormány visszautasította az olasz ultimátumot és ellenjavaslatot tett, amelyet az olaszok, mint tárgyalási alapot elfogadtak.

Még az éjszaka folyamán összeülnek az olasz és az albán megbízottak. Albániát Gera földművelésügyi miniszter képviseli. Különböző intézkedés történt az albán partvárosok kiürítésére, nehogy az olasz hadihajók útegeinek támadása emberéletben kárt okozzon. Az albánok elkésztették a harc után engednek át minden talpalatnyi földet.

A londoni albán követ táviratot kapott Zog királytól, amelyben közölte vele, hogy

az albán nép a végletekig ellenállást fejt ki a bevonuló olasz csapatok megállítására és a király maga a hegyekbe vonul, ahonnan guerrilla hadjáratok vezetésére szánta el magát.

Közölte továbbá, hogy az olasz ajánlat, amit közvetlenül az olasz csapatoknak a partralépése előtt kapott meg.

területi integritásában veszélyeztette volna Albániát és ezt sem ő, sem kormánya nem hagyhatták jóvá.

Albániai jelentések szerint az olasz csapatok Sijakig haladtak elő mindenütt nagy küzdelem után. Az albánok a hegyekbe vonultak vissza és egész éjszakán keresztül váratlan rajtaütésekkel súlyos veszteségeket okoztak az olasz csapatoknak. Egész éjszaka puskaropogás hallatszott és

igen nehezen sikerül megtisztítani a területet. Kilen órákor

Tirana elővárosát elérték az olaszok és ott nagy harc kezdődött. Az előnyomulást leginkább az nehezítette meg, hogy a hidakat a visszavonuló albánok felrobbantották.

Csak most derült ki, hogy Ciano külügyminiszter milyen érdekes módon győződött meg arról, hogy vajon Tiranában tényleg megtámadták-e az olasz konzulátust. A külügyminiszter nagypénteken reggel fél 7 órákor repülőgépre szállt és a saját maga vezette gépen Tirana fölé repült, ahol egész alacsonyan szállva, meggyőződött arról, hogy az olasz lobogó még a konzulátus épületén leng. Ciano külügyminiszter délelőtt fél 11 órákor már Rómában az íróasztala mellett dolgozott.

Geraldine királyné Florinába való menekülésének részleteiről a következőket jelentik: A királyné, a trónörökös és édesanyja társaságában betegszállító autón tette meg a 250 kilométeres utat. A királyné olyan gyenge, hogy állandó orvosi ápolásra van szüksége és így a legkiválóbb görög szakorvos utazott Florinába, hogy Geraldine királyné segítségére legyen. A menekülők kísérete senkinek sem volt hajlandó elárulni a menekülés körülményeit, csupán annyi szivárgott ki, hogy a királyné mindenképen férje mellett akart maradni, azonban

Zog király határozott kívánsága volt, hogy felesége és a trónörökös biztonságban legyenek.

Durazzo elpusztult

Róma. (Rador.) A Stefani iroda jelentése szerint a legutóbbi 24 órában több olasz hadihajó és repülőgép érkezett Albániába. A nagy nyugtalanság következtében az olaszok elhagyták az országot és a fasiszta szervezetek segítségével visszatérnek az anyaországba. Az összetűzések során több sebesülés történt és a sebesültek között több német is szerepel. Az olasz menekülők elmondották, hogy egy héttel ezelőtt olaszellenes mozgalom kezdődött, amely április 4-én elérte csúcspontját az egyik katonai parádé során. Az olasz lakosok az őket ért sérelmeket bejelentették a konzulátusoknak és kérték, hogy azonnal szállítsák őket vissza hazájukba. A menekülők tudni vélik, hogy az olaszellenes mozgalom vezetője Zog király egyik rokona, aki rádiószózatot intézett a néphez és Olaszország ellen izgatott.

CIANO

Róma. (Rador.) Hivatalos jelentés szerint Ciano olasz külügyminiszter az utóbbi napokban több ízben tárgyalt Krisztics római jugoszláv követtel.

Róma. (Rador.) A Giornale d'Italia megcáfolja egyes külföldi távirati ügynökségnek

azon híradását, amely szerint az olasz csapatok albániai előnyomulásuk során ellenállással találkozottak. Az olasz csapatok előnyomulását csupán Zog király janicsárai igyekeztek megakadályozni.

Belgrád. (Rador.) A tiranai rádióállomás jelentése szerint Durazzót két ízben bombázta az olasz léghaderő és négy ízben a kikötő előtt horgonyzó olasz hajóraj. Az olasz csapatok heves bombarobbanások közepette nyomultak elő a városházig. A bombázás következtében Durazzo teljesen elpusztult.

Belgrád. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenté: Hivatalos helyen közölték, hogy Jugoszlávia semmiféle olyan intézkedést nem tesz, ami Albánia támogatását célozná. A jelenlegi helyzetet ideiglenesnek tekintik és azt hiszik, hogy mindkét félre nézve kielégítő megegyezés jön majd létre. Cáfolják azt a hírt, hogy Jugoszlávia intézkedéseket fogantatott volna az albániai események miatt. Jugoszlávia

Bevonultak Tiranába az olasz csapatok

Róma. A Stefani ügynökség hivatalosan jelenti, hogy

az olasz csapatok szombaton reggel 9 óra 30 perckor bevonultak Tiranába, Albánia fővárosába.

Az olasz csapatokat Tirana népe lelkesedéssel fogadta. A városban olaszbarát tüntetések vannak. A tiranai lapok különkiadásban közölték az olasz csapatok bevonulását. Igen sok albán személyiség jelent meg a tiranai olasz követségen, hogy kifejezzék hódolatukat az olasz király és a Duce iránt. Az olasz csapatok tegnapi partraszállása alkalmával történt összeütközésnél Durazzóban 8 tengerész és 3 gyalogos meghalt, míg megsebesült 34 tengerész és 9 katona. Santa Quarantana 9 tengerész esett el és megsebesült 10.

Róma. A Stefani ügynökség szerint az albán fővárosban egy csendőrtisztekből álló bi-

érdekeit eléggé biztosítja az 1937-ben létrejött szerződés.

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda jelenti, hogy az olasz csapatok 15 kilométernyire nyomultak előre Durazzótól a Shiak folyón keresztül, amelynek hidját az albán csapatok felrobbantották.

Berlin. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti: Jólétesült forrásból származó hír szerint az olasz akció Hitler teljes beleegyezésével történt.

Halifax elhalasztotta utazását

London. (Rador.) Lord Halifax külügyminiszter, aki Yorkshirrebe való utazását tervezte, lemondott utjáról és menetjegyét az utazási iroda rendelkezésére bocsátotta.

Anglia felbontottnak tekinti az angol-olasz egyezményt

London. Az angol külügyi hivatalban szombaton délelőtt miniszteri értekezlet volt az albán események miatt. A Skóciában tartózkodó Chamberlain miniszterelnök helyett az érte-

SIR JOHN SIMON

kezleten Sir John Simon kincstári kancellár elnökölt és Halifax lord külügyminiszter részletesen beszámolt az albániai eseményekről.

Berlinbe befutott jelentések szerint

Anglia az albán események miatt egyoldalúan felbontottnak tekinti az angol-olasz egyezményt, amelyet tavaly ősszel parafáltak és arra az álláspontra helyezkedik, hogy Róma lépése megszüntette a Földközi tengeri statusquot, amely a megállapodás egyik legfontosabb része.

A berlini lapok szerint így most már két nagyfontosságú szerződés felbontása fenyeget: a német-lengyel és az olasz-angol szerződés.

A belga sajtó is nagy érdeklődéssel foglalkozik az albán eseményekkel. Belga politikai körökben azon a véleményen vannak, hogy az akciót gyorsan befejezik. Belgiumban nem tartják valószínűnek, hogy más hatalmak beavatkozzanak az eseményekbe. A belga sajtó különben meglehetősen olaszellenes magatartást tanúsít.

zottság, amelynek élén Stanaki ezredes áll, szombatira virradó éjszaka nagy nehezen helyreállította a rendet. A börtönökből kiszabadult csöcselék kifosztotta a királyi palotát és a hercegnők palotáját. Veszélyes helyzet volt az olasz követség előtt is, de végül is sikerült a fosztogatókat letartóztatni.

Beck Varsóba érkezett

Varsóból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter londoni utjáról szombaton délután a menetrend szerű gyorsvonattal visszaérkezett Varsóba.

Budapest. (Rador.) A Havas ügynökség jelenti: Csütörtökön az a hír kelt szárnyra Budapesten, hogy Lengyelország felkérte volna Magyarország a lengyel-angol egyezményhez való csatlakozásra. Hivatalos helyen megállapítják, hogy semmiféle ilyen meghívás nem érkezett a kormányhoz.